

Warszawa, dnia 28 maja 2024 r.

Poz. 794

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 kwietnia 2024 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo upadłościowe

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o obligacjach, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 825),
- 2) ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843),
- 3) ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860),
- 4) ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 10 kwietnia 2024 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 26 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o obligacjach, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 825), który stanowi:

„Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 16, art. 19 i art. 20, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
 - 2) art. 18, który wchodzi w życie z dniem 22 maja 2023 r.;
 - 3) art. 1, art. 3, art. 4, art. 9 pkt 1, 2 i 7, pkt 10 lit. b i c oraz pkt 12, art. 11 pkt 1 i 5, art. 15, art. 17, art. 21, art. 22 oraz art. 24, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 2) art. 52 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843), który stanowi:

„Art. 52. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 39, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 27 ust. 2 pkt 1, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 46, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;

- 4) art. 37 pkt 13, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 5) art. 37 pkt 7 w zakresie art. 16e ust. 4 pkt 1 lit. b oraz pkt 9 w zakresie art. 26 ust. 7 pkt 4 i 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2032 r.”;
- 3) art. 32 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860), które stanowią:

Art. 32. „1. W postępowaniach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 15–20, 22–32 i 34 oraz art. 15 i art. 20 niniejszej ustawy sąd rozpoznaje sprawę w składzie zgodnym z przepisami ustawy zmienianej w art. 1, art. 15 i art. 20 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych do rozpoznania sprawy wyznaczono skład trzech sędziów, dalsze jej prowadzenie przejmuje sędzia wyznaczony jako sprawozdawca. Czynności dokonane przez sąd w składzie zgodnym z przepisami dotychczasowymi pozostają w mocy. Sąd rozpoznaje sprawę w składzie zgodnym z przepisami dotychczasowymi, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy doszło do zamknięcia rozprawy.”

„Art. 40. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 28 pkt 1, art. 30 pkt 2–6, art. 31 pkt 1 lit. a, c–e, f w zakresie pkt 67 lit. b, oraz lit. g i h, pkt 2–4 oraz art. 39 ust. 1 i 2, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
- 2) art. 2 pkt 1, pkt 6 lit. b, pkt 14, 16 i 17 oraz art. 33, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 3) art. 6, art. 7, art. 9, art. 12, art. 13, art. 17–19 i art. 21 pkt 2 w zakresie art. 13 § 3a pkt 1 oraz art. 22, art. 23, art. 25 i art. 38, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 1 pkt 1–14, 21 i 33, art. 2 pkt 6 lit. a, pkt 8, 12 i 15, art. 3 pkt 1, 6, 10 i 16–20, art. 4, art. 5, art. 10, art. 11, art. 24 pkt 1, art. 28 pkt 2 – w zakresie uchylenia art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 i 3, art. 28 pkt 3 oraz art. 39 ust. 3, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 5) art. 30 pkt 1, art. 31 pkt 1 lit. b oraz f w zakresie pkt 67 lit. c, które wchodzi w życie z dniem 14 marca 2024 r.;
- 6) art. 14, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2029 r.”;
- 4) art. 73 ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723), który stanowi:

„Art. 73. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 26, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 3 pkt 1 lit. a, art. 30 oraz art. 42, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 3) art. 17 pkt 47 lit. f w zakresie art. 89 ust. 4d pkt 3, art. 19 pkt 6 i 22, art. 27 oraz art. 29 pkt 16 i 18, art. 40 i art. 71, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
- 4) art. 2, art. 3 pkt 4, art. 13, art. 15 pkt 24, art. 23 pkt 36 lit. b i pkt 48, art. 39, art. 41, art. 51 i art. 62 ust. 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 5) art. 15 pkt 16 lit. c, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 6) art. 14 pkt 1 lit. a i pkt 37, art. 17 pkt 10 oraz art. 29 pkt 11, które wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 7) art. 38 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2024 r.;
- 8) art. 20, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.;
- 9) art. 32 pkt 11 lit. b, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 10) art. 19 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.”.

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 10 kwietnia 2024 r. (Dz. U. poz. 794)

USTAWA

z dnia 28 lutego 2003 r.

Prawo upadłościowe¹⁾

CZĘŚĆ PIERWSZA

PRZEPISY OGÓLNE O POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM I JEGO SKUTKACH

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

DZIAŁ I

Przepisy wstępne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących przedsiębiorcami;
- 2) zasady dochodzenia roszczeń od niewypłacalnych dłużników będących osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej;
- 3) skutki ogłoszenia upadłości;
- 4) zasady umarzania zobowiązań upadłego będącego osobą fizyczną.
- 5) (uchylony)

2. Przepisy ustawy stosuje się również do innych podmiotów określonych w ustawie.

Art. 2. 1. Postępowanie uregulowane ustawą należy prowadzić tak, aby roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – dotychczasowe przedsiębiorstwo dłużnika zostało zachowane.

1a. (uchylony)

2. Postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych należy prowadzić również tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym.

Art. 3. Postępowanie uregulowane ustawą może być wszczęte tylko na wniosek złożony przez podmioty określone w ustawie.

Art. 4. 1. Przepisy części pierwszej stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w ustawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Przepisy części pierwszej stosuje się odpowiednio do postępowań określonych w art. 36 oraz rozdziale V rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 19), zwanego dalej „rozporządzeniem 2015/848”.

Art. 4a. Ilekroć w ustawie jest mowa o „Rejestrze”, należy przez to rozumieć Krajowy Rejestr Zadłużonych.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 2001/17/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001);
- 2) dyrektywy 2001/24/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE L 125 z 05.05.2001).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

DZIAŁ II

Podmiotowy zakres stosowania ustawy

Art. 5. 1. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, 1615, 1890 i 1933), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się także do:

- 1) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, prostych spółek akcyjnych i spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 2) wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 3) wspólników spółki partnerskiej.

Art. 6. Nie można ogłosić upadłości:

- 1) Skarbu Państwa;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) instytucji i osób prawnych utworzonych w drodze ustawy, chyba że ustawa ta stanowi inaczej, oraz utworzonych w wykonaniu obowiązku nałożonego ustawą;
- 5) osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne, które nie prowadzą innej działalności gospodarczej lub zawodowej;
- 6) uczelni;
- 7) funduszy inwestycyjnych.

Art. 7. W razie śmierci przedsiębiorcy można ogłosić jego upadłość, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie roku od dnia jego śmierci, a w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170), zwanego dalej „zarządem sukcesyjnym” – także po upływie roku od dnia śmierci przedsiębiorcy, a przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć wierzyciel, zarządca sukcesyjny, a także spadkobierca, oraz małżonek i każde z dzieci lub rodziców zmarłego, chociażby nie dziedziczyli po nim spadku.

Art. 8. 1. Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, które przestały być wspólnikami osobowych spółek handlowych.

Art. 9. Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze, jeżeli od dnia zaprzestania prowadzenia działalności nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej.

Art. 9a. Nie można ogłosić upadłości w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia. W takim przypadku wniosek podlega odrzuceniu.

Art. 9b. 1. W przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny.

2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego. Wstrzymanie rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości nie wyłącza możliwości zabezpieczenia majątku.

3. Jeżeli wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, przepisowi ust. 2 nie stosuje się. W takiej sytuacji sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem. Sąd upadłościowy rozpoznaje wnioski w składzie właściwym dla rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

4. Jeżeli przyjęcie wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania prowadziłyby do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie wydaje postanowienia o przyjęciu wniosków do wspólnego rozpoznania i rozpoznaje wniosek o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia sąd restrukturyzacyjny.

DZIAŁ III

Podstawy ogłoszenia upadłości

Art. 10. Upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Art. 11. 1. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

1a. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące.

2. Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

3. Do majątku, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się składników niewchodzących w skład masy upadłości.

4. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, w tym zobowiązań pod warunkiem zawieszającym oraz zobowiązań wobec wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 4.

4a.²⁾ Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań wynikających z:

- 1) instrumentów kapitałowych wyemitowanych w celu ich zakwalifikowania do funduszy własnych jako instrumenty:
 - a) dodatkowe w Tier I zgodnie z art. 52 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 575/2013”,
 - b) w Tier II zgodnie z art. 63 rozporządzenia nr 575/2013;
- 2) pożyczek podporządkowanych zaciągniętych w celu ich zakwalifikowania do funduszy własnych jako instrumenty dodatkowe w Tier I zgodnie z art. 52 rozporządzenia nr 575/2013.

4b.²⁾ W przypadku zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań wynikających z:

- 1) obligacji kapitałowych wyemitowanych w celu ich zakwalifikowania do środków własnych jako pozycji podstawowych środków własnych kategorii 1 zgodnie z art. 71 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. Urz. UE L 12 z 17.01.2015, str. 1, z późn. zm.⁴⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35”;
- 2) pożyczek podporządkowanych zaciągniętych w celu zakwalifikowania ich do środków własnych jako pozycji środków własnych kategorii 1 zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35.

²⁾ Dodany przez art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o obligacjach, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 825), która weszła w życie z dniem 1 października 2023 r.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 68, Dz. Urz. UE L 321 z 30.11.2013, str. 6, Dz. Urz. UE L 11 z 17.01.2015, str. 37, Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 153, Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 2, Dz. Urz. UE L 310 z 25.11.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 27, Dz. Urz. UE L 347 z 28.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 74 z 16.03.2018, str. 3, Dz. Urz. UE L 111 z 25.04.2019, str. 4, Dz. Urz. UE L 150 z 07.06.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 314 z 05.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 328 z 18.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 204 z 26.06.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 335 z 13.10.2020, str. 20, Dz. Urz. UE L 405 z 02.12.2020, str. 79, Dz. Urz. UE L 84 z 11.03.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 116 z 06.04.2021, str. 25 oraz Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 1

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 85 z 01.04.2016, str. 6, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2016, str. 111, Dz. Urz. UE L 236 z 14.09.2017, str. 14, Dz. Urz. UE L 227 z 10.09.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 161 z 18.06.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 289 z 08.11.2019, str. 3, Dz. Urz. UE L 92 z 26.03.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 277 z 02.08.2021, str. 14 oraz Dz. Urz. UE L 2 z 06.01.2022, str. 8.

5. Domniemywa się, że zobowiązania pieniężne dłużnika przekraczają wartość jego majątku, jeżeli zgodnie z bilansem jego zobowiązania, z wyłączeniem rezerw na zobowiązania oraz zobowiązań wobec jednostek powiązanych, przekraczają wartość jego aktywów, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

6. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

7. Przepisy ust. 2–6 nie mają zastosowania do spółek osobowych określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”, w których co najmniej jednym współnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna.

Art. 11a. 1. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego można ogłosić upadłość zmarłego przedsiębiorcy także wtedy, gdy w zakresie czynności dokonywanych w ramach prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny utracił zdolność do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

2. Przepis art. 11 ust. 1a stosuje się odpowiednio.

Art. 12. (uchylony)

Art. 12a. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez wierzyciela, jeżeli dłużnik wykaże, że wierzytelność ma w całości charakter sporny, a spór zaistniał między stronami przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 13. 1. Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów.

2. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

2a. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd ustala, czy materiał zgromadzony w sprawie daje podstawę do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

3. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że obciążenia majątku dłużnika są bezskuteczne według przepisów ustawy albo gdy dokonane zostały w celu pokrzywdzenia wierzycieli, jak również jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że dłużnik dokonał innych czynności prawnych bezskutecznych według przepisów ustawy, którymi wyzbył się majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania, a okoliczności sprawy wskazują, że zastosowanie przepisów o bezskuteczności i skarżaniu czynności upadłego doprowadzi do uzyskania majątku o wartości przekraczającej przewidywaną wysokość kosztów, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

4. Prawomocne postanowienie o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie ust. 1 lub 2 obwieszcza się.

5. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie ust. 1 lub 2, sąd wydaje postanowienie, w którym wymienia:

- 1) imię i nazwisko dłużnika albo jego nazwę;
- 2) numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym dłużnika, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej;
- 3) firmę, pod którą działa dłużnik;
- 4) miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz adres dłużnika;
- 5) numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli dłużnik ma taki numer.

6. W przypadku spółki osobowej w postanowieniu, o którym mowa w ust. 5, dodatkowo wymienia się:

- 1) imiona i nazwiska albo nazwę współników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) numery PESEL albo numery w Krajowym Rejestrze Sądowym współników, o których mowa w pkt 1, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające ich jednoznaczną identyfikację, w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej;
- 3) miejsce zamieszkania albo siedzibę współników, o których mowa w pkt 1.

7. W sekretariacie sądu umożliwia się każdemu, kto dostatecznie usprawiedliwi potrzebę przejrzenia akt sądowych postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie ust. 1 lub 2, dostęp do tych akt za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 14. (uchylony)

Art. 15. (uchylony)

Art. 16. (uchylony)

Art. 17. (uchylony)

TYTUŁ II

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości

DZIAŁ I

Sąd

Art. 18. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie trzech sędziów zawodowych. Sądem upadłościowym jest sąd rejonowy – sąd gospodarczy.

Art. 19. 1. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika.

1a. Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym i które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.

1b. W przypadku osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest miejsce siedziby.

1c. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub zawodowej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby.

2. (uchylony)

3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy jest sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

4. Jeżeli w toku postępowania o ogłoszenie upadłości okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu sprawy nie przysługuje zażalenie. Postanowienie to wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

5. Przekazanie sprawy po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne.

DZIAŁ II

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Art. 20. 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli osobistych.

2. Wniosek mogą zgłosić również:

- 1) w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej – każdy ze współników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;
- 2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – każdy, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami;

- 3) w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego – także organ założycielski;
- 4) w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa – także pełnomocnik Rządu, państwowa osoba prawna, organ lub inna jednostka uprawniona do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa;
- 5) w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji – każdy z likwidatorów;
- 6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – kurator ustanowiony na podstawie art. 42 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny;
- 7) w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro – organ udzielający pomocy;
- 8) w stosunku do dłużnika, wobec którego prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego – zarządca ustanowiony w tym postępowaniu;
- 9) w stosunku do spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek – spółka dominująca.

Art. 21. 1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wnioski o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami.

2a. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na zarządcy sukcesyjnym. Jeżeli podstawa do ogłoszenia upadłości wystąpiła przed ustanowieniem zarządu sukcesyjnego, termin do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości biegnie od dnia, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez zarządcę sukcesyjnego nie wymaga zgody osób, na rzecz których działa zarządca sukcesyjny.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 lub 2a, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 lub 2a otwarto postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu.

3a. W przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika.

4. (uchylony)

5. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 22. 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko dłużnika albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, firmę, pod którą działa dłużnik, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres, a jeżeli dłużnikiem jest spółka osobowa, osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – imiona i nazwiska reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, oraz numery PESEL albo numery w Krajowym Rejestrze Sądowym reprezentantów, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające ich jednoznaczną identyfikację, a ponadto w przypadku spółki osobowej – imiona i nazwiska albo nazwę, numery PESEL albo numery w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę współników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 1a) NIP, jeżeli dłużnik ma taki numer;
- 2) wskazanie miejsca, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;

- 4) informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2022 r. poz. 1581 oraz z 2023 r. poz. 1723) lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy;
- 5) informację, czy dłużnik jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2554 oraz z 2023 r. poz. 825 i 1723).

2. (uchylony)

2a. (uchylony)

3. Jeżeli wniosek zgłasza wierzyciel, przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się.

4. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej.

Art. 22a. Wnioskodawca uiszcza zaliczkę na wydatki w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w wysokości jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W przypadku braku uiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do uiszczenia zaliczki w terminie tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku.

Art. 23. 1. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza dłużnik, do wniosku powinien dołączyć:

- 1) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 2) bilans sporządzony przez dłużnika dla celów postępowania, na dzień przypadający w okresie trzydziestu dni przed dniem złożenia wniosku;
- 3) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty, a także listę zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na jego majątku wraz z datami ich ustanowienia;
- 4) oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
- 5) spis podmiotów zobowiązanych majątkowo wobec dłużnika wraz z adresami, z określeniem wierzytelności, daty ich powstania i terminów zapłaty;
- 6) wykaz tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi;
- 7) informację o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych, zastawów skarbowych i hipotek morskich oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi dotyczących majątku dłużnika;
- 8) informację o miejscu zamieszkania reprezentantów spółki lub osoby prawnej i likwidatorów, jeżeli są ustanowieni;
- 9) informację, czy w jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:
 - a) zatrudnił średniorocznie 250 lub więcej pracowników lub
 - b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 50 milionów euro, lub
 - c) sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekroczyły równowartość w złotych 43 milionów euro.

2. (uchylony)

3. Jeżeli dłużnik nie może dołączyć do wniosku dokumentów, o których mowa w ust. 1, powinien podać przyczyny ich niedołączenia oraz je uprawdopodobnić.

Art. 24. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, powinien we wniosku uprawdopodobnić swoją wierzytelność.

Art. 24a. (uchylony)

Art. 25. 1. Wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnik jest obowiązany złożyć oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku.

2. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości.

3. W razie niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, wniosek zwraca się bez wzywania dłużnika do jego uzupełnienia.

Art. 25a. Zarządzenie o wpisaniu do repertorium wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego przez dłużnika, prawomocne zarządzenie o zwrocie tego wniosku oraz prawomocne postanowienie o odrzuceniu lub oddaleniu tego wniosku lub umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania tego wniosku obwieszcza się.

DZIAŁ III

Przepisy o postępowaniu

Art. 26. 1. Uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości jest każdy, kto złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, oraz dłużnik.

2. O złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa sąd niezwłocznie zawiadamia odpowiednio organ założycielski albo pełnomocnika Rządu, państwową osobę prawną, organ lub inną jednostkę uprawnioną do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa, które w terminie dwóch tygodni mogą złożyć sądowi opinię w sprawie.

Art. 26¹. 1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Ustanowienie kuratora nie stanowi przeszkody do usunięcia, na podstawie zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie.

3. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora, stosując odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1144, 1532 i 1860). Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług. Na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również kuratorowi.

4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci dłużnika po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie działa zarządca sukcesyjny, oraz w przypadku wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 27. 1. Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym.

2. Sąd może na posiedzeniu niejawnym przeprowadzić postępowanie dowodowe w całości lub w części także wówczas, gdy wyznaczono rozprawę.

3. Postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd wydaje w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zażalenie na postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości sąd drugiej instancji rozpoznaje w terminie miesiąca od dnia przedstawienia mu akt sprawy.

4. W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. W przypadku gdy od dnia obwieszczenia biegnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie jego wniesienia.

Art. 28. (uchylony)

Art. 29. Jeżeli na skutek braku lub wskazania nieprawidłowego adresu dłużnika lub niewykonania innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu, wniosek o ogłoszenie upadłości zwraca się.

Art. 29a. 1. Sąd może uznać cofnięcie wniosku o ogłoszenie upadłości za niedopuszczalne, jeżeli prowadziłyby to do pokrzywdzenia wierzycieli.

2. Wykonanie przez dłużnika zobowiązań wobec wnioskodawcy po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania.

Art. 30. 1. Sąd może w razie potrzeby wysłuchać dłużnika oraz wierzyciela będącego wnioskodawcą, a w sprawie upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa także odpowiednio organ założycielski albo przedstawiciela pełnomocnika Rządu, państwowej osoby prawnej, organu lub innej jednostki uprawnionej do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa.

2. Sąd wysłuchuje dłużnika z zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o przesłuchaniu stron, po odebraniu od niego przyrzeczenia.

3. Gdyby wysłuchanie, o którym mowa w ust. 2, było niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, sąd może zażądać od dłużnika złożenia wyjaśnień na piśmie z podpisem notarialnie poświadczonym, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Wyjaśnienia te są dowodem w sprawie.

4. Do wysłuchania innych osób stosuje się przepis art. 217.

Art. 30a. W postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego, z wyjątkiem określonym w art. 56b ust. 1.

Art. 31. (uchylony)

Art. 32. 1. (uchylony)

2. Jeżeli wierzyciel cofnął wniosek o ogłoszenie upadłości po wykonaniu przez dłużnika zobowiązań, o których mowa w art. 11, kosztami sądowymi obciąża się dłużnika.

3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w przypadku oddalenia wniosku na podstawie art. 13.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, dłużnik obowiązany jest również do zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.

5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na wydatki w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości w kwocie przewyższającej sumę określoną w art. 22a pod rygorem odrzucenia wniosku. Na postanowienie sądu w przedmiocie zaliczki zażalenie nie przysługuje. Żądanie dodatkowej zaliczki nie wstrzymuje rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

6. Wydatki pokrywane są w pierwszej kolejności z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawcę.

Art. 33. 1. Zażalenie przysługuje na postanowienie sądu kończące postępowanie oraz w przypadkach określonych w ustawie.

1a.⁵⁾ Zażalenia na postanowienia sądu rozpoznaje sąd w innym składzie z wyjątkiem zażeń na postanowienia kończące postępowanie w sprawie oraz których przedmiotem jest:

- 1) zatwierdzenie warunków sprzedaży,
- 2) zabezpieczenie majątku dłużnika,
- 3) wynagrodzenie i zwrot wydatków tymczasowego nadzorcy sądowego,
- 4) wynagrodzenie i zwrot wydatków zarządcy przymusowego

– które rozpoznaje sąd drugiej instancji w składzie trzech sędziów zawodowych.

2. Od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje.

3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 34. 1. W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w złej wierze, sąd, oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, obciąży wierzyciela kosztami postępowania i może nakazać wierzycielowi złożenie publicznego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

2. W przypadku oddalenia wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości złożonego w złej wierze, dłużnikowi, a także osobie trzeciej przysługuje przeciwko wierzycielowi roszczenie o naprawienie szkody.

Art. 35. Do postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 216a–216ab, art. 219, art. 220, art. 221, art. 224, art. 228 ust. 1, 2 i 3 i art. 229 ust. 2 oraz przepisy części pierwszej księgi pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 130^{1a}, art. 130², art. 139¹, art. 205¹, art. 205² i art. 205⁴–205¹² oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860), która weszła w życie z dniem 28 września 2023 r.

DZIAŁ IV

Postępowanie zabezpieczające

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 36. Po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości sąd na wniosek albo z urzędu może dokonać zabezpieczenia majątku dłużnika. W przedmiocie zabezpieczenia sąd orzeka niezwłocznie.

Art. 37. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym. Przepisu art. 396 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

Rozdział 2

Zabezpieczenie majątku dłużnika

Art. 38. 1. Sąd może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego. Do tymczasowego nadzorcy sądowego przepisy art. 156 ust. 4, art. 157, art. 157a, art. 159–161, art. 166 ust. 6, art. 167 ust. 2, art. 167a, art. 167b, art. 170–172 i art. 178 stosuje się odpowiednio.

1a. Postanowienie o ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego, odwołaniu albo zmianie osoby tymczasowego nadzorcy sądowego i informację o uprawomocnieniu się postanowienia o uchyleniu zabezpieczenia przez odwołanie tymczasowego nadzorcy sądowego obwieszcza się.

1b. Sąd ustala wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego, biorąc pod uwagę nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

1c. Wynagrodzenie tymczasowego nadzorcy sądowego ustala się w wysokości od jednej czwartej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do jego dwukrotności.

1d. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przyznać wyższe wynagrodzenie w wysokości do czterokrotności wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1c, jeżeli uzasadnia to nakład pracy tymczasowego nadzorcy sądowego, zakres podjętych czynności, stopień ich trudności oraz czas pełnienia funkcji.

2. O wynagrodzeniu tymczasowego nadzorcy sądowego i zwrocie wydatków koniecznych poniesionych w związku z pełnieniem funkcji orzeka sąd na jego wniosek złożony w terminie tygodnia od dnia powiadomienia o odwołaniu lub od dnia wygaśnięcia funkcji. Sąd może przyznać tymczasowemu nadzorcy sądowemu zaliczkę na wydatki. Kwotę zaliczki wypłaca się w pierwszej kolejności z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawcę.

3. Sąd może zobowiązać tymczasowego nadzorcy sądowego do złożenia w wyznaczonym terminie sprawozdania obejmującego w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego.

Art. 38a. Dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od jej dokonania.

Art. 39. 1. Sąd na wniosek wnioskodawcy, dłużnika lub tymczasowego nadzorcy sądowego może zawiesić postępowanie egzekucyjne oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania upadłościowego. Uchylając zajęcie rachunku bankowego, sąd ustanawia tymczasowego nadzorcy sądowego, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony.

2. Dyspozycje dłużnika dotyczące środków na rachunku bankowym, którego zajęcie uchylono, wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego.

3. Postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego oraz uchyleniu zajęcia rachunku bankowego doręcza się wierzycielowi prowadzącemu egzekucję oraz organowi egzekucyjnemu. Na postanowienie to dłużnikowi oraz wierzycielowi prowadzącemu egzekucję przysługuje zażalenie.

Art. 40. 1. Sąd może stosować inne sposoby zabezpieczenia, w tym także zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu przymusowego nad majątkiem dłużnika, jeżeli zachodzi obawa, że dłużnik będzie ukrywał swój majątek lub w inny sposób działał na szkodę wierzycieli, a także gdy dłużnik nie wykonuje poleceń tymczasowego nadzorcy sądowego.

2. Ustanawiając zabezpieczenie przez zarząd przymusowy, sąd wyznacza zarządcę przymusowego oraz określa zakres i sposób wykonywania zarządu.

3. Do czynności dłużnika dotyczących jego majątku objętego zarządem przymusowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 77–79.

4. Do zarządcy przymusowego przepisy art. 38 ust. 1a–3 oraz przepisy ustawy o syndyku stosuje się odpowiednio.

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. (uchylony)

Art. 43. Zabezpieczenia zastosowane przez sąd upadają z dniem ogłoszenia upadłości albo uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości albo umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania tego wniosku. O upadku zabezpieczenia w postaci ustanowienia tymczasowego nadzorcy sądowego albo zarządu przymusowego obwieszcza się.

DZIAŁ V

(uchylony)

DZIAŁ VI

Orzeczenie o ogłoszeniu upadłości

Art. 51. 1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko dłużnika (upadłego) albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, NIP, jeżeli dłużnik (upadły) ma taki numer, firmę, pod którą działa dłużnik (upadły), miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres, a gdy dłużnikiem (upadłym) jest spółka osobowa, osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – imiona i nazwiska reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej – imiona i nazwiska albo nazwę, numery PESEL albo numery w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 2) (uchylony)
- 3) (uchylony)
- 4) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia wierzytelności syndykowi;
- 5) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa osobiste i roszczenia ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłoszenia syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia praw oraz praw osobistych i roszczeń ciężących na nieruchomości syndykowi;
- 6) określa, czy funkcję sędziego-komisarza oraz zastępcy sędziego-komisarza będzie pełnił sędzia czy referendarz sądowy, oraz wyznacza syndyka;
- 7) oznacza godzinę wydania postanowienia, jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy.

2. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości jest skuteczne i wykonalne z dniem jego wydania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2a. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości wskazuje się podstawę jurysdykcji sądów polskich. Jeżeli zastosowanie ma rozporządzenie 2015/848, w postanowieniu określa się również, czy postępowanie ma charakter główny czy uboczny.

3. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się dane, o których mowa w art. 22 ust. 4.

Art. 52. Data wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości jest datą upadłości. W przypadku wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości po ponownym rozpoznaniu sprawy w następstwie uchylecia postanowienia przez sąd drugiej instancji za datę upadłości uważa się datę wydania pierwszego postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 53. 1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości obwieszcza się.

2. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości doręcza się syndykowi po uprzednim powiadomieniu go o ogłoszeniu upadłości, upadłemu albo jego spadkobiercy oraz wierzycielowi, który żądał ogłoszenia upadłości. Postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa państwowego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa doręcza się także odpowiednio organowi założycielskiemu albo pełnomocnikowi Rządu, państwowej osobie prawnej, organowi lub innej jednostce uprawnionej do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa. Powiadomienie syndyka następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

3. Jeżeli upadły jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system interoperacyjny w rozumieniu tej ustawy, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Prezesowi Narodowego Banku Polskiego, po uprzednim powiadomieniu go o godzinie wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

4. Jeżeli upadły jest spółką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się także Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego.

5. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się właściwą izbę administracji skarbowej i właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także znane sądowni organy egzekucyjne prowadzące postępowania egzekucyjne przeciwko upadłemu. Powiadomienie organów egzekucyjnych następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

6. Jeżeli upadły jest operatorem publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2024 r. poz. 34), o ogłoszeniu upadłości powiadamia się Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Powiadomienie następuje w dniu ogłoszenia upadłości i dokonuje się go przy zastosowaniu środków bezpośredniego przekazu informacji, takich jak telefon, faks, poczta elektroniczna.

Art. 54. 1. (uchylony)

2. Sąd drugiej instancji nie może orzec o ogłoszeniu upadłości.

3. W przypadku uchylecia postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania syndyk oraz sędzia-komisarz zachowują swoje uprawnienia, a czynności przez nich dokonane pozostają w mocy.

4. Jeżeli po uchyleciu postanowienia o ogłoszeniu upadłości i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania zostanie wydane postanowienie o zatwierdzeniu układu albo postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości umarza się.

Art. 54a. 1. Wierzycielowi w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze, a wierzycielowi, którego siedziba lub miejsce zwykłego pobytu w dniu otwarcia postępowania znajdowały się za granicą, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze przysługuje zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości wyłącznie w części dotyczącej jurysdykcji sądów polskich.

2. O wniesieniu zażalenia obwieszcza się w Rejestrze.

Art. 54b. Informację o prawomocności postanowienia o ogłoszeniu upadłości obwieszcza się.

Art. 55. (uchylony)

Art. 56. (uchylony)

DZIAŁ VII

Przygotowana likwidacja

Art. 56a. 1. W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik postępowania może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa na rzecz nabywcy.

2. Niedopuszczalne jest złożenie wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży w odniesieniu do składników majątkowych objętych zastawem rejestrowym, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu rejestrowego przewiduje przejście przedmiotu zastawu albo jego sprzedaż na podstawie art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2018 r. poz. 2017), chyba że do wniosku zostanie dołączona pisemna zgoda zastawnika. Przepis art. 330 stosuje się odpowiednio.

2a. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wnioskodawca załącza dowód wniesienia przez nabywcę wadium w wysokości jednej dziesiątej oferowanej ceny. W razie niezłączenia do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży dowodu wniesienia wadium wniosek ten pozostawia się bez rozpoznania.

2aa. Wadium może być wnoszone w jednej formie lub kilku następujących formach:

- 1) pieniądzu;
- 2) poręczeniach bankowych lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że poręczenie kasy jest zawsze poręczeniem pieniężnym;
- 3) gwarancjach bankowych;
- 4) gwarancjach ubezpieczeniowych.

2ab. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek depozytowy sądu właściwego do rozpoznania wniosku.

2b. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży wnioskodawca załącza listę znanych mu zabezpieczeń dokonanych przez wierzycieli na majątku, którego dotyczy ten wniosek, z podaniem adresów tych wierzycieli. Sąd przesyła uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe odpis tego wniosku wraz z załącznikami wierzycielom zabezpieczonym na majątku, którego dotyczy ten wniosek.

3. Do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży dołącza się opis i oszacowanie składnika objętego wnioskiem sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych.

4. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży musi zawierać warunki sprzedaży przez wskazanie co najmniej ceny oraz nabywcy. Warunki sprzedaży mogą być określone w złożonym projekcie umowy, która ma być zawarta przez syndyka. We wniosku albo złożonym projekcie umowy należy wskazać adres oraz adres poczty elektronicznej nabywcy.

5. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może przewidywać wydanie przedsiębiorstwa nabywcy z dniem ogłoszenia upadłości dłużnika. W takim przypadku do wniosku dołącza się dowód wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu.

6. Wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży może dotyczyć więcej niż jednego nabywcy.

Art. 56aa. 1. W przypadku złożenia wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży sąd ustanawia tymczasowego nadzorcę sądowego albo zarządcę przymusowego.

2. Tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy składa, w wyznaczonym terminie, sprawozdanie obejmujące w szczególności informacje na temat stanu finansowego dłużnika, rodzaju i wartości jego majątku oraz przewidywanych kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji na zasadach ogólnych, a także inne informacje istotne dla rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

Art. 56ab. O złożeniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży obwieszcza się.

Art. 56b. 1. Sprzedaż, o której mowa w niniejszym dziale, na rzecz podmiotów wskazanych w art. 128 dopuszczalna jest wyłącznie po cenie sprzedaży nie niższej niż cena oszacowania. Cenę oszacowania ustala sąd na podstawie dowodu z opinii biegłego.

2. Wnioskodawca i potencjalny nabywca składają oświadczenie, czy między nimi a dłużnikiem nie zachodzą stosunki, o których mowa w art. 128.

Art. 56c. 1. Sąd uwzględnia wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania oraz inne zobowiązania masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji w takim trybie.

2. Sąd może uwzględnić wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest zbliżona do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszonej o koszty postępowania oraz inne zobowiązania masy upadłości, które należałoby ponieść przy likwidacji w takim trybie, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.

3. Sąd rozpoznaje wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży nie wcześniej niż trzydzieści dni od dnia obwieszczenia o złożeniu tego wniosku oraz nie wcześniej niż czternaście dni od dnia doręczenia wierzycielom zabezpieczonym na majątku, którego dotyczy ten wniosek, odpisów tego wniosku wraz z załącznikami oraz zobowiązaniem do zajęcia stanowiska w wyznaczonym terminie.

Art. 56ca. 1. W przypadku złożenia co najmniej dwóch wniosków o zatwierdzenie warunków sprzedaży przeprowadza się aukcję pomiędzy nabywcami w celu wyboru najkorzystniejszych warunków sprzedaży. Do aukcji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że:

- 1) warunki aukcji zatwierdza sąd w składzie jednoosobowym;
- 2) o aukcji należy zawiadomić nabywców oraz wnioskodawców co najmniej dwa tygodnie przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu jej przeprowadzenia;
- 3) aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
- 4) aukcję prowadzi tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy pod nadzorem sądu w składzie jednoosobowym;
- 5) wyboru najkorzystniejszej oferty dokonuje tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, który przedstawia wybraną ofertę w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 56aa ust. 2.

2. W przypadku złożenia kolejnego wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży przepisu art. 56ab nie stosuje się.

3. Kolejny wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży złożony po dokonaniu wyboru oferenta pozostawia się bez rozpoznania, o ile jego przedmiotem jest sprzedaż składników majątku dłużnika objętych przeprowadzoną aukcją.

Art. 56d. 1. Uwzględniając wniosek, sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zatwierdza warunki sprzedaży, określając co najmniej cenę oraz nabywcę mienia będącego przedmiotem sprzedaży, o której mowa w niniejszym dziale. W postanowieniu sąd może także odwołać się do warunków sprzedaży określonych w projekcie umowy.

2. Na postanowienie oddalające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży zażalenie przysługuje dłużnikowi oraz wnioskodawcy składającemu wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, a na postanowienie uwzględniające ten wniosek – dłużnikowi oraz każdemu z wierzycieli. Zażalenie można wnieść w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia w Rejestrze.

3. Wadium wniesione przez nabywcę wskazanego we wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, który nie został uwzględniony, zwraca się w terminie dwóch tygodni od dnia uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości i zatwierdzeniu warunków sprzedaży, chyba że nabywca wcześniej złożył wniosek o zwrot wadium. Zwrot wadium na wniosek nabywcy skutkuje pozostawieniem bez rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży na rzecz tego nabywcy. Wadium wniesione w pieniądzu podlega zwrotowi na rachunek bankowy wskazany przez nabywcę. Wadium wniesione w pieniądzu przez nabywcę wskazanego w uwzględnionym wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży zalicza się na poczet ceny i niezwłocznie przekazuje z rachunku depozytowego sądu do masy upadłości.

3a. Wadium wniesione w innej formie niż pieniądź zwraca się poprzez złożenie gwarantowi lub poręczycielowi oświadczenia o zwolnieniu wadium.

4. Wadium wniesione przez nabywcę zwraca się również z dniem uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości i oddaleniu wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży, uprawomocnienia się zarządzenia o zwrocie tego wniosku albo postanowienia o jego odrzuceniu albo umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży.

Art. 56e. 1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży na warunkach określonych w postanowieniu sądu o zatwierdzeniu warunków sprzedaży nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia stwierdzenia prawomocności tego postanowienia, chyba że zaakceptowane przez sąd warunki umowy przewidywały inny termin. O stwierdzeniu prawomocności postanowienia sądu o zatwierdzeniu warunków sprzedaży zawiadamia się syndyka oraz nabywcę.

2. Zawarcie umowy sprzedaży może nastąpić wyłącznie po wpłaceniu przez nabywcę całej ceny do masy upadłości lub po wydaniu syndykowi ceny złożonej wcześniej do depozytu.

2a. Jeżeli do zawarcia umowy sprzedaży nie dojdzie z przyczyn leżących po stronie nabywcy, syndyk zatrzymuje wadium wniesione w pieniądzu. Jeżeli wadium było wniesione w innej formie niż pieniądz, syndyk dochodzi zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. Wadium stanowi składnik masy upadłości.

3. Do skutków sprzedaży według przepisów niniejszego rozdziału przepisy art. 313, art. 314 i art. 317 stosuje się.

Art. 56f. 1. Jeżeli do wniosku o zatwierdzenie warunków sprzedaży był dołączony dowód wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu, wydanie przedmiotu sprzedaży nabywcy następuje niezwłocznie po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku wpłaty pełnej ceny na rachunek depozytowy sądu w toku postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości albo po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Wydanie przedmiotu sprzedaży nabywcy następuje do rąk nabywcy, przy udziale syndyka. Przepis art. 174 stosuje się odpowiednio.

3. Do czasu uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży i zawarcia umowy sprzedaży nabywca zarządza nabytym majątkiem w granicach zwykłego zarządu na własne ryzyko i odpowiedzialność.

4. Uchylając postanowienie o zatwierdzeniu warunków sprzedaży, sąd zobowiązuje nabywcę do zwrotu przedmiotu sprzedaży do rąk syndyka lub dłużnika. Postanowienie jest tytułem egzekucyjnym przeciwko nabywcy.

Art. 56g. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia zatwierdzającego warunki sprzedaży sąd z urzędu lub na wniosek syndyka postanowi o wydaniu syndykowi ceny złożonej do depozytu.

2. W innych przypadkach niż określony w ust. 1 o wydaniu ceny z depozytu orzeka na wniosek nabywcy sąd w terminie trzydziestu dni od dnia wydania przedsiębiorstwa syndykowi lub dłużnikowi. Syndyk lub dłużnik może złożyć wniosek o zatrzymanie ceny w depozycie na kolejne dwa tygodnie potrzebne do złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa o odszkodowanie według przepisów ogólnych. Po upływie tego terminu sąd niezwłocznie postanowi o wydaniu ceny z depozytu, chyba że został złożony wniosek o zabezpieczenie.

3. W przedmiocie postanowienia o wydaniu ceny z depozytu w sytuacjach wskazanych w ust. 1 i 2 orzeka sąd w składzie jednoosobowym.

Art. 56h. W terminie przewidzianym na zawarcie umowy sprzedaży syndyk lub nabywca może złożyć wniosek do sądu o uchylenie lub zmianę postanowienia o zatwierdzeniu warunków sprzedaży, jeżeli po wydaniu tego postanowienia zmieniły się lub zostały ujawnione okoliczności mające istotny wpływ na wartość składnika majątku będącego przedmiotem sprzedaży. Na postanowienie uwzględniające ten wniosek zażalenie przysługuje również syndykowi oraz nabywcy. Przepisy art. 56a–56g stosuje się odpowiednio.

TYTUŁ III

Skutki ogłoszenia upadłości

DZIAŁ I

Skutki ogłoszenia upadłości co do osoby upadłego

Art. 57. 1. Upadły jest obowiązany wskazać i wydać syndykowi cały swój majątek, a także wydać dokumenty dotyczące jego działalności, majątku oraz rozliczeń, w szczególności księgi rachunkowe, inne ewidencje prowadzone dla celów podatkowych i korespondencję. Wykonanie tego obowiązku upadły potwierdza w formie oświadczenia na piśmie, które składa sędziemu-komisarzowi.

2. Upadły jest obowiązany udzielać sędziemu-komisarzowi i syndykowi wszelkich potrzebnych wyjaśnień dotyczących swojego majątku.

3. Sędzia-komisarz może postanowić, aby upadły będący osobą fizyczną nie opuszczał terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez jego zezwolenia.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organu zarządzającego upadłego niebędącego osobą fizyczną.

5. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 3 i 4, przysługuje zażalenie.

Art. 58. 1. Jeżeli upadły ukrywa się lub ukrywa swój majątek, sędzia-komisarz może zastosować wobec niego środki przymusu określone w Kodeksie postępowania cywilnego dla egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. Sędzia-komisarz może zastosować środki przymusu wobec upadłego, który uchybia swoim obowiązkom albo po ogłoszeniu upadłości dopuszcza się czynów mających na celu ukrycie majątku, obciążenie go pozornymi zobowiązaniami lub w jakikolwiek sposób utrudnia ustalenie składu masy upadłości.

3. Sędzia-komisarz uchyli środki przymusu, gdy ustanie potrzeba ich stosowania.

4. Na postanowienie w sprawie środków przymusu przysługuje zażalenie.

Art. 59. (uchylony)

Art. 60. (uchylony)

Art. 60¹. Po ogłoszeniu upadłości przedsiębiorca występuje w obrocie pod dotychczasową firmą z dodaniem oznaczenia „w upadłości”.

DZIAŁ II

Skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego

Rozdział 1

Masa upadłości

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 61. Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62. W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63–67a.

Art. 63. 1. Nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.⁶⁾);
- 2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
- 3) kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom;
- 4) środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760).

1a. W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu nie pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada kwocie stanowiącej 150 % kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760).

1b. W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada iloczynowi liczby osób pozostających na utrzymaniu upadłego oraz upadłego i 150 % kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1c. Sędzia-komisarz na wniosek upadłego lub syndyka może w inny sposób określić część dochodu upadłego, która nie wchodzi do masy upadłości zgodnie z ust. 1a lub 1b, biorąc pod uwagę szczególne potrzeby upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich stan zdrowia, potrzeby mieszkaniowe oraz możliwości ich zaspokojenia. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

1d. Część dochodu upadłego, która nie wchodzi do masy upadłości zgodnie z ust. 1a–1c, nie podlega egzekucji.

2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760.

Art. 63a. Wątpliwości co do tego, które z przedmiotów należących do upadłego wchodzi w skład masy upadłości, rozstrzyga sędzia-komisarz na wniosek syndyka, upadłego lub wierzyciela. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje wnioskodawcy, upadłemu i wierzycielom.

Art. 64. 1. Mienie przeznaczone na pomoc dla pracowników upadłego i ich rodzin, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tworzonych na podstawie przepisów o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń socjalnych finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego, nie wchodzi w skład masy upadłości. Składniki tego mienia oznaczy sędzia-komisarz.

2. Mieniem, o którym mowa w ust. 1, zarządza syndyk, wydatkując zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym funduszu środki na cele i według zasad, które zostały określone w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

3. Niewykorzystane środki, o których mowa w ust. 1, zwiększają Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Art. 65. (uchylony)

Art. 65a. 1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 681, 825, 1723 i 1941), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2.⁷⁾ Fundusz wierzytelności wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności podlegających wyłączeniu zgodnie z ust. 1 oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3.⁸⁾ Syndyk przekazuje funduszowi wierzytelności świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.

Art. 66. 1. W skład masy upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, nie wchodzi mienie upadłego wymienione w art. 80, a także inne aktywa niezbędne do wykonania obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, które powstały przed ogłoszeniem upadłości, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W celu wykonania obowiązków określonych w ust. 1 podmiot prowadzący system jest upoważniony do dysponowania tym mieniem.

3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, pozostałe po wykonaniu obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie, wchodzi do masy upadłości.

Art. 67. 1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego w związku z uczestnictwem w systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, na rzecz podmiotu prowadzącego ten system lub na rzecz uczestnika tego systemu, nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) uczestnika tego systemu lub uczestnika współpracującego z nim systemu interoperacyjnego, który ustanowił to zabezpieczenie,
- 2) niebędącego uczestnikiem podmiotu prowadzącego system interoperacyjny współpracujący z tym systemem,
- 3) jakiegokolwiek innego podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie

– w razie ogłoszenia upadłości któregoś z nich.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 12 ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, przedmiot zabezpieczenia ustanowionego na rzecz Narodowego Banku Polskiego, banku centralnego innego państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, lub Europejskiego Banku Centralnego, przez podmiot dokonujący operacji z tymi bankami lub przez jakikolwiek inny podmiot, nie wchodzi do masy upadłości w razie ogłoszenia upadłości któregoś z nich.

3. Prawa podmiotu, na rzecz którego zostało ustanowione zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, do zaspokojenia się z tego zabezpieczenia nie ogranicza ogłoszenie upadłości podmiotu, który ustanowił to zabezpieczenie.

4. Upadły wykonuje zobowiązania – w związku z którymi zostało ustanowione zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2 – na warunkach obowiązujących w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia upadłości. Przepisu art. 102 nie stosuje się.

⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723), która weszła w życie z dniem 29 września 2023 r.

⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 10 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 7.

Art. 67a. 1. Mienie przeznaczone na pomoc dla uczestników systemu ochrony, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne funduszu pomocowego tworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2024 r. poz. 352), wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele pomocowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego, nie wchodzi w skład masy upadłości. Składniki tego mienia oznaczy sędzia-komisarz. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie upadłemu, wierzycielom oraz uczestnikom systemu ochrony.

2. Mieniem, o którym mowa w ust. 1, zarządza upadły, chyba że został ustanowiony likwidator, kurator bądź przedstawiciel albo reprezentant upadłego ustanowiony na podstawie postanowień umowy systemu ochrony, wydając wydatkując zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym funduszu środki na cele i według zasad określonych w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, oraz umowy systemu ochrony.

3. Dotychczasowi uczestnicy systemu ochrony mogą zdecydować o przekazaniu mienia, o którym mowa w ust. 1, do jednego z nich albo do nowej jednostki, w celu utworzenia, z wykorzystaniem tego mienia, nowego systemu ochrony lub jego wykorzystania w istniejącym systemie ochrony.

4. W przypadku nieutworzenia nowego systemu ochrony lub nieprzystąpienia do istniejącego systemu ochrony, o których mowa w ust. 3, mienie, o którym mowa w ust. 1, zostaje przekazane dotychczasowym uczestnikom systemu ochrony, stosownie do wielkości dokonanych wpłat.

Oddział 2

Ustalanie składu masy upadłości

Art. 68. (uchylony)

Art. 69. 1. Ustalenie składu masy upadłości na dzień ogłoszenia upadłości następuje przez sporządzenie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe według wzorca udostępnionego w tym systemie spisu objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych, a także przez sporządzenie spisu należności.

1a. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne, których syndyk nie objął, sporządza ich spis, wskazując, których składników masy nie objął na skutek czynności bezskutecznych.

1b. (uchylony)

1c. Syndyk sporządza spisy, o których mowa w ust. 1 i 1a, na bieżąco, w miarę ustalania składu masy upadłości i obejmowania składników majątku wchodzących w skład masy upadłości. Podczas sporządzania spisów syndyk usuwa błędnie wpisane pozycje.

1ca. Każdorazowy stan spisu objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych jest ujawniany w Rejestrze. Zawarte w spisie należności informację o przysługujących upadłemu wierzytelnościach podlegają ujawnieniu dopiero z chwilą obwieszczenia w Rejestrze uchwały rady wierzycieli albo postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na sprzedaż wierzytelności.

1d. Po zakończeniu ustalania składu masy upadłości syndyk składa spis inwentarza, który obejmuje raporty ze sporządzonych według stanu na dzień ogłoszenia upadłości spisów:

- 1) objętych przez syndyka ruchomości, nieruchomości, środków pieniężnych oraz przysługujących upadłemu praw majątkowych;
- 2) ruchomości, nieruchomości oraz środków pieniężnych, których syndyk nie objął;
- 3) należności.

1e. (uchylony)

1f. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości w dniu ogłoszenia upadłości wchodziły składniki majątku, których syndyk nie ujął w spisie inwentarza, sporządza uzupełnienie spisu inwentarza, które obejmuje składniki majątku nieujęte w spisie inwentarza. Do uzupełnienia spisu inwentarza przepisy ust. 1, 1a, 1c i 1d stosuje się odpowiednio.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego.

Oddział 3

Wyłączenia z masy upadłości

Art. 70. Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Art. 70¹. Przepisów o wyłączeniu z masy upadłości nie stosuje się do rzeczy, wierzytelności i innych praw majątkowych przeniesionych przez upadłego na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności. Do przedmiotów tych oraz do zabezpieczonych w ten sposób wierzytelności stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące zastawu i wierzytelności zabezpieczonych zastawem.

Art. 71. 1. W razie zbycia przez upadłego mienia, które podlega wyłączeniu, świadczenie otrzymane za zbyte mienie wydaje się osobie, do której mienie to należało, jeżeli świadczenie jest wyodrębnione w masie upadłości.

2. W razie zbycia przez syndyka mienia, które podlegało wyłączeniu, osoba, do której prawo to należało, może żądać wydania świadczenia wzajemnego uzyskanego w zamian za to mienie.

3. Jeżeli świadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie zostało spełnione przed zgłoszeniem żądania wydania, prawo do świadczenia przechodzi na mającego prawo do wyłączonego mienia.

Art. 72. Osoba, której przysługuje prawo do mienia podlegającego wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.

Art. 73. 1. We wniosku o wyłączenie z masy upadłości należy zgłosić wszelkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania, chyba że powołanie ich we wniosku było niemożliwe.

2. Sędzia-komisarz rozpoznaje wniosek o wyłączenie z masy upadłości w terminie jednego miesiąca od dnia jego złożenia po wysłuchaniu syndyka, nadzorca sądowego albo zarządcy.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia z masy upadłości wymaga uzasadnienia. Na postanowienie o wyłączeniu z masy upadłości przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 74. 1. W razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości.

2. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości.

3. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe. Niezależnie od wyniku sprawy sąd obciąży powoda kosztami procesu, jeżeli powołał nowe dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, których nie zgłosił we wniosku o wyłączenie.

4. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia objętego żądaniem wyłączenia z masy upadłości.

Oddział 4

Czynności upadłego dotyczące mienia wchodzącego w skład masy upadłości

Art. 75. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania z mienia wchodzącego do masy upadłości i rozporządzania nim.

2. Sędzia-komisarz określa zakres i czas korzystania przez upadłego lub osoby mu bliskie, którzy w dacie ogłoszenia upadłości zamieszkiwali w mieszkaniu znajdującym się w lokalu lub w budynku wchodzącym do masy upadłości, z tego mieszkania.

3. (uchylony)

Art. 76. (uchylony)

Art. 77. 1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości są nieważne.

2. Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej, o której mowa w ust. 1. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu.

3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Rejestrze postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do ustanowienia zabezpieczenia finansowego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 294), jeżeli zawarcie umowy lub ustanowienie zabezpieczenia finansowego nastąpiło w dniu ogłoszenia upadłości, a uprawniony z zabezpieczenia wykaże, że nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o wszczęciu postępowania upadłościowego. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do zabezpieczeń, o których mowa w art. 67.

Art. 78. Spełnienie świadczenia do rąk upadłego dokonane po obwieszczeniu o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze nie zwalnia z obowiązku spełnienia świadczenia do masy upadłości, chyba że równowartość świadczenia została przekazana przez upadłego do masy upadłości.

Art. 79. Przepisy art. 77 i 78 stosuje się również do czynności, które podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej i rejestrach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 80. 1. Ogłoszenie upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunków papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami nie wstrzymuje możliwości wykorzystania:

- 1) środków pieniężnych i instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 646, 825, 1723 i 1941), zgromadzonych i zapisanych na jego rachunku rozliczeniowym, nieobciążonych prawem rzeczowym na rzecz osób trzecich,
- 2) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku rozliczeniowym upadłego, jako przedmiot zabezpieczenia kredytu uzyskanego w ramach systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, jeżeli kredyt taki może być udostępniony w ramach istniejącej umowy o kredyt

– w celu wykonania zobowiązań upadłego wynikających ze zleceń rozrachunku wprowadzonych do systemu najpóźniej w dniu roboczym systemu rozpoczynającym się w dniu, w którym została ogłoszona upadłość.

2. Za dzień roboczy systemu uznaje się określony przez zasady funkcjonowania systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, cykl wykonywania zleceń, w trakcie którego dokonywane są rozliczenia lub rozrachunki oraz występują inne operacje z tym związane; dzień ten może rozpoczynać się i kończyć w następujących po sobie dniach kalendarzowych.

Oddział 5

Zakaz obciążania masy upadłości

Art. 81. 1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

1a. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić na składnikach masy upadłości hipoteki przymusowej ani zastawu skarbowego, także dla zabezpieczenia wierzytelności powstałej po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82. Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Rozdział 2

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

(oznaczenie i tytuł oddziału 1 – uchylone)

Art. 83. Postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły, są nieważne.

Art. 84. 1. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

2. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną.

3. Umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowe na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych dla swojej skuteczności wobec masy upadłości nie wymaga zachowania formy pisemnej z datą pewną.

Art. 85. 1. Jeżeli umowa ramowa, której jedną ze stron jest upadły, zastrzega, że poszczególne umowy szczegółowe, których przedmiotem są terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, będą zawierane w wykonaniu umowy ramowej oraz że rozwiązanie umowy ramowej powoduje rozwiązanie wszystkich umów szczegółowych zawartych w wykonaniu tej umowy:

- 1) wierzytelności z tytułu poszczególnych umów szczegółowych zawartych w jej wykonaniu nie są obejmowane układem zawartym w postępowaniu upadłościowym;
- 2) syndykowi nie przysługuje uprawnienie do odstąpienia od umowy ramowej, o którym mowa w art. 98.

2. Przez terminowe operacje finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się operacje, w których ustalono cenę, kurs, stopę procentową lub indeks – a w szczególności nabywanie walut, papierów wartościowych, złota lub innych metali szlachetnych, towarów lub praw, w tym umowy obliczone tylko na różnicę cen, opcje i prawa pochodne – zawarte na umówioną datę lub umówiony termin, w obrocie rynkowym.

2a. Przez instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, rozumie się instrumenty finansowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

3. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem ustalonego w tej umowie sposobu rozliczenia stron na wypadek rozwiązania umowy.

4. Dopuszczalne jest potrącenie wierzytelności wynikającej z rozliczenia stron.

5. Do poszczególnych umów szczegółowych mających za przedmiot terminowe operacje finansowe, pożyczki instrumentów finansowych lub sprzedaż instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu – nawet jeżeli nie zostały one zawarte w wykonaniu umowy ramowej, o której mowa w ust. 1 – nie stosuje się przepisów art. 98 i art. 99.

Art. 85a. Ogłoszenie upadłości dłużnika nie narusza uprawnień wynikających z zamieszczonej w umowie klauzuli kompensacyjnej, o której mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych, jeżeli umowa została zawarta:

- 1) przed dniem ogłoszenia upadłości;
- 2) w dniu ogłoszenia upadłości, ale przed wydaniem postanowienia o ogłoszeniu upadłości;
- 3) w dniu ogłoszenia upadłości, ale po wydaniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości, jeżeli przyjmujący zabezpieczenie może potwierdzić, że nie wiedział i nie mógł wiedzieć o ogłoszeniu upadłości.

Art. 86. 1. Po ogłoszeniu upadłości spółdzielni mieszkaniowej czynności określone w art. 41–43 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 438, 1463 i 1681) wykonuje syndyk.

2. Na syndyku ciąży obowiązek zawarcia umowy, o której mowa w art. 12, art. 17¹⁴, art. 17¹⁵, art. 39 i art. 48 ustawy wskazanej w ust. 1, jeżeli żądanie zostało złożone spółdzielni przed ogłoszeniem upadłości albo po ogłoszeniu upadłości na podstawie art. 54¹ ust. 2 tej ustawy.

(oznaczenie i tytuł oddziału 2 – uchylone)

Art. 87. (uchylony)**Art. 88.** (uchylony)**Art. 89.** (uchylony)**Art. 90.** (uchylony)

(oznaczenie i tytuł oddziału 3 – uchylone)

Art. 91. 1. Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości.

2. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 92. 1. Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy odsetek od wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, wpisem w rejestrze, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym albo hipoteką morską. Odsetki te mogą być zaspokojone tylko z przedmiotu zabezpieczenia.

Art. 93. 1. Potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

2. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości.

3. Jeżeli termin płatności nieoprocentowanego długu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości nie nastąpił, do potrącenia przyjmuje się sumę należności zmniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż sześć procent, za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia płatności i nie więcej niż za okres dwóch lat.

Art. 94. 1. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

2. Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 95. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości.

Art. 96. Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Art. 97. Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 98. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub części, syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić ze skutkiem na dzień ogłoszenia upadłości.

1a. Wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania upadłościowego, biorąc także pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy.

1b. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje upadłemu oraz drugiej stronie umowy.

1c. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości upadły był stroną umowy innej niż umowa wzajemna, syndyk może od umowy odstąpić, chyba że ustawa przewiduje inny skutek. Przepisy ust. 1–1b stosuje się odpowiednio.

2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.

3. Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

Art. 99. Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 100. 1. Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej – także papierów wartościowych – wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu.

2. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki.

3. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu.

Art. 101. 1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.

2. (uchylony)

Art. 102. 1. Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komisju, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.

2. Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komisju, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania.

Art. 103. 1. Umowa agencyjna wygasa z dniem ogłoszenia upadłości jednej ze stron.

2. W razie upadłości dającego zlecenie agent ma prawo dochodzić w postępowaniu upadłościowym swojej wierzytelności powstałej z tytułu straty poniesionej wskutek wygaśnięcia umowy.

Art. 104. 1. W razie ogłoszenia upadłości użyczającego lub biorącego do używania, umowa użyczenia, jeżeli rzecz już została wydana, ulega rozwiązaniu na żądanie jednej ze stron.

2. Jeżeli rzecz nie była jeszcze wydana, umowa wygasa.

Art. 105. W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Art. 106. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu rzeczy ruchomej za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia upadłości, nie zwalnia najemcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 107. 1. Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy.

2. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu za czas dłuższy niż trzy miesiące, a czynszu dzierżawy za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości, jak również rozporządzanie tym czynszem, nie zwalnia najemcy lub dzierżawcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 108. Sprzedaż przez syndyka w toku postępowania upadłościowego nieruchomości upadłego wywołuje takie same skutki w stosunku do umowy najmu lub dzierżawy, jak sprzedaż w postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 109. 1. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Sędzia-komisarz może wydać postanowienie, jeżeli trwanie umowy utrudnia likwidację masy upadłości albo gdy czynsz najmu lub dzierżawy odbiega od przeciętnych czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości tego samego rodzaju. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Druga strona rozwiązywanej umowy może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

3. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 110. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości przedmiot najmu lub dzierżawy nie był jeszcze wydany upadłemu, każda ze stron może odstąpić od umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartej przez upadłego jako najemcę lub dzierżawcę. Oświadczenie o odstąpieniu powinno być złożone w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.

2. Odstąpienie od umowy nie pociąga za sobą obowiązku odszkodowania.

3. Jeżeli przedmiot najmu lub dzierżawy w dniu ogłoszenia upadłości był już wydany upadłemu, syndyk może wypowiedzieć umowę najmu lub dzierżawy, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Jeżeli umowa dotyczy nieruchomości, w której prowadzone było przedsiębiorstwo upadłego, wypowiedzenie następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia, a w innych przypadkach – z zachowaniem terminu ustawowego, chyba że terminy wypowiedzenia przewidziane w umowie są krótsze.

4. Rozwiązanie umowy nie może nastąpić przed upływem terminu, za który czynsz zapłacono z góry. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy przed terminem, jeżeli dalsze trwanie umowy utrudniałoby prowadzenie postępowania upadłościowego, w szczególności gdy prowadzi do zwiększenia kosztów upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

5. Wynajmujący lub wydzierżawiający może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, jednak za czas nie dłuższy niż dwa lata, pomniejszonego o rozliczenie nakładów upadłego podnoszących wartość przedmiotu najmu lub dzierżawy.

6. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 110a. 1. Syndyk może odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465), bez prawa do odszkodowania.

2. W przypadku sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości odpowiedzialność za zobowiązania upadłego z umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa, chyba że syndyk wcześniej odstąpił od umowy.

Art. 111. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości umowa kredytu wygasa, jeżeli przed tym terminem kredytodawca nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego. Kredytodawca może dochodzić naprawienia szkody w postępowaniu upadłościowym, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

2. W razie oddania do dyspozycji upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości części środków pieniężnych, upadły traci prawo do żądania wypłaty części nieprzekazanej.

Art. 112. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego, umowy rachunku papierów wartościowych, umowy rachunku derywatów lub konta rozliczeniowego, lub umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego upadłego.

Art. 113. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości wygasają umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania zawarte przez upadłego z bankiem. Wydanie złożonych w skrytkach przedmiotów lub papierów wartościowych następuje w terminie uzgodnionym z syndykiem, jednak nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.

2. Za okres korzystania ze skrytek i innych form przechowania po ogłoszeniu upadłości bank pobiera opłaty według stawek obowiązujących strony w ostatnim miesiącu przed dniem ogłoszenia upadłości.

3. Roszczenia banku, o których mowa w ust. 2, mogą być dochodzone w postępowaniu upadłościowym, według zasad określonych dla dochodzenia zwrotu kosztów postępowania.

Art. 114. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości korzystającego z rzeczy na podstawie umowy leasingu syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy leasingu. Przepisy art. 98 ust. 2 i art. 99 stosuje się odpowiednio.

2. W razie ogłoszenia upadłości finansującego leasing przepisów ustawy o odstąpieniu od umowy przez syndyka nie stosuje się.

Art. 115. 1. Ogłoszenie upadłości ubezpieczonego nie ma wpływu na umowy obowiązkowego ubezpieczenia majątkowego.

2. Do umów ubezpieczeń majątkowych zawartych przez upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 98 i 99.

Art. 116. Roszczenia małżonka upadłego wynikające z umowy majątkowej małżeńskiej mogą być uwzględnione tylko wówczas, gdy była ona zawarta co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 117. (uchylony)

Art. 118. (uchylony)

Rozdział 3

Skutki ogłoszenia upadłości co do spadków nabytych przez upadłego

Art. 119. 1. Jeżeli do spadku otwartego po dniu ogłoszenia upadłości powołany zostaje upadły, spadek wchodzi do masy upadłości. Syndyk nie składa oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

2. Jeżeli otwarcie spadku nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości, a do chwili jej ogłoszenia nie upłynął jeszcze termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku i powołany spadkobierca oświadczenia takiego nie złożył, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie ustanowienia zapisów na rzecz upadłego.

Art. 120. Umowa zbycia całości lub części spadku albo całości lub części udziału spadkowego zawarta przez upadłego po ogłoszeniu upadłości jest nieważna. Nieważna jest też dokonana przez niego czynność rozporządzająca udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę.

Art. 121. 1. Jeżeli w skład spadku wchodzi wierzytelności i prawa wątpliwe co do istnienia lub możliwości ich wykonania, można wyłączyć spadek z masy upadłości.

2. Spadek podlega wyłączeniu, jeżeli składniki majątkowe wchodzące w skład spadku są trudno zbywalne albo z innych przyczyn wejście spadku do masy upadłości nie byłoby korzystne dla postępowania upadłościowego.

3. Postanowienie o wyłączeniu spadku z masy upadłości wydaje z urzędu sędzia-komisarz. Na postanowienie przysługuje zażalenie upadłemu i wierzycielom.

Art. 122. Jeżeli spadek zostanie wyłączony z masy upadłości, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku składa spadkobierca. Termin do złożenia oświadczenia zaczyna biec od chwili uprawomocnienia się postanowienia o wyłączeniu.

Art. 123. Oświadczenie upadłego o odrzuceniu spadku lub zapisu windykacyjnego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, jeżeli zostało złożone po ogłoszeniu upadłości.

Rozdział 4

Wpływ ogłoszenia upadłości na stosunki majątkowe małżeńskie upadłego

Art. 124. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielność majątkowa, o której mowa w art. 53 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809). Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a jego podział jest niedopuszczalny.

2. (uchylony)

3. Małżonek upadłego może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu udziału w majątku wspólnym, zgłaszając tę wierzytelność syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

4. Domniemywa się, że majątek wspólny powstały w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez upadłego został nabyty ze środków pochodzących z dochodów tego przedsiębiorstwa.

5. Do masy upadłości nie wchodzi przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 125. 1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielność majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku rozwodu, separacji albo ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków, chyba że pozew lub wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie

upadłości. Rozwiedziony małżonek upadłego albo małżonek upadłego może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania rozdzielności majątkowej za skuteczną w stosunku do masy upadłości, jeżeli w chwili powstania rozdzielności majątkowej nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości, a powstanie rozdzielności majątkowej nie doprowadziło do pokrzywdzenia wierzycieli. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia, które stanowiło majątek wspólny małżonków.

Art. 126. 1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy umową majątkową ograniczono wspólność majątkową.

DZIAŁ III

Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego

Art. 127. 1. Bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.

3. Bezskuteczne są również zabezpieczenie i zapłata długu niewymagalnego dokonane przez upadłego w ciągu sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednak ten, kto otrzymał zapłatę lub zabezpieczenie, może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania tych czynności za skuteczne, jeżeli w czasie ich dokonania nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem ogłoszenia upadłości w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 85 ust. 1.

Art. 128. 1. Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uzna za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości odpłatną czynność prawną dokonaną przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

1a. Do czynności upadłego, dokonanych ze spółką, w której upadły jest członkiem zarządu, jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, oraz ze spółkami, w których osoby wymienione w ust. 1 są członkami zarządu lub jedynymi wspólnikami lub akcjonariuszami, przepis ust. 1 stosuje się.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej wspólnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązаныmi, ich wspólnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób.

3. Do czynności upadłego będącego spółką, których dokonał z inną spółką, jeżeli jedna z nich była spółką dominującą, a także jeżeli ta sama spółka jest spółką dominującą w stosunku do upadłego i drugiej strony czynności, przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 128a. 1. Bezskuteczny w stosunku do masy upadłości jest przelew wierzytelności przyszłej, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości.

2. W przypadku gdy umowa przelewu wierzytelności została zawarta nie później niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w formie pisemnej z datą pewną, przepis ust. 1 nie stosuje się.

Art. 129. 1. Jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta upadłego lub pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego określone w umowie o pracę, umowie o świadczenie usług lub uchwale organu upadłego zawartej lub podjętej przed dniem ogłoszenia upadłości jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uznaje, że określona część wynagrodzenia przypadająca za okres przed dniem ogłoszenia upadłości, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie reprezentanta upadłego, pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego przypadające za czas po dniu ogłoszenia upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sędzia-komisarz określa podlegające zaspokojeniu z masy upadłości wynagrodzenie w wysokości odpowiedniej do pracy wykonanej przez reprezentanta upadłego, pracownika upadłego wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub osobę wykonującą czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego. Sędzia-komisarz wydaje postanowienie po wysłuchaniu syndyka oraz reprezentanta, pracownika upadłego lub osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego.

3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do świadczeń przysługujących w związku z rozwiązaniem stosunku pracy albo umowy o usługi związane z zarządem przedsiębiorstwem, z tym że ograniczenie wysokości tych świadczeń następuje do wysokości określonych według zasad powszechnie obowiązujących.

4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 130. 1. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem upadły nie otrzymał żadnego świadczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli obciążenie rzeczowe ustanowione zostało w zamian za świadczenie, które jest niewspółmiernie niskie do wartości udzielanego zabezpieczenia.

3. Bez względu na wysokość świadczenia otrzymanego przez upadłego sędzia-komisarz uzna za bezskuteczne obciążenia, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli obciążenia te zabezpieczają długi osób, o których mowa w art. 128, chyba że druga strona wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli.

4. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 130a. Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uzna za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości w całości lub części kary umowne zastrzeżone na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane przez upadłego lub jeżeli kara umowna jest rażąco wygórowana. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 131. W sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127–130a do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, przepisy art. 132–134 oraz przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika stosuje się odpowiednio.

Art. 131a. Jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego, przez dzień złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się dzień złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. Jeżeli przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego złożono wniosek o ogłoszenie upadłości, który został odrzucony zgodnie z art. 9a, to wówczas przez dzień złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 127–130, rozumie się dzień złożenia odrzuconego wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 132. 1. Powództwo może wytoczyć syndyk.

2. Syndyk nie ponosi opłat sądowych.

3. Nie można żądać uznania czynności za bezskuteczną po upływie dwóch lat od dnia ogłoszenia upadłości, chyba że na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, gdy żądanie uznania czynności za bezskuteczną zgłoszone zostało w drodze zarzutu.

Art. 133. 1. Syndyk może wstąpić w miejsce powoda w sprawie wszczętej przez wierzyciela, który zaskarżył czynności upadłego. W tym przypadku, jeżeli pozwanym był także upadły, postępowanie w stosunku do niego umarza się po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. Z odzyskanej części majątku syndyk zwraca wierzycielowi poniesione przez niego koszty procesu.

3. W razie umorzenia postępowania upadłościowego lub uchylecia postępowania upadłościowego przed zakończeniem sprawy, o której mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o toczącym się procesie wierzyciela, który może w ciągu dwóch tygodni przystąpić do sprawy w charakterze powoda. Wierzyciel, który zgłosił swoje przystąpienie do sprawy, nie może żądać powtórzenia dotychczasowego postępowania.

4. Wierzyciel, który otrzymał przed ogłoszeniem upadłości jakiegokolwiek świadczenie na mocy wyroku uznającego czynność upadłego za bezskuteczną, nie ma obowiązku wydania otrzymanego świadczenia masie upadłości.

Art. 134. 1. Jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a jeżeli przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości wpłaca się równowartość w pieniądzu. Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy upadłości tego, co wskutek tej czynności z majątku upadłego ubyło, przez zapłatę różnicy między wartością rynkową świadczenia dłużnika z dnia zawarcia umowy, a wartością świadczenia otrzymanego przez dłużnika. Na postanowienie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przysługuje zażalenie.

1a. Jeżeli osoba obowiązana do przekazania składników majątkowych do masy upadłości nie wykona swojego obowiązku na wezwanie syndyka, a obowiązek przekazania składników majątkowych do masy upadłości nie został stwierdzony prawomocnym orzeczeniem, syndyk może w drodze powództwa żądać nakazania przekazania składników majątkowych do masy upadłości. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego.

1b. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania składników majątkowych objętych powództwem.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie wzajemne osoby trzeciej zwraca się tej osobie, jeżeli znajduje się w masie upadłości oddzielnie od innego majątku lub o ile masa upadłości jest nim wzbogacona. Jeżeli świadczenie nie podlega zwrotowi, osoba trzecia może dochodzić wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Art. 135. 1. Przepisów umożliwiających zaskarżanie czynności prawnych lub określających bezskuteczność czynności prawnych dokonanych przez upadłego nie stosuje się do kompensowania dokonanego zgodnie z art. 136 lub art. 137 i jego wyników.

2. Przepisów umożliwiających zaskarżanie czynności prawnych lub określających bezskuteczność czynności prawnych dokonanych przez upadłego nie stosuje się także do umowy o ustanowienie zabezpieczenia finansowego, o której mowa w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych, ani do wykonania zobowiązań wynikających z takiej umowy.

DZIAŁ IV

Wpływ ogłoszenia upadłości na zlecenia rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych

Art. 136. W razie ogłoszenia upadłości uczestnika systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4, skutki prawne zlecenia rozrachunku wynikające z jego wprowadzenia do systemu oraz wyniki kompensowania są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich, jeżeli zlecenie to zostało wprowadzone do systemu przed ogłoszeniem upadłości.

Art. 137. Jeżeli zlecenie rozrachunku, o którym mowa w art. 136, zostało wprowadzone do systemu po ogłoszeniu upadłości i jest wykonane w dniu roboczym systemu w rozumieniu art. 80 ust. 2, rozpoczynającym się w dniu, w którym została ogłoszona upadłość, skutki prawne wynikające z jego wprowadzenia do systemu są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich jedynie wtedy, gdy podmiot prowadzący system wykaże, że w momencie, w którym zgodnie z zasadami funkcjonowania tego systemu zlecenie to stało się nieodwołalne, nie wiedział ani nie mógł wiedzieć o ogłoszeniu upadłości.

DZIAŁ V

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Rozdział 1

(uchylony)

(oznaczenie i tytuł rozdziału 2 – uchylone)

Art. 144. 1. Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu.

2. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

4. Syndyk może żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Art. 145. 1. Postępowanie sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności.

2. (uchylony)

Art. 146. 1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.

2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2a. Sumy uzyskane ze sprzedaży w postępowaniu egzekucyjnym składników majątkowych obciążonych rzeczowo traktuje się w postępowaniu upadłościowym jak sumy uzyskane z likwidacji obciążonych rzeczowo składników masy upadłości.

3. Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

4. (uchylony)

Art. 147. Do postępowań przed sądami polubownymi przepisy art. 174 § 1 pkt 4 i 5 oraz art. 180 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, a także art. 144 i art. 145 stosuje się odpowiednio.

Art. 147a. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości postępowanie przed sądem polubownym nie zostało wszczęte, za zgodą sędziego-komisarza syndyk może odstąpić od zapisu na sąd polubowny, jeżeli dochodzenie roszczenia przed sądem polubownym utrudnia likwidację masy upadłości, w szczególności gdy stan masy uniemożliwia pokrycie kosztów wszczęcia i prowadzenia postępowania przed sądem polubownym.

2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej syndyk w terminie trzydziestu dni oświadczy na piśmie, czy odstępuje od zapisu na sąd polubowny. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od zapisu na sąd polubowny.

3. Druga strona może odstąpić od zapisu na sąd polubowny, gdy syndyk mimo tego, że nie odstąpił od zapisu na sąd polubowny, odmówi udziału w kosztach postępowania przed sądem polubownym.

4. Na skutek odstąpienia zapisu na sąd polubowny traci moc.

Art. 148. (uchylony)

TYTUŁ IV

Przepisy ogólne o postępowaniu upadłościowym prowadzonym po ogłoszeniu upadłości

DZIAŁ I

Sąd i sędzia-komisarz

Rozdział 1

Sąd

Art. 149. 1. Po ogłoszeniu upadłości postępowanie upadłościowe toczy się w sądzie upadłościowym, który ogłosił upadłość.

2. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte w kilku sądach właściwych, sprawa należy do właściwości sądu, który pierwszy wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości.

3. Jeżeli w toku postępowania okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu nie przysługuje zażalenie. Postanowienie wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

Art. 150. 1. Sąd upadłościowy orzeka w składzie jednego sędziego zawodowego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przedmiocie wynagrodzenia syndyka, a także rozpoznając zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza sąd upadłościowy orzeka w składzie trzech sędziów zawodowych.

3. Sędzia-komisarz ani jego zastępca nie mogą wchodzić w skład sądu, który orzeka w przedmiocie wynagrodzenia lub odwołania syndyka oraz wyłączenia z masy upadłości.

4. W przypadku uchylenia postanowienia sędziego-komisarza i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sędzia-komisarz jest wyłączony od ponownego rozpoznawania tej sprawy. Wyłączenie to obowiązuje również w przypadku uchylenia postanowienia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy. W takim przypadku sprawę rozpoznaje zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia.

Rozdział 2

Sędzia-komisarz i zastępca sędziego-komisarza

Art. 151. 1. Po ogłoszeniu upadłości czynności postępowania upadłościowego wykonuje sędzia-komisarz, z wyjątkiem czynności, dla których właściwy jest sąd.

1a. Funkcję sędziego-komisarza może pełnić referendarz sądowy.

1b. Jeżeli funkcję sędziego-komisarza pełni referendarz sądowy, czynności wskazane w art. 57 ust. 3 i 4, art. 58 ust. 1–3, art. 63a, art. 73 ust. 2, art. 121 ust. 3, art. 259 ust. 1 i 1a, art. 315 i art. 350 ust. 1 i 2 wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony do wykonania danej czynności sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

1c. Na czynności referendarza sądowego pełniącego funkcję sędziego-komisarza przysługuje skarga w przypadkach, w których na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego nie powoduje utraty mocy zaskarżonego postanowienia. Przepisy o zażaleniu na postanowienie sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

1d. Jeżeli wniesiono skargę na postanowienie referendarza sądowego wydane na podstawie art. 395 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, ponowne wydanie postanowienia na tej podstawie przez referendarza sądowego nie jest dopuszczalne.

1e. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd drugiej instancji. Po rozpoznaniu skargi sąd utrzymuje w mocy albo zmienia zaskarżone postanowienie.

2. Zastępca sędziego-komisarza wykonuje czynności sędziego-komisarza, jeżeli ustawa tak stanowi oraz w czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania tych czynności przez sędziego-komisarza.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, również po ogłoszeniu upadłości, sąd może wskazać, że czynności sędziego-komisarza może wykonywać więcej niż jeden zastępca sędziego-komisarza. Przepis art. 51 ust. 1 pkt 6 stosuje się.

4. Do zastępcy sędziego-komisarza przepisy dotyczące sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

5. W czasie trwania przemijającej przeszkody do wykonywania czynności przez sędziego-komisarza i jego zastępcę czynności wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

6. Jeżeli do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, a czynność ta ma być wykonana po dniu zakończenia postępowania albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd w składzie jednoosobowym.

Art. 152. 1. Sędzia-komisarz kieruje tokiem postępowania upadłościowego, sprawuje nadzór nad czynnościami syndyka, oznacza czynności, których wykonywanie przez syndyka jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli, jak również zwraca uwagę na popełnione przez syndyka uchybienia.

2. Sędzia-komisarz pełni ponadto inne czynności określone w ustawie.

3. Sędzia-komisarz i syndyk mogą porozumiewać się w sprawach dotyczących postępowania upadłościowego bezpośrednio oraz z użyciem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

4. Jeżeli czynność, do której wykonania właściwy jest sędzia-komisarz, ma być wykonana po dniu uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu zakończenia albo umorzeniu postępowania, właściwy do jej wykonania jest sąd.

Art. 153. Skargi na czynności komornika rozpoznaje w postępowaniu upadłościowym sędzia-komisarz.

Art. 154. Sędzia-komisarz w zakresie swych czynności ma prawa i obowiązki sądu i przewodniczącego.

Art. 155. 1. Organy administracji publicznej obowiązane są udzielać pomocy sędziemu-komisarzowi w wykonywaniu jego czynności.

2. (uchylony)

DZIAŁ II

Syndyk i zastępca syndyka

(oznaczenie i tytuł rozdziału 1 – uchylone)

Art. 156. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości powołuje się syndyka.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Syndyk niezwłocznie, nie później niż wraz z podjęciem pierwszej czynności przed sądem lub sędzią-komisarzem, składa do akt postępowania dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z pełnieniem funkcji. Koszty ubezpieczenia nie stanowią kosztów postępowania upadłościowego i nie podlegają zwrotowi z masy upadłości.

5. (uchylony)

Art. 156¹. (uchylony)

Art. 157. 1. Funkcję syndyka może pełnić osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i licencję doradcy restrukturyzacyjnego oraz ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2. Funkcję syndyka może również pełnić spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają licencję, o której mowa w ust. 1, oraz która ma konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2a. Spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają licencję, o której mowa w ust. 1, i która zamierza wykonywać obowiązki w postępowaniach upadłościowych, zakłada konto doradcy restrukturyzacyjnego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

3. Zasady i tryb wydawania licencji, o której mowa w ust. 1, określi odrębna ustawa.

4. (uchylony)

5. W postanowieniu, w którym wyznacza się syndyka, wskazuje się numer licencji doradcy restrukturyzacyjnego syndyka lub numer w Krajowym Rejestrze Sądowym wyznaczonej do pełnienia funkcji syndyka spółki.

6. Jeżeli ustawa wymaga, aby osoba wyznaczona do pełnienia funkcji syndyka posiadała także tytuł kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego, funkcję syndyka może również pełnić spółka handlowa, której wspólnicy ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkowie zarządu reprezentujący spółkę posiadają także tytuł kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego.

Art. 157¹. 1. Sąd wyznacza syndyka, biorąc pod uwagę liczbę spraw, w których osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego pełni funkcję nadzorca sądowego lub zarządcy w postępowaniach restrukturyzacyjnych lub syndyka w innych postępowaniach upadłościowych, a także jej doświadczenie i dodatkowe kwalifikacje.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku wyznaczania syndyka będącego spółką handlową.

3. W przypadku:

1) przedsiębiorcy, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

a) zatrudniał średniorocznie 250 lub więcej pracowników lub

- b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 50 milionów euro, lub
 - c) osiągnął sumy aktywów bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat, które przekroczyły równowartość w złotych 43 milionów euro,
- 2) spółki o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, umieszczonej w wykazie określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125),
 - 3) przedsiębiorcy realizujący zadania na rzecz Sił Zbrojnych, o których mowa w art. 648 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248)

– sąd wyznacza do pełnienia funkcji syndyka osobę posiadającą licencję doradcy restrukturyzacyjnego z tytułem kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego.

Art. 157a. 1. Syndykiem nie może być osoba fizyczna lub spółka handlowa, która:

- 1) jest wierzycielem lub dłużnikiem upadłego, małżonkiem, wstępnym, zstępnym, rodzeństwem, powinowatym upadłego lub jego wierzyciela w tej samej linii czy stopniu, osobą pozostającą z nim w stosunku przysposobienia lub małżonkiem tej osoby albo osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe;
- 2) jest lub była zatrudniona przez upadłego na podstawie stosunku pracy albo wykonywała pracę lub świadczyła usługi na rzecz upadłego na podstawie innego stosunku prawnego;
- 3) jest lub była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem upadłego, albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości była współnikiem albo akcjonariuszem posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5 % kapitału zakładowego dłużnika lub wierzyciela, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – więcej niż 5 % akcji tej spółki;
- 4) jest lub była spółką powiązaną z upadłym lub jest lub była członkiem organu, prokurentem lub pełnomocnikiem takiej spółki albo jest lub w okresie dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości była współnikiem albo akcjonariuszem posiadającym udziały albo akcje w wysokości wyższej niż 5 % kapitału zakładowego spółki powiązanej z dłużnikiem, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – więcej niż 5 % akcji tej spółki;
- 5) pełniła funkcję nadzorcy lub zarządcy w prowadzonym wcześniej wobec upadłego postępowaniu restrukturyzacyjnym.

2. Syndyk oraz jego małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, osoba pozostająca z nim w stosunku przysposobienia lub małżonek takiej osoby, jak również osoba pozostająca z nim w faktycznym związku, prowadząca z nim wspólnie gospodarstwo domowe, nie mogą nabyć rzeczy ani praw pochodzących ze sprzedaży dokonanej w postępowaniu upadłościowym, w którym syndyk pełni albo pełnił tę funkcję.

2a. Do innych umów zawieranych przez syndyka w toku postępowania przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, chyba że sędzia-komisarz postanowi inaczej.

3. Przeszkoda, o której mowa w ust. 1 pkt 1, trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

4. Syndyk niezwłocznie, nie później niż wraz z podjęciem pierwszej czynności przed sądem lub sędzią-komisarzem, składa do akt postępowania oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody, o których mowa w ust. 1.

Art. 158. (uchylony)

Art. 159. 1. Na wniosek syndyka lub z urzędu sędzia-komisarz może powołać zastępcę syndyka, jeżeli jest to potrzebne, zwłaszcza w przypadku wykonywania czynności w innym okręgu sądowym.

2. Sędzia-komisarz określa zakres czynności zastępcy syndyka.

3. Do zastępcy syndyka przepisy ustawy o syndyku stosuje się odpowiednio.

Art. 160. 1. W sprawach dotyczących masy upadłości syndyk dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego.

2. Syndyk nie odpowiada za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy upadłości.

3. Syndyk odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

Art. 160a. Syndyk na bieżąco rejestruje w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe wpływy i wydatki masy upadłości.

Art. 161. 1. Syndyk może udzielać pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych. Może też udzielać pełnomocnictw procesowych w postępowaniach sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi.

2. Za szkodę wyrządzoną przez pełnomocników syndyk odpowiada jak za działanie własne.

Art. 162. 1. Wynagrodzenie syndyka ustala się jako sumę pięciu części składowych, w granicach od dwukrotności do dwustusześćdziesięciokrotności podstawy wynagrodzenia.

2. Części składowe wynagrodzenia ustala się według następujących zasad:

- 1) część zależna od sumy wypłaconej wierzycielom w ramach wykonania planów podziału powiększonej o koszty rozwiązania stosunków pracy z pracownikami pozostającymi w zatrudnieniu w dniu ogłoszenia upadłości:
 - a) jedna podstawa wynagrodzenia – dla sumy do 100 000,00 zł,
 - b) cztery podstawy wynagrodzenia – dla sumy od 100 000,01 zł do 1 000 000,00 zł,
 - c) dziesięć podstaw wynagrodzenia – dla sumy od 1 000 000,01 zł do 10 000 000,00 zł,
 - d) trzydzieści podstaw wynagrodzenia – dla sumy od 10 000 000,01 zł do 100 000 000,00 zł,
 - e) osiemdziesiąt podstaw wynagrodzenia – dla sumy przekraczającej 100 000 000,00 zł;
- 2) część zależna od liczby pracowników zatrudnionych w dniu ogłoszenia upadłości:
 - a) połowa podstawy wynagrodzenia – od 1 do 10 pracowników,
 - b) trzy podstawy wynagrodzenia – od 11 do 50 pracowników,
 - c) dziesięć podstaw wynagrodzenia – od 51 do 200 pracowników,
 - d) dwadzieścia podstaw wynagrodzenia – od 201 do 400 pracowników,
 - e) trzydzieści podstaw wynagrodzenia – powyżej 400 pracowników;
- 3) część zależna od liczby wierzycieli biorących udział w postępowaniu:
 - a) połowa podstawy wynagrodzenia – do 10 wierzycieli,
 - b) dwie podstawy wynagrodzenia – od 11 do 100 wierzycieli,
 - c) cztery podstawy wynagrodzenia – od 101 do 500 wierzycieli,
 - d) dwadzieścia podstaw wynagrodzenia – od 501 do 1000 wierzycieli,
 - e) czterdzieści podstaw wynagrodzenia – powyżej 1000 wierzycieli;
- 4) część zależna od czasu trwania postępowania upadłościowego od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wykonania ostatecznego planu podziału:
 - a) dla postępowań, w których suma podstaw wynagrodzenia określonych w pkt 1–3 nie przekracza ośmiokrotności:
 - cztery podstawy wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało nie dłużej niż sześć miesięcy,
 - dwie podstawy wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej sześciu miesięcy, ale nie dłużej niż dwanaście miesięcy,
 - jeżeli postępowanie trwało powyżej dwunastu miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik,
 - b) dla postępowań, w których suma podstaw wynagrodzenia określonych w pkt 1–3 przekracza ośmiokrotność i nie jest większa niż czterdziestokrotność:
 - osiem podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało nie dłużej niż dwanaście miesięcy,
 - cztery podstawy wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej dwunastu miesięcy, ale nie dłużej niż dwadzieścia cztery miesiące,
 - jeżeli postępowanie trwało powyżej dwudziestu czterech miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik,

- c) dla postępowań, w których suma podstaw wynagrodzenia określonych w pkt 1–3 przekracza czterdziestokrotność:
- czterdzieści podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało nie dłużej niż osiemnaście miesięcy,
 - dwadzieścia podstaw wynagrodzenia, jeżeli postępowanie trwało powyżej osiemnastu miesięcy, ale nie dłużej niż trzydzieści sześć miesięcy,
 - jeżeli postępowanie trwało powyżej trzydziestu sześciu miesięcy, wynagrodzenia nie podwyższa się o ten składnik;
- 5) część ustalana przez sąd do siedemdziesięciu podstaw wynagrodzenia w zależności od stopnia trudności prowadzonego postępowania i jego efektywności, w szczególności od skomplikowania sytuacji prawnej i faktycznej masy upadłości, rozproszenia majątku oraz optymalizacji kosztów postępowania.

3. Przez podstawę wynagrodzenia należy rozumieć przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 163. 1. Sąd ustala wynagrodzenie wstępne syndyka na wniosek syndyka, złożony po złożeniu planu likwidacyjnego, w terminie trzydziestu dni od dnia złożenia wniosku.

2. We wniosku o ustalenie wynagrodzenia wstępnego podaje się aktualne, według stanu na dzień złożenia wniosku, informacje o:

- 1) przewidywanej sumie zaspokojenia wierzycieli w ramach poszczególnych kategorii zaspokojenia;
- 2) liczbie zatrudnionych pracowników;
- 3) liczbie wierzycieli;
- 4) przewidywanym zgodnie z planem likwidacyjnym czasie trwania postępowania;
- 5) stopniu skomplikowania sytuacji prawnej i faktycznej masy upadłości, rozproszeniu i stanie majątku oraz innych okolicznościach mających znaczenie dla nakładu pracy syndyka.

3. Ustalając wynagrodzenie wstępne, sąd stosuje zasady określone w art. 162, biorąc pod uwagę wskaźniki i okoliczności podane we wniosku oraz prawdopodobieństwo realizacji planu likwidacyjnego zgodnie z jego założeniami.

4. Na postanowienie w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia wstępnego zażalenie przysługuje wyłącznie upadłemu i syndykowi.

Art. 164. 1. Po ustaleniu wynagrodzenia wstępnego syndyk pobiera z masy upadłości zaliczki w wysokości do 75 % wynagrodzenia wstępnego w czterech ratach:

- 1) 10 % – po uprawomocnieniu się postanowienia o wynagrodzeniu wstępnym;
- 2) 25 % – po złożeniu listy wierzytelności;
- 3) 15 % – po złożeniu pierwszego planu podziału;
- 4) 25 % – po przeprowadzeniu pełnej likwidacji masy upadłości.

2. Zaliczkę na wynagrodzenie wypłaca się na podstawie rachunku wystawionego przez syndyka.

Art. 165. 1. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia ostatecznego na wniosek syndyka złożony w terminie tygodnia od dnia złożenia ostatecznego planu podziału albo doręczenia mu postanowienia o odwołaniu lub zmianie syndyka albo umorzeniu postępowania. Złożenie wniosku z uchybieniem terminu skutkuje przyznaniem wynagrodzenia ostatecznego w wysokości dotychczas pobranych zaliczek, chyba że sąd postanowi o przyznaniu niższego wynagrodzenia i zwrocie części zaliczek. Do dnia wydania postanowienia w przedmiocie wynagrodzenia ostatecznego syndyk może złożyć wniosek o przywrócenie terminu, wykazując, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy.

2. We wniosku o przyznanie wynagrodzenia ostatecznego podaje się aktualne, według stanu na dzień złożenia wniosku, informacje o:

- 1) sumie wypłaconej wierzycielom w ramach wykonania planów podziału oraz o poniesionych z masy upadłości kosztach rozwiązania stosunków pracy z pracownikami pozostającymi w zatrudnieniu na dzień ogłoszenia upadłości;
- 2) liczbie pracowników zatrudnionych w dniu ogłoszenia upadłości;
- 3) liczbie wierzycieli, którzy zgłosili swoje wierzytelności, oraz o liczbie wierzycieli umieszczonych na liście wierzytelności z urzędu;
- 4) czasie trwania postępowania;
- 5) trudnościach prowadzonego postępowania i jego efektywności, w tym informacje o wysokości kosztów postępowania i innych zobowiązaniach masy upadłości.

Art. 166. 1. Sąd niezwłocznie doręcza odpis wniosku syndyka o przyznanie wynagrodzenia ostatecznego upadłemu i członkom rady wierzycieli albo informuje ich, że syndyk nie złożył takiego wniosku w terminie. Upadły i członkowie rady wierzycieli mogą w terminie tygodnia zająć stanowisko w sprawie wniosku, o czym należy ich pouczyć.

2. Sąd ustala wynagrodzenie ostateczne niezwłocznie po przedstawieniu stanowisk, o których mowa w ust. 1, albo bezskutecznym upływie terminu na ich przedstawienie.

3. Syndyk jest uprawniony do pobrania wynagrodzenia w wysokości ustalonej w prawomocnym postanowieniu o ustaleniu wynagrodzenia ostatecznego niezwłocznie po wydaniu postanowienia o zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału.

4. Jeżeli syndyk jest obowiązany wydać dłużnikowi jego majątek na skutek uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu lub zakończeniu postępowania, a postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego nie jest jeszcze prawomocne, kwota wynagrodzenia podlega złożeniu do depozytu sądowego, w wysokości różnicy między wynagrodzeniem wnioskowanym a sumą pobranych zaliczek, chyba że sąd, mając na względzie ważny interes dłużnika, postanowi o ograniczeniu wysokości zabezpieczenia do kwoty ustalonej w nieprawomocnym postanowieniu o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego. Sąd postanowi o wydaniu syndykowi kwoty złożonej do depozytu sądowego na wniosek syndyka na podstawie prawomocnego postanowienia o ustaleniu wynagrodzenia ostatecznego. W przedmiocie złożenia i wydania z depozytu orzeka sąd w składzie jednoosobowym.

5. Jeżeli wynagrodzenie ostateczne ustalono w wysokości niższej niż 75 % wynagrodzenia wstępnego, syndyk jest obowiązany zwrócić do masy upadłości różnicę między sumą pobranych zaliczek a wynagrodzeniem ostatecznym. W postanowieniu o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego sąd określi kwotę podlegającą zwrotowi.

6. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia ostatecznego i zwrotu zaliczek przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również syndykowi.

7. Prawomocne postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia ostatecznego stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko syndykowi oraz upadłemu.

Art. 167. 1. Jeżeli syndyk został odwołany lub w przypadku zmiany syndyka przed dniem złożenia sprawozdania ostatecznego, zachowuje on prawo do zaliczek pobranych zgodnie z art. 164 do czasu ustalenia wynagrodzenia ostatecznego.

2. Ustalając wynagrodzenie ostateczne w postępowaniu upadłościowym, w którym funkcję pełniło kilku syndyków, sąd rozdziela wynagrodzenie między nich proporcjonalnie do czasu pełnienia funkcji w postępowaniu, przy czym sąd może zdecydować o odstąpieniu od proporcjonalnego podziału, w szczególności jeżeli jest to uzasadnione zróżnicowanym wpływem poszczególnych syndyków na zaistnienie okoliczności, o której mowa w art. 162 ust. 2 pkt 1, oraz ich nakładem pracy.

3. W przypadku umorzenia postępowania upadłościowego albo jego uchylenia sąd przyznaje syndykowi wynagrodzenie ostateczne, mając na uwadze okoliczności, o których mowa w art. 162, nakład pracy syndyka i czas trwania postępowania.

4. Jeżeli przyznana syndykowi część wynagrodzenia ostatecznego przekracza wartość pobranych zaliczek, przepis art. 166 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 167a. Wynagrodzenie i zaliczki na wynagrodzenie syndyka obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług.

Art. 167b. 1. W przypadku śmierci syndyka roszczenie o należne mu wynagrodzenie należy do spadku po nim.

2. O wynagrodzeniu syndyka w przypadku, o którym mowa w ust. 1, orzeka sąd z urzędu.

Art. 168. 1. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi w terminach przez niego wyznaczonych, przynajmniej co trzy miesiące, sprawozdanie, które obejmuje raport ze zmian w stanie i składzie masy upadłości w okresie sprawozdawczym, w tym stan środków pieniężnych na początek i koniec okresu sprawozdawczego, raport ze zmian stanu wierzytelności oraz niezaspokojonych przez syndyka zobowiązań masy upadłości w okresie sprawozdawczym, raport z wpływów i wydatków w okresie sprawozdawczym, informację o stanie środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz opis czynności syndyka w okresie sprawozdawczym z uzasadnieniem.

2. Zastępca syndyka, jeżeli został ustanowiony, składa syndykowi sprawozdanie w zakresie swoich czynności, obejmujące elementy wskazane w ust. 1, w terminach wyznaczonych przez syndyka. Syndyk składa to sprawozdanie wraz ze swoim sprawozdaniem sędziemu-komisarzowi.

3. (uchylony)

4. Po zakończeniu pełnienia funkcji syndyk i jego zastępcy składają sędziemu-komisarzowi sprawozdanie ostateczne, które obejmuje raport ze zmian w stanie i składzie masy upadłości w okresie postępowania upadłościowego ze wskazaniem łącznej kwoty uzyskanej z likwidacji masy upadłości, raport ze zmian stanu wierzytelności w okresie postępowania upadłościowego ze wskazaniem stopnia zaspokojenia wierzycieli w poszczególnych kategoriach oraz niezaspokojonych przez syndyka zobowiązań masy upadłości, raport z wpływów i wydatków w okresie postępowania upadłościowego oraz opis czynności syndyka w okresie postępowania upadłościowego z uzasadnieniem. Sprawozdanie ostateczne obejmuje również wskazanie miejsca zarchiwizowania dokumentów upadłego. O niezłożeniu sprawozdania ostatecznego, mimo wezwania do jego złożenia w terminie tygodnia, sędzia-komisarz zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

5. W terminie 30 dni upadły i wierzyciele mogą wносить zarzuty dotyczące wydatków poniesionych przez syndyka lub zastępcę syndyka, wskazanych w sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1 i 2. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymogom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania. Przepisu art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

5a. (uchylony)

5b. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia sprawozdania odmawia uznania w całości lub części określonego wydatku oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty poniesionej z tytułu wydatku, którego uznania odmówiono.

5c. Sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie ostateczne albo odmawia jego zatwierdzenia w całości lub części, jeżeli syndyk dokonał czynności niezgodnych z prawem lub skutkujących pokrzywdzeniem wierzycieli lub upadłego albo mimo wezwania nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków. Prawomocne postanowienie o odmowie zatwierdzenia sprawozdania ostatecznego w całości lub części doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

5d. Na postanowienie sędziego-komisarza, o którym mowa w ust. 5b i 5c, oraz na postanowienie o oddaleniu zarzutów przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również syndykowi. Prawomocne postanowienie zobowiązujące syndyka do zwrotu do masy upadłości kwoty poniesionej z tytułu wydatku, którego uznania odmówiono, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko syndykowi.

6. Do sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 4, nie stosuje się przepisów o rachunkowości.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 169. 1. Syndyk wykonuje obowiązki sprawozdawcze ciążyące na upadłym. Syndyk nie odpowiada za opóźnienia w realizacji tych obowiązków spowodowane nieprzekazaniem mu dokumentacji lub przekazaniem dokumentacji nierzetelnej lub niekompletnej.

2. Obowiązek przekazywania informacji, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 oraz art. 70 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, a także art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylającego dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 1, z późn. zm.⁹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 596/2014”, ciąży na syndyku.

3. Upadły jest obowiązany do natychmiastowego udostępniania syndykowi posiadanych informacji i dokumentów pozwalających na wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 oraz art. 70 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, a także art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 ust. 3 rozporządzenia nr 596/2014. Jeżeli dla upadłego został ustanowiony kurator w postępowaniu upadłościowym, obowiązek ten ciąży na kuratorze.

4. Syndyk prowadzący przedsiębiorstwo upadłego może prowadzić działalność wymagającą koncesji, licencji albo zezwolenia, chyba że co innego wynika z odrębnych ustaw.

Art. 169a. 1. Sędzia-komisarz upomina syndyka, który nie wykonuje albo nienależycie wykonuje swoje obowiązki.

2. W przypadku istotnego uchybienia albo braku poprawy w wykonywaniu obowiązków mimo upomnienia, sędzia-komisarz nakłada na syndyka grzywnę w wysokości od 1000 zł do 30 000 zł, biorąc pod uwagę stopień oraz wagę uchybienia.

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 287 z 21.10.2016, str. 320.

Art. 170. 1. W przypadku rażącego uchybienia lub braku poprawy w wykonywaniu swoich obowiązków mimo nałożonej grzywny lub w przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 156 ust. 4 lub art. 157a ust. 4, mimo wezwania do ich spełnienia w terminie tygodnia sąd odwołuje syndyka.

1a. Wniosek o odwołanie syndyka z przyczyn, o których mowa w ust. 1, może złożyć prokurator.

2. Przed odwołaniem syndyka sąd jest obowiązany do jego wysłuchania. W przypadku uprawdopodobnienia podstaw do odwołania syndyka sąd może do czasu wydania postanowienia w przedmiocie odwołania zawiesić syndyka w wykonywaniu jego czynności, ustanawiając tymczasowego syndyka, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

3. Sąd zmienia syndyka na jego wniosek albo na podstawie uchwały rady wierzycieli podjętej w trybie określonym w art. 207a.

4. W przypadku śmierci syndyka albo utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych albo jeżeli w składzie organów spółki będącej syndykiem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd stwierdza wygaśnięcie funkcji syndyka. W postanowieniu sąd wskazuje datę śmierci syndyka.

5. Sąd zmienia syndyka w przypadku cofnięcia albo zawieszenia syndykowi praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego, a jeżeli syndykiem jest spółka – w przypadku cofnięcia albo zawieszenia praw wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego wspólnikom ponoszącym za zobowiązania spółki odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem albo członkom zarządu reprezentującym taką spółkę.

6. Odpis prawomocnego postanowienia o odwołaniu syndyka lub stwierdzeniu wygaśnięcia funkcji syndyka doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości.

7. Postanowienie o powołaniu syndyka albo organu, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, a także prawomocne postanowienie o zmianie, odwołaniu, zawieszeniu albo stwierdzeniu wygaśnięcia funkcji syndyka albo organu, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, obwieszcza się.

Art. 171. 1. W przedmiocie odwołania lub zmiany zastępcy syndyka orzeka sędzia-komisarz. Sędzia-komisarz odwołuje zastępcę syndyka również wówczas, jeżeli jego dalszy udział w postępowaniu nie jest potrzebny.

2. (uchylony)

3. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 w zdaniu drugim, zażalenie nie przysługuje.

Art. 172. 1. Na postanowienie w przedmiocie odwołania syndyka oraz na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie upomnienia lub nałożenia grzywny na syndyka przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również syndykowi. Przepisu art. 222 ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

2. Sąd wyznacza syndyka po uprawomocnieniu się postanowienia o odwołaniu, o którym mowa w ust. 1. Do czasu wyznaczenia syndyka sąd wyznacza syndyka tymczasowego, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

(oznaczenie i tytuł rozdziału 2 – uchylone)

Art. 173. Syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabraniem go przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji.

Art. 174. 1. Jeżeli syndyk napotyka przeszkody ze strony upadłego przy obejmowaniu majątku upadłego, wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego dokonuje komornik sądowy. Podstawę wprowadzenia stanowi postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości lub postanowienie o powołaniu syndyka bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

2. Koszty wprowadzenia pokrywa tymczasowo Skarb Państwa. Koszty te stanowią koszt postępowania upadłościowego, a jeżeli upadły nie jest osobą fizyczną, koszty te obciążają osoby uprawnione do reprezentowania upadłego, które przeszkadzały w objęciu majątku. W przypadku niemożności ściągnięcia kosztów od osób zobowiązanych do ich zwrotu podlegają one zaspokojeniu z masy upadłości. Jeżeli działania utrudniające objęcie majątku przez syndyka podejmował kilka osób uprawnionych do reprezentowania upadłego, koszty wprowadzenia obciążają te osoby solidarnie.

3. O zwrocie kosztów, o których mowa w ust. 2, orzeka sędzia-komisarz. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie osobom zobowiązanym do zwrotu kosztów.

4. Koszty, o których mowa w ust. 2, ściągają się od osób zobowiązanych do ich zwrotu w trybie egzekucji opłat sądowych.

Art. 175. Syndyk podejmuje niezbędne czynności celem ujawnienia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w księdze wieczystej oraz w innych księgach i rejestrach, do których wpisany jest majątek upadłego.

Art. 176. 1. Syndyk niezwłocznie zawiadamia o upadłości tych wierzycieli, których adresy są znane na podstawie ksiąg upadłego, a także komorników prowadzących postępowania egzekucyjne przeciwko upadłemu oraz małżonka upadłego. Do zawiadomienia syndyk załącza pouczenie o treści art. 220 ust. 2, 5 i 6.

1a. W zawiadomieniu skierowanym do wierzycieli syndyk poucza ich o treści art. 54a, art. 216a–216ab, art. 235–237 i art. 239a–241, wskazuje sąd, do którego można zaskarżyć postanowienie o ogłoszeniu upadłości zgodnie z art. 54a ust. 1, imię i nazwisko albo nazwę syndyka, adres, na który należy dokonać zgłoszenia wierzytelności, o której mowa w art. 216aa ust. 1, termin, w którym należy dokonać tego zgłoszenia, albo sposób obliczenia tego terminu oraz podaje numer rachunku bankowego, na który należy wpłacić zryczałtowane koszty, o których mowa w art. 235 ust. 1.

1b. W zawiadomieniu skierowanym do małżonka upadłego syndyk poucza go o treści art. 124–126.

2. Syndyk zawiadamia placówki pocztowe w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640 oraz z 2024 r. poz. 467) o ogłoszeniu upadłości. Placówki te doręczają syndykowi adresowane do upadłego przesyłki pocztowe. Syndyk, w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania przesyłki, zawiadamia upadłego o otrzymaniu przesyłek pocztowych, które nie dotyczą masy upadłości lub których zatrzymanie nie jest potrzebne ze względu na zawarte w nich wiadomości, oraz umożliwia upadłemu odebranie tych przesyłek. Doręczenie przesyłki pocztowej dla upadłego uważa się za dokonane z upływem trzydziestu dni od dnia doręczenia przesyłki pocztowej syndykowi.

2a. Syndyk zawiadamia o ogłoszeniu upadłości ministra właściwego do spraw informatyzacji, jeżeli upadły posiada adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285, 1860 i 2699). Operator wyznaczony oraz kwalifikowani dostawcy usług zaufania zapewniają, że korespondencja kierowana do upadłego na ten adres przesyłana jest także na adres do doręczeń elektronicznych syndyka.

3. Syndyk zawiadamia o upadłości banki i instytucje, z którymi upadły zawarł umowę o udostępnienie skrytki sejfowej albo złożył pieniądze lub inne przedmioty.

4. Syndyk wzywa przedsiębiorstwa przewozowe, przedsiębiorstwa spedycyjne i domy składowe, w których znajdują się lub mogą znajdować się towary należące do upadłego lub przesyłki do niego adresowane, o przekazanie syndykowi przesyłek lub towarów oraz aby nie wykonywały poleceń kierowanych do nich przez upadłego.

Art. 177. 1. Syndyk niezwłocznie wykonuje obowiązki przewidziane przepisami o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

2. Przekazane z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych środki nie wchodzą do masy upadłości ani nie mogą służyć zaspokojeniu innych wierzycieli niż uprawnieni do ich odbioru.

Art. 178. 1. Syndyk może żądać od organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego potrzebnych informacji dotyczących majątku upadłego.

2. Syndyk składa wniosek o poszukiwanie majątku upadłego przez komornika z ograniczeniem do poszukiwania w bazach danych, do których komornik ma dostęp. Przepisów art. 801 i art. 801¹ Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Do pism kierowanych do syndyka przez wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, oraz pism procesowych i dokumentów, o których mowa w art. 216ab, stosuje się odpowiednio przepisy art. 165 § 1–3 Kodeksu postępowania cywilnego.

4. Do doręczeń dokonywanych przez syndyka do wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 131–139 i art. 140–142 Kodeksu postępowania cywilnego.

5. Po obwieszczeniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości banki, w których upadły ma rachunki bankowe, sejfy lub skrytki, są obowiązane zawiadomić o tym syndyka.

Art. 179. Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności przez minimalizację kosztów postępowania.

(Rozdział 3 – uchylony)

(Rozdział 4 – uchylony)

DZIAŁ III

Uczestnicy postępowania

Rozdział 1

Upadły

Art. 185. 1. Upadłym jest ten, wobec kogo wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości.

2. Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych upadłego.

3. Przekształcenia osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, po ogłoszeniu upadłości dopuszczalne są tylko według przepisów niniejszej ustawy.

4. Koszty związane z funkcjonowaniem organów upadłego oraz realizacją jego uprawnień organizacyjnych ustala każdorazowo sędzia-komisarz. Koszty te wchodzi w skład kosztów postępowania upadłościowego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 186. Po ogłoszeniu upadłości wszelkie uprawnienia upadłego związane z uczestnictwem w spółkach lub spółdzielniach wykonuje syndyk.

Art. 187. 1. Jeżeli upadły nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów upadłego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz ustanawia dla niego kuratora, który działa za upadłego w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli dla upadłego ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.

2. Ustanowienie kuratora na podstawie przepisu ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, według zasad ogólnych, braku zdolności procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Z chwilą ich uzupełnienia ustanowienie kuratora według przepisów niniejszego rozdziału traci moc.

3. Wobec kuratora nie stosuje się środków przymusu. Kurator ponosi odpowiedzialność za szkodę tak jak syndyk.

4. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora, stosując odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług. Na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również kuratorowi.

Art. 188. 1. W przypadku śmierci upadłego jego spadkobierca ma prawo brać udział w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli spadkobierca nie jest znany albo nie wstąpił do postępowania, sędzia-komisarz na wniosek syndyka albo z urzędu ustanowi kuratora, do którego przepis art. 187 stosuje się.

2. Ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 traci moc po wstąpieniu do postępowania spadkobiercy upadłego, który wykazał swoje prawa prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku. Przepisy o prawach i obowiązkach upadłego stosuje się odpowiednio do spadkobiercy.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy ustanowiono kuratora spadku.

Rozdział 2

Wierzyciele

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 189. Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości, choćby wierzytelność nie wymagała zgłoszenia.

Art. 190. 1. Dla wierzyciela niemającego zdolności sądowej lub procesowej, jak również dla wierzyciela będącego osobą prawną albo inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która posiada braki w składzie jej organów uniemożliwiające jej działanie, sędzia-komisarz może ustanowić kuratora do działania w postępowaniu upadłościowym, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania.

2. Ustanowienie kuratora zgodnie z przepisem ust. 1 nie stanowi przeszkody do usunięcia, według przepisów ogólnych, braku zdolności sądowej lub procesowej albo braków w składzie organów uniemożliwiających ich działanie. Z chwilą uzupełnienia tych braków ustanowienie kuratora na podstawie ust. 1 traci moc.

3. Koszty działania kuratora obciążają wierzyciela, dla którego kurator został ustanowiony, i podlegają zaspokojeniu z sum wypłaconych wierzycielowi w postępowaniu upadłościowym. W razie zawarcia układu oraz jeżeli wypłacona wierzycielowi w postępowaniu upadłościowym suma nie wystarcza na zaspokojenie kosztów ustanowienia kuratora, sędzia-komisarz wydaje postanowienie zobowiązujące wierzyciela do ich poniesienia. Koszty te ściąga się według przepisów o egzekucji opłat sądowych. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Oddział 2

Zgromadzenie wierzycieli

Art. 191. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli:

- 1) jeżeli według przepisów ustawy wymagane jest podjęcie uchwały zgromadzenia;
- 2) na wniosek przynajmniej dwóch wierzycieli mających łącznie nie mniej niż trzecią część ogólnej sumy uznanych wierzytelności;
- 3) w innych przypadkach, gdy uzna to za potrzebne.

Art. 192. 1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli przez obwieszczenie, w którym wskazuje termin, miejsce i przedmiot obrad oraz sposób głosowania.

2. Obwieszczenia dokonuje się przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia wierzycieli.

3. W przypadku odroczenia zgromadzenia wierzycieli, sędzia-komisarz podaje obecnym do wiadomości nowy termin i miejsce zgromadzenia; w takim przypadku nie dokonuje się ponownego obwieszczenia. Oddany poprzednio głos wierzyciela, który nie stawił się na odroczonym zgromadzeniu wierzycieli, zachowuje moc i jest uwzględniany przy obliczaniu wyników głosowania, jeżeli na tym zgromadzeniu poddane pod głosowanie są te same uchwały lub uchwały korzystniejsze dla wierzycieli.

Art. 193. 1. Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy sędzia-komisarz.

2. Z przebiegu zgromadzenia wierzycieli sporządza się protokół.

Art. 194. Syndyk, członkowie rady wierzycieli i upadły wezwany do udzielenia wyjaśnień obowiązani są stawić się na zgromadzeniu wierzycieli. Ich niestawiennictwo jednak, choćby usprawiedliwione, nie stanowi przeszkody do odbycia zgromadzenia wierzycieli.

Art. 195. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w zgromadzeniu wierzycieli mają prawo uczestniczyć z prawem głosu wierzyciele, których wierzytelności zostały uznane. Wierzyciele głosują z sumą wierzytelności umieszczoną na liście wierzytelności.

2. Sędzia-komisarz na wniosek wierzyciela i po wysłuchaniu upadłego może dopuścić do udziału w zgromadzeniu wierzyciela, którego wierzytelność uzależniona jest od warunku zawieszającego lub jest uprawdopodobniona; stosownie do okoliczności sędzia-komisarz oznacza sumę, według której oblicza się głos tego wierzyciela.

Art. 196. 1. Wierzyciele, którzy mają wierzytelność solidarną lub niepodzielną, głosują przez wspólnego pełnomocnika, któremu pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie, z podpisem notarialnie poświadczonym. Pełnomocnictwo udzielone adwokatowi lub radcy prawnemu nie wymaga notarialnego poświadczenia. Pełnomocnikiem może być także jeden z wierzycieli. O ustanowieniu pełnomocnika wierzyciele ci obowiązani są powiadomić sędziego-komisarza na piśmie przed zgromadzeniem wierzycieli lub ustnie do protokołu na zgromadzeniu.

2. Jeżeli wierzyciele nie dokonają wyboru pełnomocnika zgodnie z ust. 1, w imieniu wierzycieli głosuje zarządca ustanowiony według przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o zarządzie związanym ze współwłasnością.

3. Niedokonanie przez wierzycieli, o których mowa w ust. 1 i 2, wyboru pełnomocnika lub zarządcy nie stanowi przeszkody do wyznaczenia terminu zgromadzenia wierzycieli.

Art. 197. 1. Wierzyciel nie ma prawa głosu na podstawie wierzytelności, którą nabył w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez niego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 198. 1. Głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli przeprowadza się ustnie lub pisemnie, a opis przebiegu i wynik głosowania zamieszcza się w protokole. W protokole podaje się imię i nazwisko głosującego, czy głosuje za, czy przeciw uchwale, oraz sumę wierzytelności, z jaką głosuje. Jeżeli oddano głos w cudzym imieniu, wskazuje się reprezentowanego oraz imię i nazwisko głosującego. Wierzyciela, który wstrzymał się od głosu, uważa się za nieuczestniczącego w głosowaniu.

2. Uczestnik postępowania może głosować na zgromadzeniu wierzycieli także przez pełnomocnika.

Art. 199. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, uchwały zgromadzenia wierzycieli zapadają bez względu na liczbę obecnych, większością głosów wierzycieli mających przynajmniej piątą część ogólnej sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w tym zgromadzeniu.

2. W sprawach o wyłączenie mienia z masy upadłości uchwały zapadają większością głosów wierzycieli mających przynajmniej dwie trzecie ogólnej sumy uznanych wierzytelności.

Art. 200. Sędzia-komisarz może uchylić uchwałę zgromadzenia wierzycieli, jeżeli jest sprzeczna z prawem lub narusza dobre obyczaje albo rażąco narusza interes wierzyciela, który głosował przeciw uchwale. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Oddział 3

Rada wierzycieli

Art. 201. 1. Radę wierzycieli ustanawia oraz powołuje i odwołuje jej członków sędzia-komisarz z urzędu, o ile uzna to za potrzebne, albo na wniosek.

2. Sędzia-komisarz niezwłocznie, nie później niż w terminie tygodnia, ustanawia radę wierzycieli na wniosek upadłego, co najmniej trzech wierzycieli lub wierzyciela lub wierzycieli mających łącznie co najmniej piątą część sumy wierzytelności, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 116 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2309 oraz z 2023 r. poz. 1723 i 1860) oraz wierzycieli, którzy nabyli wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadała osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości.

3. Do czasu zatwierdzenia listy wierzytelności uprawnienia wierzycieli w sprawach dotyczących rady wierzycieli ustala się na podstawie:

- 1) spisu wierzycieli załączonego przez dłużnika do wniosku o ogłoszenie upadłości;
- 2) spisu wierzytelności bezspornych przedstawionego na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka, sporządzonego w oparciu o księgi rachunkowe i inne dokumenty upadłego;
- 3) przedłożonych przez wierzycieli tytułów egzekucyjnych;
- 4) spisu wierzytelności sporządzonego w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Art. 202. 1. Rada wierzycieli składa się z pięciu członków oraz dwóch zastępców powoływanych spośród wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania. Rada wierzycieli może składać się z trzech członków, jeżeli liczba wierzycieli dłużnika będących uczestnikami postępowania jest mniejsza niż siedem. Sędzia-komisarz może odwołać członków rady wierzycieli, którzy nie pełnią należycie obowiązków, i powołać innych. Na postanowienie przysługuje zażalenie. Odwołany prawomocnie członek rady wierzycieli nie może być ponownie powołany.

1a. Sędzia-komisarz odwołuje członka rady wierzycieli na jego wniosek.

2. (uchylony)

3. Wierzyciel może nie przyjąć obowiązków członka rady lub jego zastępcy.

4. Do zastępcy członka rady wierzycieli przepisy dotyczące członka rady wierzycieli stosuje się odpowiednio. Zastępca członka rady wierzycieli może uczestniczyć w posiedzeniach rady wierzycieli. Głosuje on nad uchwałą w przypadku nieobecności któregośkolwiek z członków rady wierzycieli. Zamiast nieobecnego członka rady wierzycieli w pierwszej kolejności głosuje zastępca wymieniony na pierwszym miejscu w sentencji postanowienia sędziego-komisarza o powołaniu, jeżeli jest obecny na posiedzeniu.

Art. 202a. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających co najmniej piątą część sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 116 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz wierzycieli, którzy nabyli wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości, sędzia-komisarz powołuje na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

2. W przypadku gdy wierzyciel lub wierzyciele wnioskujący o powołanie członka rady wierzycieli posiadają co najmniej dwie piąte sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 116 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz wierzycieli, którzy nabyli wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości, mogą oni wskazać po jednym kandydacie na członka rady wierzycieli na każdą piątą część posiadanych wierzytelności.

3. Wierzyciel lub wierzyciele, których wniosek wskazany w ust. 1 lub 2 został uwzględniony, nie mogą złożyć wniosku o powołanie kolejnych członków rady wierzycieli, chyba że członek powołany poprzednio na ich wniosek został odwołany.

Art. 203. 1. Na wniosek wierzyciela lub wierzycieli mających co najmniej piątą część sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom będącym uczestnikami postępowania, z wyłączeniem wierzycieli określonych w art. 116 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz wierzycieli, którzy nabyli wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości, chyba że przejście wierzytelności nastąpiło wskutek spłacenia przez wierzyciela długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, ze stosunku prawnego powstałego przed ogłoszeniem upadłości, sędzia-komisarz zmienia skład rady wierzycieli, powołując na członka rady wierzycieli wierzyciela wskazanego przez wnioskodawcę, chyba że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazany wierzyciel nie będzie należycie pełnił obowiązków członka rady wierzycieli. Na postanowienie oddalające wniosek zażalenie przysługuje wyłącznie wnioskodawcy.

2. Przepisy art. 202a ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Sędzia-komisarz, zmieniając skład rady wierzycieli, nie może odwołać członka rady wierzycieli powołanego na podstawie ust. 1 lub art. 202a, chyba że żądają tego wierzyciele, na których wniosek członek został powołany.

Art. 204. 1. Członkowie rady wierzycieli pełnią swoje obowiązki osobiście albo przez pełnomocników.

2. Pełnomocnictwo składa się przewodniczącemu rady, który składa je do akt postępowania wraz z protokołem z posiedzenia rady wierzycieli.

Art. 205. 1. Rada wierzycieli udziela pomocy syndykowi, kontroluje jego czynności, bada stan funduszków masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli, oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz lub syndyk. Przy wykonywaniu obowiązków rada wierzycieli kieruje się interesem ogółu wierzycieli.

2. Rada wierzycieli lub jej członkowie mogą przedstawiać sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności syndyka.

3. Rada wierzycieli może żądać od upadłego oraz syndyka wyjaśnień oraz badać księgi i dokumenty dotyczące upadłości w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. Sędzia-komisarz rozstrzyga wątpliwości co do zakresu uprawnienia członków rady do badania ksiąg i dokumentów upadłego.

Art. 206. 1. Zezwolenia rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności:

- 1) dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;
- 2) odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
- 3) sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład masy upadłości;
- 4) zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
- 5) (uchylony)
- 6) uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.

1¹. (uchylony)

2. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1 i 1¹, musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.

3. Zezwolenie rady wierzycieli na sprzedaż ruchomości nie jest wymagane, jeżeli wskazana w spisie inwentarza wartość oszacowania wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł.

4. Do zezwolenia na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł, przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Wpis obciążenia majątku upadłego ograniczonym prawem rzeczowym w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany bez zezwolenia wymaganego zgodnie z ust. 1 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest prawomocne postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 207. 1. Rada wierzycieli wykonuje czynności przez podejmowanie uchwał na posiedzeniach, chyba że regulamin stanowi inaczej. Posiedzenia rady wierzycieli mogą odbywać się przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

1a. Jeżeli uchwała nie jest podejmowana na posiedzeniu, do jej podjęcia konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków rady wierzycieli. W takim przypadku głosu nie może oddać zastępca członka rady wierzycieli.

1b. Uchwały rady wierzycieli podejmuje się większością głosów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku do rady.

2. Rada wierzycieli może kontrolować czynności syndyka oraz badać stan funduszków masy upadłości przez członka lub członków wskazanych w uchwale.

3. Uchwałę rady wierzycieli o zbadaniu ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa upadłego wykonują wskazani w uchwale członkowie rady wierzycieli lub, jeżeli są wymagane wiadomości specjalne, inne osoby. Koszty badania nie stanowią kosztów postępowania i nie obciążają masy upadłości.

4. Z kontroli działalności upadłego albo syndyka oraz badania ksiąg i dokumentów rada wierzycieli składa sprawozdanie sędziemu-komisarzowi. Z innych czynności rada wierzycieli składa sprawozdanie na żądanie sędziego-komisarza.

Art. 207a. 1. Na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej w pełnym składzie, za którą głosowało co najmniej czterech członków, albo na skutek uchwały rady wierzycieli podjętej zgodnie z wnioskiem upadłego sąd zmienia syndyka i powołuje do pełnienia tej funkcji osobę spełniającą wymogi, o których mowa w art. 157 ust. 1 lub 2, wskazaną przez radę wierzycieli, chyba że byłoby to niezgodne z prawem, rażąco naruszałoby interes wierzycieli lub zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że wskazana osoba nie będzie należycie pełniła obowiązków. Na postanowienie sądu odmawiające powołania osoby wskazanej przez radę zażalenie przysługuje wyłącznie członkom rady wierzycieli oraz upadłemu.

2. Jeżeli rada wierzycieli składa się z trzech członków, uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmuje się jednomyślnie.

Art. 208. 1. Pierwsze posiedzenie rady zwołuje syndyk niezwłocznie po powołaniu rady wierzycieli. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu przyjmuje regulamin, który określa w szczególności tryb posiedzeń, sposób zbierania głosów i zasady współpracy rady z syndykiem, w tym sposób składania wniosków do rady. Rada wierzycieli na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków przewodniczącego rady. Posiedzenie rady zwołuje przewodniczący rady, zawiadamiając członków i zastępców o terminie, miejscu i przedmiocie posiedzenia. Regulamin może określać sposób zawiadamiania członków rady. Posiedzeniu rady wierzycieli przewodniczy przewodniczący rady, chyba że regulamin stanowi inaczej.

2. Posiedzenie rady wierzycieli może zwołać również sędzia-komisarz, który przewodniczy posiedzeniu.

Art. 209. 1. Z posiedzenia rady wierzycieli sporządza się protokół. Protokół podpisują obecni, a odmowę złożenia podpisu zaznacza się w protokole. Jeżeli posiedzenie odbywa się przy użyciu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, protokół podpisuje wyłącznie przewodniczący rady, ze wskazaniem przyczyny braku pozostałych podpisów, chyba że co innego wynika z regulaminu.

2. Przewodniczący rady niezwłocznie po posiedzeniu przekazuje odpis protokołu sędziemu-komisarzowi, a także syndykowi, jeżeli nie był obecny na posiedzeniu. Do odpisu protokołu załącza się odpisy uchwał podjętych na posiedzeniu.

3. Po podjęciu uchwały bez zwoływania posiedzenia rady wierzycieli przewodniczący rady niezwłocznie przekazuje odpis uchwały sędziemu-komisarzowi.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w przypadku posiedzenia rady wierzycieli, o którym mowa w art. 208 ust. 2.

Art. 210. 1. (uchylony)

2. W terminie tygodnia uczestnik postępowania oraz syndyk mogą wnieść zarzuty przeciwko uchwale rady wierzycieli. Zarzuty wniesione po upływie terminu lub nieodpowiadające wymaganiom formalnym pisma procesowego pozostawia się bez rozpoznania. Przepisu art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

3. Sędzia-komisarz rozpoznaje zarzuty w terminie tygodnia od dnia przedłożenia mu zarzutów.

4. Sędzia-komisarz w wyniku rozpoznania zarzutów lub z urzędu w terminie dwóch tygodni od dnia przekazania mu uchwały rady wierzycieli może uchylić tę uchwałę, jeżeli jest ona sprzeczna z prawem lub narusza interes wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje wyłącznie skarżącemu, upadłemu oraz członkom rady wierzycieli.

5. Wykonanie uchwały rady wierzycieli nie może nastąpić wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia jej przekazania sędziemu-komisarzowi. Sędzia-komisarz może wstrzymać wykonanie uchwały rady wierzycieli do czasu uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie rozpoznania zarzutów lub postanowienia o uchyleniu uchwały rady wierzycieli.

Art. 211. 1. Członkowi rady wierzycieli przysługuje prawo do zwrotu koniecznych wydatków związanych z jego udziałem w posiedzeniu rady wierzycieli. Za udział w posiedzeniu sędzia-komisarz może przyznać członkowi rady stosowne wynagrodzenie, jeżeli uzasadnione to jest rodzajem i stopniem zawiłości sprawy oraz zakresem wykonywanych prac. Wynagrodzenie to nie może przekraczać 3 % miesięcznego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 162 ust. 2, za jeden dzień posiedzenia. Wynagrodzenie oraz zwrot wydatków wchodzi w skład kosztów postępowania.

2. Postanowienie w sprawie wynagrodzenia i zwrotu wydatków wydaje sędzia-komisarz po wysłuchaniu członka rady wierzycieli i syndyka.

Art. 212. 1. Członek rady wierzycieli odpowiada za szkodę wynikłą z nienależytego pełnienia obowiązków.

2. Za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem obowiązków przez pełnomocnika działającego w radzie wierzycieli odpowiada jak za działanie własne.

Art. 213. 1. Jeżeli rada wierzycieli nie została ustanowiona, czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli podejmuje sędzia-komisarz.

2. Sędzia-komisarz wykonuje również czynności zastrzeżone dla rady wierzycieli, jeżeli rada nie wykona ich w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza lub w terminie określonym w art. 308 ust. 2.

DZIAŁ IV

Przepisy ogólne dotyczące postępowania po ogłoszeniu upadłości

Art. 214. Sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 215. 1. W razie ogłoszenia upadłości wszystkich współników spółki cywilnej sąd może połączyć do łącznego rozpoznania sprawy upadłościowe prowadzone wobec współników tej spółki. Jeżeli ogłoszono upadłość w różnych sądach, przepisy art. 149 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. W postanowieniu o połączeniu spraw sąd wyznacza jednego sędziego-komisarza do wszystkich połączonych spraw. Sąd może również wyznaczyć jednego syndyka do wszystkich połączonych spraw, powołać jedną radę wierzycieli i wyznaczyć wspólne zgromadzenie wierzycieli.

3. Dla każdego z upadłych sporządza się osobne listy wierzytelności oraz plany podziału funduszy masy upadłości, w których z urzędu uwzględnia się zaspokojenie wierzytelności, za które upadli odpowiadają solidarnie.

4. Wynagrodzenie syndyka oraz koszty likwidacji pokrywa się z masy upadłości każdego z upadłych w częściach określonych przez sąd przy odpowiednim uwzględnieniu zasad przyznawania wynagrodzenia.

5. W przypadku ogłoszenia upadłości osobowej spółki handlowej oraz jej współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, a także jeżeli sąd uzna za uzasadnione połączenie spraw upadłościowych prowadzonych wobec innych upadłych, w szczególności wobec podmiotów powiązanych oraz małżonków, przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 216. Do pełnomocnictwa określonego w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 216a. 1. W postępowaniu upadłościowym pisma procesowe oraz dokumenty, z wyłączeniem pism i dokumentów, o których mowa w art. 216ab, wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy. Pisma oraz dokumenty niewniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma albo dokumentu do sądu, tymczasowego nadzorcy sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka albo organu, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, o czym poucza się wnoszącego pismo albo dokument. Pouczenie nie jest wymagane, jeżeli wnoszącym pismo albo dokument jest tymczasowy nadzorca sądowy, zarządca przymusowy, syndyk albo organ, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

1a. Pisma procesowe oraz dokumenty wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo uwierzytelnia się w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralność weryfikowanych danych w postaci elektronicznej, dostępny w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

1b. Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe dołącza się załączniki w postaci elektronicznej.

1c. Jeżeli załączane dokumenty zostały sporządzone w postaci papierowej, do pisma dołącza się:

- 1) poświadczone elektronicznie odpisy dokumentów;
- 2) elektroniczne kopie dokumentów.

1d. Poza podmiotami określonymi w przepisach szczególnych elektronicznego poświadczenia odpisu dokumentu może również dokonać występująca w sprawie w charakterze uczestnika lub organu postępowania albo pełnomocnika osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego. Elektronicznego poświadczenia odpisu protokołu posiedzenia rady wierzycieli oraz odpisu uchwały podjętej na posiedzeniu rady wierzycieli może również dokonać przewodniczący rady wierzycieli.

1e. W przypadku, o którym mowa w ust. 1c pkt 2, oryginał dokumentu albo jego odpis poświadczony za zgodność z oryginałem zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego składa się w sądzie upadłościowym bez wezwania w terminie 3 dni od dnia wniesienia pisma. Przepis art. 130 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

2. (uchylony)

3. W każdym piśmie procesowym należy wskazać imię i nazwisko wnoszącego pismo albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację oraz firmę, pod którą działa wnoszący pismo będący przedsiębiorcą, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz NIP, jeżeli wnoszący pismo ma taki numer.

4. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 3, rozumie się dane, o których mowa w art. 22 ust. 4.

5. W piśmie procesowym wnoszący pismo może podać numer telefonu do kontaktu oraz adres poczty elektronicznej.

Art. 216aa. 1. Wierzyciele, którym przysługują należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywotnią rentę, mogą wnosić pisma procesowe oraz dokumenty z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą również wnosić wnioski lub składać oświadczenia i dokumenty w biurze podawczym każdego sądu rejonowego, przekazując ustnie treść wniosku lub oświadczenia pracownikowi biura podawczego oraz składając dokumenty sporządzone w postaci papierowej.

3. Pracownik biura podawczego wprowadza treść wniosku lub oświadczenia do systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, podając imię, nazwisko oraz numer PESEL osoby przekazującej ustnie treść wniosku lub oświadczenia ustalone na podstawie dowodu osobistego albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, a także rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i oznaczenie organu, który go wydał, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację tej osoby. Wprowadzona do systemu treść wniosku lub oświadczenia podlega wydrukowaniu i podpisaniu przez osobę przekazującą ustnie treść wniosku lub oświadczenia oraz złożeniu do zbioru dokumentów. Wniosek lub oświadczenie wprowadzone do systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe opatruje podpisem pracownik biura podawczego zgodnie z art. 216a ust. 1a.

4. Przepisy art. 216a ust. 1b, 1c, 1e i 3–5 stosuje się odpowiednio, z tym że elektronicznego poświadczenia odpisu dokumentu może również dokonać pracownik biura podawczego.

5. Jeżeli wierzyciele, o których mowa w ust. 1, wnoszą pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, przepis art. 130 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 216ab. Pisma procesowe i dokumenty zawierające informacje niejawne w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 756, 1030 i 1532), a także oferty składane w toku przetargu lub aukcji wnosi się z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

Art. 216ac. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób wnoszenia pism procesowych i składania dokumentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe oraz w biurze podawczym sądu rejonowego, mając na względzie skuteczność wnoszenia pism procesowych i składania dokumentów, szczególnie wymagania postępowań obsługiwanych przez system teleinformatyczny obsługujący postępowanie sądowe oraz ochronę praw osób wnoszących pisma procesowe.

Art. 216b. Organy postępowań upadłościowych obowiązane są do wzajemnej współpracy.

Art. 217. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodu z przesłuchania upadłego, syndyka, wierzyciela, członka rady wierzycieli lub innych osób, sąd albo sędzia-komisarz, stosownie do okoliczności, przesłuchuje ich na posiedzeniu i z przesłuchania sporządza protokół, niezależnie od obecności innych osób zainteresowanych, albo odbiera od osób przesłuchiowanych oświadczenia na piśmie; oświadczenia te stanowią dowód w sprawie.

2. Sąd albo sędzia-komisarz może zarządzić również, by oświadczenie na piśmie, o którym mowa w ust. 1, zawierało podpis notarialnie poświadczony.

3. Nieobecność osoby, o której mowa w ust. 1, wezwanej na posiedzenie lub niezłożenie przez tę osobę oświadczenia na piśmie, nawet z przyczyn usprawiedliwionych, nie tamuje postępowania.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się również do przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków oraz wysłuchania biegłych.

Art. 218. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi wniosek o przeprowadzenie dowodu, jeżeli uzna za konieczne ustalenie okoliczności sprawy w drodze postępowania dowodowego. W przypadku uwzględnienia wniosku postępowanie dowodowe prowadzi sędzia-komisarz.

Art. 218a. Wyznaczając rozprawę, poucza się uczestnika postępowania występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o:

- 1) możliwości ustanowienia pełnomocnika procesowego oraz o tym, że zastępstwo adwokata, radcy prawnego, osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego lub rzecznika patentowego nie jest obowiązkowe;
- 2) obowiązku zwrócenia uwagi sądu na uchybienie przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu, oraz że zastrzeżenie można zgłosić najpóźniej na kolejnym posiedzeniu, a także o tym, że uczestnikowi reprezentowanemu przez adwokata, radcę prawnego, osobę posiadającą licencję doradcy restrukturyzacyjnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, który zastrzeżenia nie zgłosi, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, lub że uczestnik uprawdopodobni, iż nie zgłosił zastrzeżenia bez swojej winy;
- 3) braku konieczności dowodzenia faktów, które zostały przyznane w toku postępowania przez przeciwnika, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości;
- 4) możliwości uznania przez sąd faktów za przyznane, gdy uczestnik postępowania nie wypowie się co do twierdzeń przeciwnika o faktach i wynik całej sprawy na to pozwala, w zakresie, który jest uzasadniony przedmiotem sprawy, która ma być rozpoznana na rozprawie.

Art. 219. 1. W postępowaniu upadłościowym orzeczenia zapadają w formie postanowień. Postanowienie oraz zarządzenie wydane na posiedzeniu niejawnym uzasadnia się z urzędu, gdy przysługuje na nie środek zaskarżenia.

1a. Orzeczenia w chwili ich wydania są wraz z uzasadnieniem utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe z wykorzystaniem wzorców udostępnionych w tym systemie i opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

1b. Uczestnicy postępowania oraz osoby przez nich upoważnione mają dostęp do akt postępowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

1c. Jednocześnie z utrwaleniem w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe orzeczenia sądu, sędziego-komisarza, referendarza sądowego i przewodniczącego w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe zamieszcza się informację o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia albo informację o tym, że środek zaskarżenia nie przysługuje.

1d. W postanowieniu oraz dokumencie, które dotyczą składnika masy upadłości, podaje się numer danego składnika ujawniony w spisie inwentarza. Postanowienie oraz dokument, które dotyczą składnika masy upadłości, obwieszcza się.

1e. W postanowieniu oraz dokumencie, które dotyczą wierzytelności wierzyciela upadłego, podaje się numer zgłoszenia wierzytelności, a jeżeli została już złożona lista wierzytelności – także numer na liście wierzytelności.

2. (uchylony)

2a. (uchylony)

3. Do uchwał rady wierzycieli i zgromadzenia wierzycieli przepisy ust. 1d i 1e stosuje się odpowiednio.

4. Ujawnienia informacji o prawomocności orzeczenia może dokonać w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe pracownik sekretariatu. Obwieszczenia o prawomocności orzeczenia wymaganego na podstawie przepisów ustawy dokonuje sąd, sędzia-komisarz, referendarz sądowy albo przewodniczący.

Art. 219a. 1. Na podstawie obwieszonych postanowień oraz dokumentów, a także ujawnionych przez syndyka informacji o likwidacji składników masy upadłości, w Rejestrze tworzy się rejestr danych dotyczących aktualnego składu i stanu masy upadłości, obejmujący informacje o ruchomościach, nieruchomościach, środkach pieniężnych oraz przysługujących upadłemu prawach majątkowych i wierzytelnościach. Zmiany danych dotyczących składu i stanu masy upadłości ujawnia się w Rejestrze niezwłocznie. Do zmiany danych dotyczących przysługujących upadłemu wierzytelności przepis art. 69 ust. 1ca stosuje się odpowiednio.

2. Na podstawie prawomocnych postanowień oraz dokumentów, które dotyczą wierzytelności wierzycieli, oraz sprawozdań syndyka w aktach tworzy się rejestr danych dotyczących aktualnego stanu wierzytelności oraz niezaspokojonych przez syndyka zobowiązań masy upadłości.

Art. 220. 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się upadłemu, osobom, których postanowienie dotyczy, oraz syndykowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Postanowień dotyczących ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom.

2. Pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, doręcza się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Przepis art. 131¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się.

2a. Jeżeli na postanowienie albo zarządzenie służy środek zaskarżenia, postanowienie albo zarządzenie doręcza się wraz z uzasadnieniem.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do doręczeń dokonywanych osobom, o których mowa w art. 216aa ust. 1.

4. Osoby, o których mowa w art. 216aa ust. 1, mogą dokonać wyboru doręczenia elektronicznego, jeżeli wniosły pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Oświadczenie o rezygnacji z wyboru doręczenia elektronicznego jest skuteczne w odniesieniu do pism, które zostały umieszczone w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe po złożeniu oświadczenia o rezygnacji.

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do pierwszego doręczenia dokonywanego przez sąd, sędziego-komisarza, tymczasowego nadzorcę sądowego, zarządcę przymusowego, syndyka albo organ, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio, osobie fizycznej, osobie prawnej oraz jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli nie wniosła w sprawie żadnego pisma. Nie dotyczy to doręczeń dokonywanych tymczasowemu nadzorczy sądowemu, zarządcy przymusowemu, syndykowi albo organowi, do którego przepisy o syndyku stosuje się odpowiednio.

6. Pisma oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1, skierowane do osoby albo jednostki, która nie ma założonego konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, o czym należy pouczyć przy pierwszym doręczeniu wraz z pouczeniem o sposobie założenia konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe oraz sposobie uwierzytelnienia się.

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób dokonywania doręczeń elektronicznych, mając na względzie zapewnienie skuteczności doręczeń oraz ochronę praw osób, którym pisma są doręczane.

Art. 220a. Sędzia-komisarz w celu przyspieszenia postępowania może dokonywać wezwań, zawiadomień i doręczeń w sposób, który uzna w okolicznościach konkretnej sprawy za najbardziej celowy, nawet z pominięciem przepisów ogólnych, jeżeli sposób wezwania, zawiadomienia lub doręczenia umożliwia adresatowi zapoznanie się z treścią otrzymanej informacji.

Art. 221. 1. W przypadkach przewidzianych w ustawie obwieszczenia dokonuje się w Rejestrze. W przypadku gdy od dnia obwieszczenia biegnie termin do wniesienia środka zaskarżenia, obwieszczeniu podlega także informacja o sposobie i terminie jego wniesienia.

2. Na wniosek syndyka lub z urzędu sędziego-komisarz może zarządzić dokonanie obwieszczenia także w inny sposób.

3. Na żądanie upadłego lub wierzyciela, na ich koszt, obwieszczenie może być dokonane w sposób przez nich wskazany.

4. Każdy ma dostęp do danych zawartych w obwieszczanych w Rejestrze postanowieniach, zarządzeniach, dokumentach i informacjach.

5. (uchylony)

Art. 222. 1. Na postanowienia sądu upadłościowego i sędziego-komisarza zażalenie przysługuje w przypadkach wskazanych w ustawie. Zażalenia na postanowienia sędziego-komisarza rozpoznaje sąd upadłościowy jako sąd drugiej instancji.

1a.¹⁰⁾ Zażalenia na postanowienia sądu upadłościowego rozpoznaje sąd upadłościowy w innym składzie z wyjątkiem zażeń na postanowienia, o których mowa w art. 163 ust. 4, art. 166 ust. 6, art. 172 ust. 1, art. 362 ust. 1, art. 365 ust. 3, art. 366 ust. 3, art. 368, art. 370a ust. 10, art. 370d ust. 1–2, art. 370e ust. 1, art. 370f ust. 3, art. 371 ust. 3, art. 491¹ ust. 2, art. 491⁵ ust. 2, art. 491^{12a} ust. 8, art. 491¹⁴ ust. 7, art. 491¹⁹ ust. 1–3, art. 491²⁰ ust. 1, art. 491²¹ ust. 1 i art. 491²² ust. 1 i 2, które rozpoznaje sąd drugiej instancji w składzie trzech sędziów zawodowych.

2. Odpis zażalenia wniesionego przez wierzyciela doręcza się upadłemu, syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

3. Odpis zażalenia wniesionego przez upadłego doręcza się syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

3a. Jeżeli ustawa przewiduje, że zażalenie może wnieść osoba niebędąca uczestnikiem postępowania upadłościowego, odpis zażalenia doręcza się upadłemu, syndykowi oraz osobom, których dotyczy zaskarżone postanowienie.

4. Odpisu zażalenia na postanowienia dotyczące ogółu wierzycieli nie doręcza się wierzycielom.

5. Zażalenie rozpoznaje się w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia akt sądowi drugiej instancji.

Art. 223. 1. Od postanowień sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje, chyba że ustawa przewiduje inaczej.

2. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Art. 224. 1. Termin do wniesienia środka zaskarżenia od postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym biegnie od dnia zamieszczenia postanowienia w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Zażalenie wnosi się w terminie tygodnia.

2. Jeżeli postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym podlega obwieszczeniu, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia obwieszczenia.

3. Dla osób, którym ustawa nakazuje doręczyć postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia.

4. Jeżeli postanowienie, od którego przysługuje środek zaskarżenia, zostało ogłoszone na posiedzeniu jawnym, osoby zawiadomione o posiedzeniu w terminie tygodnia od dnia posiedzenia, a osoby, które nie zostały zawiadomione o posiedzeniu jawnym – od dnia zamieszczenia, a jeżeli postanowienie podlega obwieszczeniu – od dnia obwieszczenia postanowienia w Rejestrze, mogą złożyć wniosek o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem. Termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem.

5. Termin do zaskarżenia czynności rady wierzycieli oraz syndyka i innych organów, które zgodnie z przepisami ustawy podlegają zaskarżeniu, biegnie od dnia zamieszczenia w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe pouczenia o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

Art. 225. Skargi na czynności komornika w toku postępowania upadłościowego wnosi się do sędziego-komisarza w terminie tygodniowym od dnia zakończenia czynności. Sędzia-komisarz przesyła komornikowi uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe odpis skargi wraz z załącznikami.

Art. 226. 1. Zabezpieczenie w przypadkach określonych w ustawie następuje przez złożenie do depozytu sądowego odpowiedniej sumy pieniężnej.

2. O wydaniu sumy złożonej do depozytu orzeka sędzia-komisarz po wysłuchaniu syndyka i osób zainteresowanych.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 15 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

3. (uchylony)

4. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

Art. 227. Sumy pieniężne wchodzące do masy upadłości oraz sumy uzyskane ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo, jeżeli nie podlegają natychmiastowemu wydaniu, syndyk składa na oprocentowany rachunek bankowy lub na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Art. 228. 1. W sekretariacie sądu umożliwia się uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto dostatecznie usprawiedliwi potrzebę przejrzenia akt sądowych, dostęp do tych akt za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

1a. (uchylony)

2. Pobrane samodzielnie wydruki komputerowe orzeczeń, pism i dokumentów utrwalonych w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe mają moc urzędowo poświadczonych odpisów oraz wyciągów, jeżeli mają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

3. Od dnia obwieszczenia w Rejestrze nie można zasłaniać się nieznaną treścią obwieszczenia, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie można było dowiedzieć się o obwieszczeniu.

Art. 228a. 1. Syndyk zakłada i prowadzi akta do zgłoszeń wierzytelności w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2. Treść pism procesowych oraz dokumentów, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wniesionych z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, syndyk wprowadza do akt do zgłoszeń wierzytelności. Pisma procesowe oraz dokumenty składa się do zbioru dokumentów. Przepisy art. 216aa ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Akta do zgłoszeń wierzytelności udostępnia się w biurze syndyka, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. W tym celu biuro syndyka jest czynne w dni powszednie co najmniej cztery następujące po sobie godziny dziennie między godziną 8.00 a 20.00.

4. Akta do zgłoszeń wierzytelności stanowią część akt sądowych. Po prawomocnym zakończeniu postępowania zbiór dokumentów jest przekazywany do sądu upadłościowego, który wydał postanowienie kończące postępowanie, i dołączany do akt sądowych.

5. Akta do zgłoszeń wierzytelności oraz zbiór dokumentów mogą być udostępniane służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości.

6. W przypadku odwołania, zmiany, zawieszenia oraz wygaśnięcia funkcji syndyka akta do zgłoszeń wierzytelności są przejmowane przez nowo wyznaczonego syndyka wraz ze zbiorem dokumentów.

7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia akt do zgłoszeń wierzytelności oraz zbioru dokumentów, w tym stosowane urządzenia ewidencyjne, a także udostępniania tych akt oraz zbioru dokumentów, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w nich zawartych.

Art. 229. 1. W sprawach nieuregulowanych ustawą do postępowania upadłościowego stosuje się odpowiednio przepisy księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego, z wyjątkiem art. 130^{1a}, art. 130², art. 139¹, art. 205¹, art. 205² i art. 205⁴–205¹² oraz przepisów o zawieszeniu i wznowieniu postępowania oraz postępowaniu w sprawach gospodarczych, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Pouczeń na piśmie dokonuje się z wykorzystaniem udostępnionych w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe wzorów pouczeń.

DZIAŁ V

Koszty i inne zobowiązania masy upadłości

Art. 230. 1. Do kosztów postępowania zalicza się wydatki bezpośrednio związane z ustaleniem, zabezpieczeniem, zarządaniem i likwidacją masy upadłości oraz ustaleniem wierzytelności, w szczególności wynagrodzenie syndyka oraz jego zastępcy, wynagrodzenie osób zatrudnionych przez syndyka oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia tych osób, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgrupowaniem wierzycieli, koszty archiwizacji dokumentów, korespondencji, ogłoszeń, eksploatacji koniecznych pomieszczeń, podatki i inne daniny publiczne związane z likwidacją masy upadłości.

2. Do innych zobowiązań masy upadłości zalicza się wszystkie niewymienione w ust. 1 zobowiązania masy upadłości powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, inne zobowiązania powstałe z czynności syndyka oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 231. 1. (uchylony)

2. Niezaspokojone z masy upadłości zobowiązania, o których mowa w art. 230, po zakończeniu postępowania upadłościowego ponosi upadły. W przypadku uchylecia postępowania upadłościowego sędzia-komisarz może zwolnić upadłego od ponoszenia kosztów sądowych.

3. Na postanowienie sędziego-komisarza w przedmiocie kosztów przysługuje zażalenie.

Art. 232. 1. W przypadku potrzeby, w szczególności w przypadku braku płynnych funduszy masy upadłości, sędzia-komisarz zwoła zgromadzenie wierzycieli w przedmiocie podjęcia uchwały co do wpłacenia przez wierzycieli zaliczki na pokrycie kosztów postępowania albo zobowiąże wierzycieli mających największe wierzytelności, których łączna wysokość wynosi co najmniej 30 % sumy wierzytelności przypadających wierzycielom uprawnionym do uczestniczenia w zgromadzeniu, do złożenia zaliczki na koszty postępowania.

2. W przypadku gdy lista wierzytelności nie została sporządzona, wysokość wierzytelności przysługujących wierzycielom ustala się na podstawie spisu wierzycieli złożonego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub na podstawie spisu wierzytelności sporządzonego w postępowaniu restrukturyzacyjnym albo na podstawie spisu bezspornych wierzytelności przedstawionego na żądanie sędziego-komisarza przez syndyka, sporządzonego na podstawie ksiąg rachunkowych upadłego.

Art. 233. Wierzycielowi nie przysługuje prawo do zwrotu kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu upadłościowym. Wierzycielowi zwraca się jednak poniesione przez niego koszty postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu co do uznania wierzytelności innego wierzyciela, jeżeli w wyniku wniesienia tego sprzeciwu odmówiono uznania zaskarżonej wierzytelności, jak również zwraca się zaliczkę na koszty postępowania, którą złożył na żądanie sędziego-komisarza albo zgodnie z uchwałą zgromadzenia wierzycieli, jeżeli fundusze masy upadłości wystarczą na jej pokrycie.

Art. 234. 1. Nie można żądać od wierzyciela zwrotu do masy upadłości kosztów wynikłych z czynności podjętych przez wierzyciela w postępowaniu upadłościowym.

2. Po zakończeniu postępowania upadłościowego upadły nie może żądać od wierzyciela zwrotu kosztów postępowania, chyba że nastąpiło uchYLECIE postępowania upadłościowego, a wierzyciel zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości w złej wierze.

Art. 235. 1. Wierzyciel, który zgłosił wierzytelność po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, ponosi zryczałtowane koszty postępowania upadłościowego wynikłe z tego zgłoszenia, nawet jeżeli opóźnienie powstało bez jego winy, w wysokości stanowiącej równowartość 15 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, chyba że zgłoszenie wierzytelności po upływie terminu jest wynikiem dokonania przez syndyka korekty deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie.

2. Syndyk zobowiązuje wierzyciela do wpłaty zryczałtowanych kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez syndyka w wyznaczonym terminie.

TYTUŁ V

Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności

DZIAŁ I

Zgłoszenie wierzytelności

Rozdział 1

Wierzytelności podlegające zgłoszeniu

Art. 236. 1. Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić syndykowi swoją wierzytelność za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe.

2. Uprawnienie do zgłoszenia wierzytelności przysługuje wierzycielowi ponadto, gdy jego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym. Jeżeli wierzyciel nie zgłosi tych wierzytelności, będą one umieszczone na liście wierzytelności z urzędu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem lub zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską na rzeczach wchodzących w skład masy upadłości, jeżeli upadły nie jest dłużnikiem osobistym, a wierzyciel chce w postępowaniu upadłościowym dochodzić swoich roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia.

4. Postanowienia niniejszego artykułu dotyczące wierzytelności stosuje się do innych należności podlegających zaspokojeniu z masy upadłości.

Art. 237. Nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu.

Art. 238. 1. Przepisy dotyczące roszczeń pracowniczych stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń Funduszu wypłaconych pracownikom upadłego.

2. Do wierzytelności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przepisy dotyczące wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Zgłoszenie wierzytelności

Art. 239. (uchylony)

Art. 239a. Zgłoszenie wierzytelności przerywa bieg terminu przedawnienia. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego.

Art. 240. W zgłoszeniu wierzytelności należy podać:

- 1) imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację oraz firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz NIP, jeżeli wierzyciel ma taki numer;
- 2) określenie wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi oraz wartość wierzytelności niepieniężnej;
- 3) dowody stwierdzające istnienie wierzytelności; jeżeli wierzytelność została uznana w spisie wierzytelności sporządzonym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, wystarczające jest powołanie się na tę okoliczność;
- 4) kategorię, do której wierzytelność ma być zaliczona;
- 5) zabezpieczenia związane z wierzytelnością;
- 6) w razie zgłoszenia wierzytelności, w stosunku do której upadły nie jest dłużnikiem osobistym, przedmiot zabezpieczenia, z którego wierzytelność podlega zaspokojeniu;
- 7) stan sprawy, jeżeli co do wierzytelności toczy się postępowanie sądowe, administracyjne, sądownoadministracyjne lub przed sądem polubownym;
- 8) (uchylony)
- 9) numer rachunku bankowego wierzyciela, jeżeli wierzyciel posiada taki rachunek.

Art. 240a. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w art. 240 pkt 1, rozumie się dane, o których mowa w art. 22 ust. 4.

Rozdział 3

Sprawdzanie zgłoszonych wierzytelności

Art. 241. Jeżeli zgłoszenie wierzytelności nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego lub wymaganiom określonym w art. 239 i art. 240 lub wierzyciel w terminie wyznaczonym przez syndyka nie wpłacił zryczałtowanych kosztów, o których mowa w art. 235 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 130 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 242. (uchylony)

Art. 242a. 1. Zarządzenie syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wymaga uzasadnienia.

2. Na zarządzenie syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wierzycielowi przysługuje skarga do sędziego-komisarza. Syndyk poucza wierzyciela występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, osoby posiadającej licencję doradcy restrukturyzacyjnego, rzecznika patentowego lub Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o terminie i sposobie wniesienia skargi.

3. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zwrócone zgłoszenie wierzytelności.

4. Skargę wnosi się w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia syndyka o zwrocie zgłoszenia wierzytelności wraz z uzasadnieniem.

5. Skargę wnosi się do syndyka. Syndyk za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi przekazuje sędziemu-komisarzowi skargę wraz ze zgłoszeniem wierzytelności oraz zarządzeniem o zwrocie zgłoszenia wierzytelności, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi syndyk zawiadamia skarżącego.

6. Sędzia-komisarz rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sędziego-komisarza, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu lub jeżeli od skargi nie uiszczono należnej opłaty, w terminie tygodniowym od dnia jej uzupełnienia lub opłacenia.

7. Sędzia-komisarz odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisane terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie lub od której nie uiszczono należnej opłaty. Na postanowienie sędziego-komisarza o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

Art. 243. 1. Syndyk sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w określonym terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje.

2. W przypadku gdy zgłoszona wierzytelność nie znajduje potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk wzywa wierzyciela do złożenia w terminie tygodnia dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności. Termin ten nie podlega przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk może jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi.

3. Wezwanie wierzyciela przez syndyka do złożenia dokumentów zawiera pouczenie o skutkach uchybienia terminowi.

DZIAŁ II

Lista wierzytelności

Rozdział 1

Ustalenie listy wierzytelności

Art. 244. Po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności i sprawdzeniu zgłoszonych wierzytelności syndyk niezwłocznie sporządza listę wierzytelności, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu okresu przewidzianego do zgłaszania wierzytelności.

Art. 245. 1. Na liście wierzytelności umieszcza się w osobnych rubrykach:

- 1) liczbę porządkową;
- 2) imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, oraz firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz NIP, jeżeli wierzyciel ma taki numer;
- 3) sumę każdej wierzytelności podlegającej uznaniu;
- 4) kategorię, w jakiej wierzytelność podlega zaspokojeniu;
- 5) informację o istnieniu i rodzaju zabezpieczenia wierzytelności;
- 6) informację, czy wierzytelność jest uzależniona od warunku;
- 7) (uchylony)
- 8) uzasadnienie odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności.
- 9) (uchylony)

1a. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się dane, o których mowa w art. 22 ust. 4.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Syndyk załącza do listy wierzytelności oświadczenie upadłego i podane przez niego uzasadnienie, jeżeli upadły złożył takie oświadczenie, albo wzmiankę, że upadły oświadczenia takiego nie złożył i z jakiej przyczyny.

5. (uchylony)

Art. 245a. 1. Wierzytelność za okres rozliczeniowy, w trakcie którego została ogłoszona upadłość, w szczególności z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy, podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne, ulega z mocy prawa proporcjonalnemu podziałowi na część traktowaną jak wierzytelność powstała przed dniem ogłoszenia upadłości oraz część traktowaną jak wierzytelność powstająca po dniu ogłoszenia upadłości.

2. Jeżeli przedmiot leasingu nie stanowi u korzystającego upadłego środka trwałego w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226 i 232) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805 oraz z 2024 r. poz. 232), do umowy leasingu przepis ust. 1 stosuje się.

3. Jeżeli rozliczenie należności publicznoprawnych wymaga sporządzenia deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmujących rozliczenie, obie części wierzytelności, o której mowa w ust. 1, ujmowane są w odrębnych deklaracjach lub innych tego typu dokumentach.

Art. 246. Wierzytelność niepieniężna będzie umieszczona na liście wierzytelności w sumie pieniężnej według jej wartości z dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 247. 1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości wierzytelność bez zastrzeżenia odsetek nie była jeszcze wymagalna, na liście wierzytelności umieszcza się sumę pieniężną wierzytelności pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6 % i za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wymagalności, najwyżej jednak za dwa lata.

2. Odsetki od wierzytelności pieniężnej umieszcza się na liście wierzytelności w kwocie naliczonej do dnia poprzedzającego dzień ogłoszenia upadłości łącznie.

Art. 248. 1. Wierzytelność, której upadły jest współdłużnikiem, oraz wierzytelność poręczyciela upadłego z tytułu zwrotnego roszczenia umieszcza się na liście w takiej wysokości, w jakiej współdłużnik lub poręczyciel zaspokoił wierzyciela.

2. Współdłużnik, poręczyciel, gwarant lub bank otwierający akredytywy może dokonać zgłoszenia wierzytelności przed zaspokojeniem wierzyciela. Na liście wierzytelności umieszcza się wierzytelność współdłużnika, poręczyciela, gwaranta lub banku otwierającego akredytywy, który nie zaspokoił wierzyciela jako wierzytelność warunkową, która nie uprawnia do głosowania na zgromadzeniu wierzycieli.

Art. 249. 1. Wierzytelności z tytułu powtarzających się świadczeń, których czas trwania jest oznaczony, umieszcza się na liście jako sumę świadczeń za cały czas ich trwania, pomniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż 6 % i za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wymagalności każdego przyszłego świadczenia.

2. Wierzytelności z tytułu świadczeń powtarzających się, których czas trwania oznaczono na czas życia uprawnionego lub innej osoby, albo nieoznaczonych co do czasu trwania umieszcza się na liście wierzytelności jako sumę stanowiącą wartość prawa.

3. Jeżeli w umowie o prawo do świadczeń powtarzających się ustalona jest suma wykupu, sumę tę umieszcza się na liście jako wartość prawa.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do świadczeń alimentacyjnych.

Art. 250. Wierzytelność zabezpieczoną hipoteką lub wpisem w rejestrze na majątku upadłego położonym za granicą umieszcza się na liście, jeżeli złożony zostanie dowód wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu. Złożenie dowodu wykreślenia wpisu o zabezpieczeniu nie wymaga się, jeżeli postępowanie upadłościowe zostało uznane w kraju, w którym znajduje się przedmiot zabezpieczenia.

Art. 251. Wierzytelność w walucie obcej bez względu na termin jej wymagalności umieszcza się na liście po przeliczeniu na walutę polską według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości, a gdy takiego kursu nie było – według średniej ceny rynkowej z tej daty. Umieszczenie na liście wierzytelności w przeliczeniu na walutę polską nie powoduje przekształcenia zobowiązania wyrażonego w walucie obcej na zobowiązanie w walucie polskiej. Zaspokojenie wierzytelności w wykonaniu planu podziału następuje w walucie polskiej.

Art. 252. 1. Jeżeli wierzytelność została zgłoszona przez wierzyciela po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, bez względu na przyczynę opóźnienia, czynności już dokonane w postępowaniu upadłościowym są skuteczne wobec tego wierzyciela, zgłoszenie nie ma wpływu na złożone już plany podziału, a jego uznana wierzytelność uwzględnia się tylko w planach podziału funduszków masy upadłości sporządzonych po jej uznaniu.

2. Jeżeli postanowienie dotyczące wierzytelności zgłoszonej po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności nie zostało wydane albo nie stało się prawomocne do dnia zakończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego, postępowanie w tym zakresie podlega umorzeniu. Jeżeli jednak wierzytelność zgłoszono po zatwierdzeniu ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości, pozostawia się ją bez rozpoznania.

Art. 253. 1. Po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności syndyk uzupełnia listę wierzytelności w miarę zgłaszania wierzytelności.

2. Jeżeli zgłoszono wierzytelności po przekazaniu listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi, syndyk sporządza uzupełnienie listy wierzytelności obejmujące takie wierzytelności wraz z zaznaczeniem, w jaki sposób będą zaspokajane.

3. O uzupełnieniu listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 254. 1. Zmianę wierzyciela po zgłoszeniu wierzytelności uwzględnia się na liście wierzytelności tylko wtedy, gdy została stwierdzona dokumentem urzędowym lub niebudzącym wątpliwości dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym i gdy zmiana wierzyciela zgłoszona została syndykowi przed przekazaniem listy wierzytelności sędziemu-komisarzowi. Sędzia-komisarz może uwzględnić zmianę wierzyciela zgłoszoną po przekazaniu mu listy wierzytelności, a przed jej ostatecznym zatwierdzeniem, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w postępowaniu.

2. Nieuwzględnienie zmian, o których mowa w ust. 1, nie pozbawia nabywcy wierzytelności możliwości realizacji jego uprawnień na podstawie przepisów ustawy w toku dalszego postępowania.

Rozdział 2

Zaskarżenie listy wierzytelności

Art. 255. 1. (uchylony)

2. O dacie złożenia listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 256. 1. W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia, o którym mowa w art. 255 ust. 2, wierzyciel może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do:

- 1) uznania wierzytelności – w przypadku wierzyciela umieszczonego na liście wierzytelności;
- 2) odmowy uznania wierzytelności – w przypadku wierzyciela, któremu odmówiono uznania zgłoszonej wierzytelności.

2. W tym samym terminie sprzeciw przysługuje upadłemu, o ile lista wierzytelności nie jest zgodna z jego wnioskami lub oświadczeniami. Jeżeli upadły nie składał oświadczeń, mimo iż był do tego wezwany, może zgłosić sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaże, że nie złożył oświadczeń z przyczyn od niego niezależnych.

Art. 257. 1. Sprzeciw powinien odpowiadać wymogom formalnym pisma procesowego, a ponadto wskazywać zaskarżoną wierzytelność oraz zawierać wniosek co do uznania albo odmowy uznania wierzytelności wraz z uzasadnieniem i wskazaniem dowodów na jego poparcie.

2. Jeżeli sprzeciw nie odpowiada wymaganiom wskazanym w ust. 1 lub nie uiszczono należnej opłaty, przepis art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Sędzia-komisarz odrzuca sprzeciw wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny, jak również sprzeciw, którego braków strona nie uzupełniła, lub sprzeciw, od którego strona nie wniosła należnej opłaty w wyznaczonym terminie.

3. (uchylony)

Art. 258. 1. Sprzeciw może być oparty wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy wierzyciel wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe albo że potrzeba ich wskazania wynikła później.

2. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której orzeczenie zostało wydane. Zdarzenia potwierdza się dowodem na piśmie.

Art. 258a. 1. Sędzia-komisarz doręcza uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe odpis sprzeciwu syndykowi oraz odpowiednio upadłemu i wierzycielowi, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy, wyznaczając termin wniesienia odpowiedzi na sprzeciw nie krótszy niż tydzień. Syndyk wraz z odpowiedzią na sprzeciw przekazuje sędziemu-komisarzowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe zgłoszenie wierzytelności oraz dokumenty złożone przez wierzyciela, o których mowa w art. 243 ust. 2.

2. Odpowiedź na sprzeciw wniesiona po upływie terminu lub której braków strona nie uzupełniła w terminie podlega zwrotowi. Do odpowiedzi na sprzeciw przepisy art. 257 ust. 1 i 2 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

3. Sędzia-komisarz pomija twierdzenia i dowody niezgłoszone w sprzeciwie i odpowiedzi na sprzeciw, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie albo odpowiedzi na sprzeciw bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Art. 259. 1. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia rozpoznaje sprzeciw na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od jego wniesienia. Jeżeli sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia uzna za potrzebne wyznaczenie rozprawy, zawiadamia o niej syndyka, upadłego oraz wierzyciela, który wniósł sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawiennictwo tych osób, nawet usprawiedliwione, nie wstrzymuje wydania postanowienia.

1a. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza albo wyznaczony sędzia może odstąpić od przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka lub opinii biegłego, jeżeli świadek złożył zeznania albo biegły sporządził opinię w innym postępowaniu toczącym się przed sądem, sądem polubownym lub organem administracji. W takim przypadku dowodem są dokumenty, obejmujące treść zeznań świadka lub opinii biegłego.

1b. W toku postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu syndyk ma prawa i obowiązki uczestnika postępowania.

2. Na postanowienie w przedmiocie sprzeciwu zażalenie przysługuje upadłemu, syndykowi oraz każdemu z wierzycieli.

3. Uchylenie postanowienia w przedmiocie sprzeciwu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania jest możliwe tylko w przypadku konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości albo gdy przy rozpoznawaniu sprzeciwu doszło do nieważności postępowania, której skutków nie dało się usunąć w postępowaniu zażaleniowym.

Rozdział 3

Zatwierdzenie, prostowanie i uzupełnienie listy wierzytelności

Art. 260. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie sprzeciwu, a w razie jego zaskarżenia, po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, sędzia-komisarz dokonuje zmian na liście wierzytelności na podstawie tych postanowień oraz zatwierdza listę wierzytelności.

2. Jeżeli sprzeciwu nie wniesiono, sędzia-komisarz zatwierdza listę wierzytelności po upływie terminu do jego wniesienia.

3. Po upływie terminu do wniesienia sprzeciwów sędzia-komisarz może zatwierdzić częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami.

4. Postanowienie o zatwierdzeniu listy wierzytelności obwieszcza się.

Art. 261. Sędzia-komisarz może z urzędu dokonać zmian na liście wierzytelności w razie stwierdzenia, że na liście umieszczono wierzytelności, które w całości lub części nie istnieją, lub nie umieszczono na liście wierzytelności, które podlegają umieszczeniu na liście z urzędu. O dacie postanowienia o dokonaniu zmiany na liście obwieszcza się. Na postanowienie to przysługuje zażalenie. Informację o prawomocności postanowienia o dokonaniu zmiany na liście obwieszcza się.

Art. 262. 1. Jeżeli wierzytelność zgłoszono po terminie wyznaczonym do zgłoszenia wierzytelności lub została ujawniona po tym terminie wierzytelność, która nie wymaga zgłoszenia, wierzytelność taką umieszcza się na uzupełnieniu listy wierzytelności.

2. Lista wierzytelności ulega sprostowaniu stosownie do prawomocnych orzeczeń. Zmiana wysokości wierzytelności zaistniała po ustaleniu listy wierzytelności jest uwzględniana przy sporządzeniu planu podziału albo przy głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli.

2a. Do sprostowania niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek na zatwierdzonej liście wierzytelności przepisy art. 350 i art. 353 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Sprostowania dokonuje sędzia-komisarz. Sprostowania może dokonać również referendarz sądowy. Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego nie powoduje utraty mocy przez zaskarżone postanowienie. Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu. Rozpoznając skargę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza sądowego utrzymuje w mocy albo je zmienia. Prawomocne postanowienie o sprostowaniu listy wierzytelności obwieszcza się.

3. (uchylony)

Art. 263. Odmowa uznania wierzytelności według przepisów niniejszego działu nie stanowi przeszkody do jej dochodzenia we właściwym trybie. Z uwzględnieniem art. 145 ust. 1 dochodzenie wierzytelności, której odmówiono uznania, jest możliwe dopiero po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.

Art. 264. 1. Z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.

2. Upadły może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli nie uznał wierzytelności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowne.

3. Po nadaniu wyciągowi z listy wierzytelności klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, upadły może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w stosunku do wierzycieli, wobec których upadły nie był dłużnikiem osobistym.

Art. 265. 1. Jeżeli sąd umorzył część zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, w wyciągu z listy wierzytelności, o którym mowa w art. 264 ust. 1, zamieszcza się wzmiankę określającą zakres odpowiedzialności upadłego.

2. Jeżeli sąd umorzył całość zobowiązań upadłego, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym, przepisu art. 264 nie stosuje się.

Art. 266. Wierzyciel może żądać zwrotu dokumentów złożonych w celu udowodnienia wierzytelności. Na zarządzenie sędziego-komisarza sekretarz sądowy wydaje dokumenty z zaznaczeniem na nich, w jakiej sumie wierzytelność została uznana.

TYTUŁ VA

Układ w upadłości

Art. 266a. 1. W postępowaniu upadłościowym dopuszczalne jest zawarcie układu.

2. Propozycje układowe w postępowaniu upadłościowym mogą zgłosić upadły, wierzyciel oraz syndyk.

Art. 266b. 1. Podmioty uprawnione do złożenia propozycji układowych mogą wraz z propozycjami złożyć wniosek o całkowite lub częściowe wstrzymanie likwidacji masy upadłości do czasu zatwierdzenia układu.

2. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji masy upadłości, jeżeli propozycje układowe nie przewidują zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem niezwłocznie po zatwierdzeniu układu i prawomocnym zakończeniu postępowania na tej podstawie.

3. Niedopuszczalne jest wstrzymanie likwidacji w zakresie przedmiotu obciążonego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, jeżeli sprzeciwi się temu wierzyciel, którego wierzytelność jest w ten sposób zabezpieczona. Jeżeli sprzeciw wierzyciela wpłynął do sędziego-komisarza po wydaniu postanowienia o wstrzymaniu likwidacji, sędzia-komisarz uchyla swoje postanowienie w tym zakresie.

4. Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację masy upadłości, jeżeli zostały spełnione przesłanki zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w art. 266c ust. 1.

5. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację masy upadłości, jeżeli zostały spełnione przesłanki zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, o których mowa w art. 266c ust. 2.

6. Sędzia-komisarz wstrzymuje likwidację masy upadłości wyłącznie w zakresie, jaki jest niezbędny do wykonania układu.

Art. 266c. 1. Sędzia-komisarz może zwołać zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem, jeżeli zostało uprawdopodobnione, że układ zostanie przyjęty przez wierzycieli i wykonany.

2. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli, jeżeli wniosek jest popierany przez wierzyciela lub wierzycieli posiadających łącznie co najmniej 50 % sumy wierzytelności przysługujących wierzycielom uprawnionym do głosowania nad układem.

3. Zgromadzenie wierzycieli zwołuje się po zatwierdzeniu listy wierzytelności. Jeżeli sędzia-komisarz zatwierdził częściowo listę wierzytelności w zakresie nieobjętym sprzeciwami, zgromadzenie wierzycieli zwołuje się, jeżeli suma wierzytelności objętych sprzeciwami nie przekracza 15 % sumy wierzytelności objętych układem.

Art. 266d. Po prawomocnym zatwierdzeniu układu sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 266e. W przypadku zakończenia postępowania po prawomocnym zatwierdzeniu układu wynagrodzenie ostateczne syndyka może zostać ustalone na podstawie przepisów art. 55 oraz art. 58–61 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, jeżeli będzie to korzystne dla syndyka i jest uzasadnione jego zaangażowaniem w skuteczne zawarcie układu.

Art. 266f. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym tytule do układu i jego skutków przepisy Prawa restrukturyzacyjnego stosuje się odpowiednio, przy czym czynności zastrzeżone dla nadzorca sądowego lub zarządcy wykonuje syndyk.

TYTUŁ VI

(uchylony)

TYTUŁ VII

Likwidacja masy upadłości

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 306. Po ogłoszeniu upadłości syndyk niezwłocznie przystępuje do spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości oraz sporządzenia planu likwidacyjnego. Syndyk składa sędziemu-komisarzowi spis inwentarza wraz z planem likwidacyjnym w terminie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia upadłości. Plan likwidacyjny określa proponowane sposoby sprzedaży składników majątku upadłego, w szczególności sprzedaży przedsiębiorstwa, termin sprzedaży, preliminarz wydatków oraz ekonomiczne uzasadnienie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 307. 1. Na podstawie spisu inwentarza i innych dokumentów upadłego oraz oszacowania syndyk sporządza sprawozdanie finansowe na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości i niezwłocznie przedkłada je sędziemu-komisarzowi.

2. Jeżeli z jakichkolwiek przyczyn syndyk nie może sporządzić spisu inwentarza, oszacowania, planu likwidacji lub sprawozdania finansowego w terminie, o którym mowa w art. 306, składa sędziemu-komisarzowi, w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości, pisemne sprawozdanie ogólne o stanie masy upadłości i o możliwości zaspokojenia wierzycieli. Złożenie sprawozdania nie zwalnia syndyka od obowiązku sporządzenia dokumentów, o których mowa w ust. 1, gdy tylko będzie to możliwe.

Art. 308. 1. Po sporządzeniu spisu inwentarza i sprawozdania finansowego albo po złożeniu pisemnego sprawozdania ogólnego syndyk przeprowadza likwidację masy upadłości.

2. Syndyk jest obowiązany do podejmowania działań umożliwiających zakończenie likwidacji w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości. Sędzia-komisarz i rada wierzycieli rozpoznają wniosek o wyrażenie zgody na określony sposób likwidacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia im wniosku przez syndyka.

Art. 309. Sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację masy upadłości do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Art. 310. 1. Przed rozpoczęciem likwidacji masy upadłości syndyk może sprzedać z wolnej ręki bez zezwolenia rady wierzycieli ruchomości, jeżeli jest to potrzebne na zaspokojenie kosztów postępowania. Ponadto syndyk może sprzedać ruchomości, które ulegają szybkiemu zepsuciu lub wskutek opóźnienia sprzedaży straciłyby znacznie na wartości albo których przechowanie pociąga za sobą koszty zbyt wysokie w stosunku do ich wartości.

2. Jeżeli sędzia-komisarz wstrzyma likwidację masy upadłości, przepis ust. 1 stosuje się w zakresie określonym przez sędziego-komisarza.

Art. 311. 1. Likwidacji masy upadłości dokonuje się przez sprzedaż z wolnej ręki lub w drodze przetargu lub aukcji przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części, nieruchomości i ruchomości, wierzytelności oraz innych praw majątkowych wchodzących w skład masy upadłości albo przez ściąganie wierzytelności od dłużników upadłego i wykonanie innych jego praw majątkowych.

1a. Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Obrony Narodowej przysługuje prawo wykupu składników majątku służących do prowadzenia działalności w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa.

1aa. O zamiarze sprzedaży składników majątku służących do prowadzenia działalności w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa syndyk zawiadamia Ministra Obrony Narodowej, który może przedstawić sędziemu-komisarzowi w terminie:

- 1) tygodnia od dnia zawiadomienia – opinię albo
- 2) trzydziestu dni od dnia zawiadomienia – oświadczenie o skorzystaniu z prawa wykupu, o którym mowa w ust. 1a.

1ab. Wykup, o którym mowa w ust. 1a, jest dokonywany po cenie sprzedaży ustalonej na podstawie dowodu z opinii biegłego, przy czym cena nie może być niższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie. Koszty opinii biegłego ponosi Skarb Państwa.

1ac. Na postanowienie ustalające cenę sprzedaży, po której jest dokonywany wykup, o którym mowa w ust. 1a, zażalenie przysługuje Ministrowi Obrony Narodowej, wierzycielom oraz upadłemu.

1ad. W przypadku wykupu składników majątku obciążonych zastawem rejestrowym, przepisów art. 327 i art. 328 nie stosuje się. Z ceny sprzedaży wyodrębni się wartość rzeczy obciążonych zastawem i przeznaczają ją na zaspokojenie zastawnika stosownie do przepisów art. 336 i art. 340.

1b. (uchylony)

1c. (uchylony)

2. W przypadkach wskazanych w ustawie likwidacja ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym oraz wierzytelności i praw obciążonych zastawem rejestrowym lub zastawem finansowym może nastąpić także przez przejęcie ich przez wierzyciela będącego zastawnikiem zastawu rejestrowego lub zastawu finansowego, jeżeli umowa o ustanowieniu zastawu przewiduje zaspokojenie zastawnika w drodze przejęcia przedmiotu zastawu.

3. Przepisy dotyczące likwidacji w drodze sprzedaży ruchomości oraz przejęcia ruchomości obciążonych zastawem rejestrowym stosuje się odpowiednio do sprzedaży i przejęcia przez wierzyciela zwierząt, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami dotyczącymi ochrony zwierząt.

Art. 312. 1. Po ogłoszeniu upadłości można prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części.

2. Jeżeli syndyk prowadzi przedsiębiorstwo upadłego, powinien podjąć wszelkie działania zapewniające zachowanie przedsiębiorstwa co najmniej w niepogorszonym stanie.

3. Syndyk nie może prowadzić dalej przedsiębiorstwa upadłego, jeżeli na upadłym ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej. Rada wierzycieli może zezwolić na zwrot pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem i dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa upadłego, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że mimo zwrotu pomocy publicznej udzielonej niezgodnie z prawem pozostali wierzyciele zostaną zaspokojeni w większym stopniu ze względu na sprzedaż prowadzonego przedsiębiorstwa za większą kwotę lub w wyniku zawarcia i wykonania układu.

Art. 313. 1. Sprzedaż dokonana w postępowaniu upadłościowym ma skutki sprzedaży egzekucyjnej. Nabywca składników masy upadłości nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego, także powstałe po ogłoszeniu upadłości.

2. Sprzedaż nieruchomości powoduje wygaśnięcie praw oraz praw i roszczeń osobistych ujawnionych przez wpis do księgi wieczystej albo nieujawnionych w ten sposób, lecz zgłoszonych syndykowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5. W miejsce prawa, które wygasło, uprawniony nabywa prawo do zaspokojenia wartości wygasłego prawa z ceny uzyskanej ze sprzedaży obciążonej nieruchomości. Skutek ten powstaje z chwilą zawarcia umowy sprzedaży. Podstawą do wykreślenia praw, które wygasły na skutek sprzedaży, jest prawomocny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej. Podstawą wykreślenia hipoteki jest umowa sprzedaży nieruchomości.

3. Pozostają w mocy bez potrącania ich wartości z ceny nabycia służebność drogi koniecznej, służebność przesyłu oraz służebność ustanowiona w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budowli lub innego urządzenia. Użytkowanie oraz prawa dożywotnika pozostają w mocy, jeżeli przysługuje im pierwszeństwo przed wszystkimi hipotekami lub jeżeli nieruchomość nie jest hipotekami obciążona albo jeżeli wartość użytkowania i praw dożywotnika znajduje pełne pokrycie w cenie nabycia. Jednakże w tym ostatnim wypadku wartość tych praw będzie zaliczona na cenę nabycia.

4. Na wniosek właściciela nieruchomości władnącej, zgłoszony najpóźniej w zarzutach do planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości obciążonej, sędzia-komisarz może postanowić, że służebność gruntowa, która nie znajduje pełnego pokrycia w cenie nabycia, zostaje utrzymana w mocy, jeżeli jest dla nieruchomości władnącej konieczna, a nie obniża w sposób istotny wartości nieruchomości obciążonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie. Jeżeli wniosek o wyłączenie zgłoszony został w zarzutach, podlega rozpoznaniu razem z zarzutami.

5. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio do sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego.

6. Do sprzedaży ułamkowej części nieruchomości odpowiednie zastosowanie mają przepisy art. 1004, art. 1005, art. 1007, art. 1009, art. 1012 i art. 1013 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 314. 1. W razie zbycia przedsiębiorstwa, w którego skład wchodzi przedmioty obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi, wartość składników mienia obciążonych tymi prawami podlega ujawnieniu w umowie sprzedaży, a uzyskana cena podlega podziałowi z uwzględnieniem art. 336 i 340.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Art. 315. Sędzia-komisarz może wyłączyć określone składniki majątku z masy upadłości, w tym nieruchomości lub jej ułamkową część, jeżeli nie można ich zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, a dalsze pozostawanie tych składników majątku w masie upadłości będzie niekorzystne dla wierzycieli z uwagi na obciążenie masy upadłości związanymi z tym kosztami. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

DZIAŁ II

Sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego

Art. 316. 1. Przedsiębiorstwo upadłego powinno być sprzedane jako całość, chyba że nie jest to możliwe.

2. Sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego może być, po wyrażeniu zgody przez sędziego-komisarza, poprzedzona umową dzierżawy na czas określony z prawem pierwokupu, jeżeli przemawiają za tym względy ekonomiczne.

3. (uchylony)

4. O sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego obwieszcza się.

Art. 317. 1. Na nabywcę przedsiębiorstwa upadłego przechodzą wszelkie koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi, które zostały udzielone upadłemu, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

2. Nabywca może używać oznaczenia przedsiębiorstwa upadłego, w którym mieści się jego nazwisko, tylko za zgodą upadłego. Nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Wszelkie obciążenia na składnikach przedsiębiorstwa wygasają, z wyjątkiem obciążeń wymienionych w art. 313 ust. 3 i 4.

2a. Przepis art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

3. Z chwilą zawiadomienia sądu, sądu polubownego lub organu prowadzącego postępowanie administracyjne o nabyciu przedsiębiorstwa upadłego, nabywca przedsiębiorstwa wstępuje z mocy prawa w miejsce upadłego lub syndyka do postępowań cywilnych, administracyjnych, sądowo-administracyjnych oraz przed sądami polubownymi, dotyczących przedsiębiorstwa lub jego składników, bez zezwolenia strony przeciwnej.

Art. 318. 1. Jeżeli sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego jako całości nie jest możliwa ze względów ekonomicznych lub innych przyczyn, można sprzedać zorganizowaną część przedsiębiorstwa.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbioru rzeczy lub praw obciążonych zastawem rejestrowym, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa. Suma uzyskana ze sprzedaży takiego zbioru podlega podziałowi stosownie do przepisów art. 336 i 340.

Art. 319. 1. Jeżeli planowana jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości, przy sporządzaniu spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości, albo odrębnie, jeżeli możliwość takiej sprzedaży ujawniła się na późniejszym etapie, biegły wybrany przez syndyka sporządza opis i oszacowanie przedsiębiorstwa upadłego.

2. Opis przedsiębiorstwa powinien określać w szczególności przedmiot działalności przedsiębiorstwa, nieruchomości wchodzące w jego skład, ich obszar oraz oznaczenie księgi wieczystej lub zbioru dokumentów, inne środki trwałe, stwierdzone prawa, a także obciążenia.

3. W oszacowaniu należy odrębnie podać wartość przedsiębiorstwa w całości oraz jego zorganizowanych części, jeżeli mogą być wydzielone do sprzedaży.

4. Jeżeli składniki przedsiębiorstwa są obciążone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub innymi prawami i skutkami ujawnienia praw i roszczeń osobistych, w oszacowaniu należy oddzielnie podać, które z tych praw pozostają w mocy po sprzedaży, a także ich wartość oraz wartość składników nimi obciążonych oraz stosunek wartości poszczególnych składników obciążonych do wartości przedsiębiorstwa.

5. Zarzuty na opis i oszacowanie wnosi się w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia o ich przekazaniu sędziemu-komisarzowi. Zarzuty rozpoznaje sędzia-komisarz. W przypadku wątpliwości co do rzetelności lub poprawności opisu i oszacowania, sędzia-komisarz wskazuje biegłego do sporządzenia nowego opisu i oszacowania.

6. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku rzeczy, wierzytelności i innych praw przeniesionych na wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzytelności, o ile mają być one sprzedane w ramach przedsiębiorstwa.

Art. 320. 1. Sprzedaż mienia uregulowana przepisami niniejszego działu może nastąpić w drodze przetargu lub aukcji, do których przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio, z tym że:

- 1) warunki przetargu lub aukcji zatwierdza sędzia-komisarz;
- 2) o przetargu lub aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co najmniej na dwa tygodnie, a jeżeli przetarg albo aukcja dotyczy przedsiębiorstwa spółki publicznej – co najmniej na sześć tygodni przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia;
- 3) przetarg lub aukcję przeprowadza się na posiedzeniu jawnym;
- 4) przetarg lub aukcję prowadzi syndyk pod nadzorem sędziego-komisarza;
- 5) wyboru oferenta dokonuje syndyk; wybór wymaga zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
- 6) postanowienie zatwierdzające wybór oferenta sędzia-komisarz może wydać na posiedzeniu niejawnym;
- 7) sędzia-komisarz może odroczyć zatwierdzenie wyboru oferenta o tydzień; w tym przypadku postanowienie o zatwierdzeniu wyboru oferenta obwieszcza się.

2. Na postanowienie sędziego-komisarza o zatwierdzeniu wyboru oferenta przysługuje zażalenie.

3. Przy sprzedaży nieruchomości, prawa użytkownika wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego przepisy art. 317 ust. 3 i art. 319 stosuje się odpowiednio.

Art. 321. 1. Syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie określonym przez sędziego-komisarza, nie dłuższym niż cztery miesiące od dnia zatwierdzenia wyboru oferenta przez sędziego-komisarza.

2. Jeżeli do zawarcia umowy nie dojdzie z winy oferenta, sędzia-komisarz wydaje postanowienie o ogłoszeniu nowego przetargu lub aukcji, w których nie może uczestniczyć oferent, który nie zawarł umowy.

Art. 322. (uchylony)

Art. 323. (uchylony)

Art. 324. 1. Jeżeli rada wierzycieli udzieliła zezwolenia, o którym mowa w art. 206 ust. 1 pkt 3, spółka z udziałem ponad połowy pracowników upadłego będącego spółką handlową z udziałem Skarbu Państwa ma pierwszeństwo w nabyciu przedsiębiorstwa upadłego albo jego zorganizowanej części nadającej się do prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Syndyk w pierwszej kolejności składa ofertę sprzedaży spółce pracowniczej, o której mowa w ust. 1.

DZIAŁ III

Sprzedaż ruchomości oraz przejęcie przez zastawnika ruchomości obciążonej zastawem rejestrowym

Art. 325. Jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej, do sprzedaży ruchomości przepisy art. 320 i art. 321 stosuje się odpowiednio.

Art. 326. (uchylony)

Art. 327. 1. Zastawnik zastawu rejestrowego może zaspokoić się z przedmiotu zastawu przez jego przejęcie albo zbycie w trybie określonym w art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu przewiduje taki sposób zaspokojenia zastawnika.

2. Jeżeli rzecz obciążona zastawem rejestrowym znajduje się w posiadaniu zastawnika lub osób trzecich, zastawnik zawiadamia o zaspokojeniu się syndyka. Sędzia-komisarz może wyznaczyć zastawnikowi stosowny termin do zaspokojenia się z przedmiotu zastawu. Jeżeli zastawnik nie skorzystał z tego prawa w wyznaczonym terminie, osoba, u której znajduje się rzecz obciążona zastawem rejestrowym, obowiązana jest wydać przedmiot zastawu syndykowi. Po przekazaniu przedmiotu zastawu syndyk dokonuje jego sprzedaży; suma uzyskana ze sprzedaży podlega podziałowi, z uwzględnieniem art. 336 i 340.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, postanowienie sędziego-komisarza o wydaniu syndykowi przedmiotu zastawu podlega wykonaniu bez nadawania mu klauzuli wykonalności.

Art. 328. 1. Jeżeli przedmiot zastawu rejestrowego, z którego wierzyciel może się zaspokoić, znajduje się we władaniu syndyka, a wierzycielowi przysługuje prawo do przejęcia przedmiotu na własność, sędzia-komisarz wyznacza wierzycielowi termin do wykonania tego prawa, nie krótszy niż jeden miesiąc; po upływie terminu przedmiot zastawu zostanie sprzedany według przepisów ustawy.

2. Jeżeli rzecz obciążona zastawem rejestrowym znajduje się we władaniu syndyka, a umowa o ustanowieniu zastawu przewiduje zaspokojenie zastawnika w trybie określonym w art. 24 ustawy, o której mowa w art. 327 ust. 1, syndyk dokonuje sprzedaży rzeczy według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 329. W przypadkach, o których mowa w art. 327 i 328, zastawnik jest obowiązany rozliczyć się z syndykiem stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Art. 330. 1. Jeżeli przedmiot obciążony zastawem rejestrowym jest składnikiem przedsiębiorstwa upadłego i jego sprzedaż wraz z przedsiębiorstwem może być korzystniejsza niż oddzielna sprzedaż przedmiotu zastawu, przepisów art. 327 oraz art. 328 nie stosuje się.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przedmiot obciążony zastawem sprzedaje się wraz z przedsiębiorstwem. Z ceny sprzedaży przedsiębiorstwa wyodrębnia się wartość rzeczy obciążonej zastawem i przeznaczają się na zaspokojenie zastawnika stosownie do art. 336 i 340.

Art. 330a. 1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, wierzyciel może przejąć na własność ruchomości wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od połowy ceny oszacowania.

2. Pierwszeństwo przejęcia ruchomości na własność przysługuje wierzycielowi, którego wierzytelność zabezpieczona jest zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym na tej ruchomości, a w dalszej kolejności – temu wierzycielowi, który oferował najwyższą cenę.

3. Oświadczenie o przejęciu będzie uwzględnione tylko wtedy, gdy wierzyciel jednocześnie z wnioskiem złoży całą cenę. Własność ruchomości przechodzi na wierzyciela z chwilą zawiadomienia go przez syndyka o przyznaniu mu przejętej rzeczy.

4. Jeżeli fundusze masy upadłości wystarczają na zaspokojenie wszystkich wierzycieli z wyższej i równorzędnej kategorii zaspokojenia i zobowiązań, o których mowa w art. 230, nabywca może zaliczyć swoją wierzytelność na cenę nabycia.

5. Przepis art. 317 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ IV

Likwidacja wierzytelności i praw majątkowych

Art. 331. 1. Likwidacja wierzytelności upadłego następuje przez ich zbycie albo ściągnięcie.

2. Wybór sposobu likwidacji należy poprzedzić oceną, który z nich umożliwi zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka niepowodzenia ściągnięcia wierzytelności upadłego oraz konieczności zaspokojenia zobowiązań, o których mowa w art. 230, związanych z przedłużeniem postępowania upadłościowego.

Art. 332. Likwidacja praw majątkowych upadłego następuje przez ich wykonanie albo zbycie.

Art. 333. 1. Do likwidacji wierzytelności i praw majątkowych upadłego obciążonych zastawem rejestrowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 327–330.

2. Do likwidacji wierzytelności i praw majątkowych upadłego obciążonych zastawem finansowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 327–330 oraz przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

Art. 334. 1. Do sprzedaży wierzytelności lub praw majątkowych upadłego przepisy art. 315, art. 320 i art. 321 stosuje się odpowiednio.

2. Rada wierzycieli może wyrazić zgodę na inną formę poszukiwania nabywcy, z jednoczesnym określeniem warunków sprzedaży.

3. Nie stanowi oferty publicznej papierów wartościowych w rozumieniu art. 2 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2017, str. 12) ogłoszenie udostępniane w związku ze sprzedażą papierów wartościowych przez syndyka. Do takiej sprzedaży nie stosuje się przepisu art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

4. Jeżeli przedmiotem sprzedaży są instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, sędzia-komisarz może zezwolić na ich sprzedaż przez firmę inwestycyjną. W takim przypadku sędzia-komisarz może wyznaczyć rynek regulowany lub polecić dokonanie wyboru rynku regulowanego syndykowi oraz wyznaczyć minimalną cenę sprzedaży.

5. Przepis art. 317 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

TYTUŁ VIII

Podział funduszków masy upadłości i sum uzyskanych ze zbycia rzeczy i praw obciążonych rzeczowo

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 335. Fundusze masy upadłości obejmują sumy uzyskane z likwidacji masy upadłości oraz dochód uzyskany z prowadzenia lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa upadłego, a także odsetki od tych sum zdeponowanych w banku, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 336. 1. Sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także prawami oraz prawami osobistymi i roszczeniami ujawnionymi przez wpis do księgi wieczystej albo nieujawnionymi w ten sposób, lecz zgłoszonymi syndykowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5, przeznaczają się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach, z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszków masy upadłości.

2. Przepisy o zaspokojeniu wierzytelności zabezpieczonej zastawem stosuje się odpowiednio do zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonych przez przeniesienie na wierzyciela prawa własności rzeczy, wierzytelności i innego prawa.

3. Do sum stanowiących pożytki rzeczy lub prawa obciążonego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także prawami oraz prawami osobistymi i roszczeniami przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art. 337. 1. Podziału funduszków dokonuje się jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji masy upadłości po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza listy wierzytelności w całości lub części.

1a. W przypadku zatwierdzenia częściowego listy wierzytelności, w planie podziału uwzględnia się kwoty objęte nierozpoznanymi sprzeciwami, zabezpieczając w masie upadłości środki na ich ewentualną wypłatę po prawomocnym rozpoznaniu sprzeciwów.

2. W razie kilkakrotnego podziału funduszków masy upadłości, dokonuje się podziału ostatecznego po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości.

Art. 338. Jeżeli w postępowaniu upadłościowym zaspokojeniu podlegają wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, podziału ostatecznego funduszków masy upadłości dokonuje się po podziale sumy uzyskanej ze zbycia przedmiotu obciążonego.

Art. 339. Do postępowania w sprawie podziału sumy uzyskanej z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw, o których mowa w art. 336, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie podziału funduszków masy upadłości. O sporządzeniu planu podziału obwieszcza się i zawiadamia się upadłego oraz te osoby, których prawa podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji. Środki zaskarżenia może wnosić upadły oraz osoby uprawnione do zaspokojenia z sumy uzyskanej z likwidacji.

Art. 340. 1. Wierzytelności osobiste zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską umieszcza się w planie podziału funduszków masy upadłości jedynie w takiej sumie, w jakiej nie zostały zaspokojone z przedmiotu zabezpieczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wierzytelności, które zostały zaspokojone przez zakład ubezpieczeń w wykonaniu umowy ubezpieczenia zawartej przez upadłego.

Art. 341. Wierzytelność wierzyciela spadku przyjętego po ogłoszeniu upadłości, za którą masa upadłości odpowiada, umieszcza się w planie podziału funduszków masy upadłości do wysokości wartości majątku spadkowego. Jeżeli w postępowaniu upadłościowym dochodzone są wierzytelności dwu lub więcej wierzycieli spadku, które łącznie przekraczają wartość majątku spadkowego, wierzytelności te umieszcza się w planie podziału w wysokości obniżonej stosunkowo do wysokości każdej z nich.

DZIAŁ II

Kolejność zaspokajania wierzycieli

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 342. 1. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszów masy upadłości dzieli się na następujące kategorie:

- 1) kategoria pierwsza – przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497) oraz należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zezwolenia rady wierzycieli albo zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za zezwoleniem rady wierzycieli albo zgodą nadzorcy sądowego, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości jak również należności z tytułu kredytu, pożyczki, obligacji, gwarancji lub akredytyw lub innego finansowania przewidzianego układem przyjętym w postępowaniu restrukturyzacyjnym i udzielonego w związku z wykonaniem takiego układu, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż trzy miesiące po prawomocnym uchyleniu układu;
- 2) kategoria druga – inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
- 3) kategoria trzecia – odsetki od należności ujętych w wyższych kategoriach w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów;
- 4) kategoria czwarta – należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie pięciu lat przed ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami.
- 5) (uchylony)

2. (uchylony)

3. Przepisy dotyczące zaspokojenia należności ze stosunku pracy stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń wypłaconych przez Fundusz pracownikom upadłego.

4. (uchylony)

5. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do:

- 1) należności z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych w toku postępowania restrukturyzacyjnego, jak również w ramach wykonania układu;
- 2) należności z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przez wspólników albo akcjonariuszy dysponujących mniej niż 10 % głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu spółki, chyba że są oni członkami organów spółki lub faktycznie prowadzą jej sprawy;
- 3) należności wspólnika albo akcjonariusza, który stał się nim w wyniku konwersji wierzytelności na udziały lub akcje dokonanej w ramach zawartego układu, z tytułu pożyczek oraz innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przed taką konwersją.

6. Do pożyczek lub innych czynności prawnych o podobnych skutkach dokonanych przez podmiot, który dysponuje bezpośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu w spółce kapitałowej lub dysponuje bezpośrednio większością głosów w spółce osobowej, będącej wspólnikiem albo akcjonariuszem upadłej spółki, która otrzymała pożyczkę lub była beneficjentem czynności prawnej o podobnych skutkach, przepisy ust. 1 pkt 4 i ust. 5 stosuje się odpowiednio.

7.¹¹⁾ W przypadku domów maklerskich, o których mowa w art. 95 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, należności, o których mowa w ust. 1, dzieli się na kategorie, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, a ponadto na:

- 1) kategorię piątą – należności z tytułu zobowiązań zaciągniętych w celu ich zakwalifikowania jako instrumenty dodatkowe w Tier I do funduszy własnych domu maklerskiego, o których mowa w art. 51 rozporządzenia nr 575/2013, wobec których Komisja Nadzoru Finansowego nie udzieliła zgody, o której mowa w art. 110ea ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 2) kategorię szóstą – należności z tytułu zobowiązań zakwalifikowanych jako instrumenty w Tier II do funduszy własnych domu maklerskiego, o których mowa w art. 62 rozporządzenia nr 575/2013, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 3) kategorię siódmą – należności z tytułu zobowiązań zakwalifikowanych jako instrumenty dodatkowe w Tier I do funduszy własnych domu maklerskiego, o których mowa w art. 51 rozporządzenia nr 575/2013, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.

Art. 342a. 1. Jeżeli upadły jest osobą fizyczną i w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, a konieczne jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy.

2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, na wniosek upadłego, określa sędzia-komisarz, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkaniowe upadłego, w tym liczbę osób pozostających na jego utrzymaniu, zdolności zarobkowe upadłego, sumę uzyskaną ze sprzedaży lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego oraz opinię syndyka. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

3. Jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają, a opuszczony przez upadłego lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny nie został jeszcze zbyty, sędzia-komisarz może przyznać upadłemu zaliczkę na poczet kwoty, o której mowa w ust. 1.

Art. 343. 1. Z masy upadłości zaspokajają się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają – również inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum.

1a. Jeżeli inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, nie zostaną zaspokojone w sposób, o którym mowa w ust. 1, zaspokajają się je stosunkowo do wysokości każdej z nich w drodze podziału funduszy masy upadłości. Przepisy art. 347–360 stosuje się odpowiednio.

2. Zobowiązania alimentacyjne ciężące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokajają zgodnie z ust. 1 w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.

Art. 344. 1.¹²⁾ Należności, o których mowa w art. 342 ust. 1 i 7, zaspokajają się dopiero po zaspokojeniu w całości kosztów postępowania, zobowiązań masy upadłości i należności alimentacyjnych zgodnie z art. 343.

2. Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokajają się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokajają się stosunkowo do wysokości każdej z nich.

Rozdział 2

Kolejność spłacania wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską

Art. 345. 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciężące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości.

¹¹⁾ Dodany przez art. 8 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

2. Wierzytelności i prawa, o których mowa w ust. 1, są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa. Jeżeli z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką, jak i wygasające na podstawie art. 313 ust. 2 prawa oraz prawa i roszczenia osobiste, o pierwszeństwie rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.

3. W równym stopniu z wierzytelnością zaspokaja się roszczenia o świadczenia uboczne objęte zabezpieczeniem na mocy odrębnych przepisów. Przypadającą wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na należność główną, następnie na odsetki i pozostałe roszczenia o świadczenia uboczne, z tym że koszty postępowania uwzględnia się w ostatniej kolejności.

Art. 346. 1. W razie sprzedaży nieruchomości, prawa użytkownia wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przed zaspokojeniem wierzytelności zabezpieczonych hipoteką albo hipoteką morską oraz innych praw, w tym praw i roszczeń osobistych, które ciążyły na przedmiocie sprzedaży i które w wyniku sprzedaży wygasły, zaspokaja się należności alimentacyjne w zakresie wskazanym w art. 343 ust. 2 oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, jak też wynagrodzenia za pracę pracowników wykonujących pracę na nieruchomości, statku lub w lokalu za okres ostatnich trzech miesięcy przed sprzedażą, jednakże tylko do wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Odrębnego planu podziału nie sporządza się, jeżeli suma uzyskana ze sprzedaży nie wystarcza na zaspokojenie wierzytelności z tytułu alimentów, rent i wynagrodzeń za pracę, o których mowa w ust. 1.

DZIAŁ III

Postępowanie w sprawie podziału funduszków masy upadłości

Rozdział 1

Ustalenie planu podziału

Art. 347. 1. Syndyk sporządza i składa sędziemu-komisarzowi plan podziału funduszków masy upadłości, w którym:

- 1) określa sumę podlegającą podziałowi;
- 2) wymienia wierzytelności i prawa osób uczestniczących w podziale;
- 3) określa sumę, jaka każdemu z uczestników przypada z podziału;
- 4) wskazuje, które sumy mają być wypłacone, a które i z jakich przyczyn mają być pozostawione w depozycie sądowym lub pozostawione w masie upadłości na zaspokojenie wierzytelności objętych nierozpoznanymi sprzeciwami;
- 5) określa, czy plan podziału jest częściowy czy ostateczny.

1a. (uchylony)

2. Sędzia-komisarz może wnieść do planu poprawki lub polecić syndykowi dokonanie wskazanych zmian w planie.

Art. 348. 1. W sprawach, w których wierzycielom przysługują prawa na zbytych rzeczach lub prawach, o których mowa w art. 345 i 346, syndyk sporządza oddzielny plan podziału sum uzyskanych ze sprzedanych rzeczy lub praw. Do tego planu stosuje się odpowiednio przepis art. 347.

2. W planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości syndyk wymienia dodatkowo prawa oraz prawa i roszczenia osobiste, które wskutek sprzedaży nieruchomości wygasły.

Art. 349. 1. Sędzia-komisarz zawiadamia upadłego i członków rady wierzycieli oraz obwieszcza, że plan podziału można przeglądać w sekretariacie sądu i w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia wnosić zarzuty przeciwko planowi podziału.

2. W przypadku złożenia ostatecznego planu podziału sędzia-komisarz dokonuje czynności, o których mowa w ust. 1, po uprawomocnieniu się postanowienia o przyznaniu syndykowi wynagrodzenia ostatecznego.

3. (uchylony)

Art. 350. 1. Zarzuty przeciwko planowi podziału rozpoznaje sędzia-komisarz.

2. W razie potrzeby sędzia-komisarz wysłucha osoby, których praw dotyczą zarzuty.

3. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 351. 1. Sędzia-komisarz zatwierdza plan podziału, jeżeli nie wniesiono zarzutów.

2. W razie wniesienia zarzutów, sprostowanie i zatwierdzenie planu podziału następuje po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza w sprawie zarzutów, a w razie jego zaskarżenia – po wydaniu postanowienia sądu.

3. Postanowienie o zatwierdzeniu planu podziału oraz prawomocne postanowienia o sprostowaniu planu podziału oraz jego zmianie obwieszcza się.

Rozdział 2

Wykonanie planu podziału

Art. 352. 1. Plan podziału wykonuje się niezwłocznie po jego zatwierdzeniu. Wykonanie planu podziału nie może jednak nastąpić przed uprawomocnieniem się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

2. W razie wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału lub zażalenia na postanowienie w sprawie zarzutów, plan wykonuje się w tych częściach, których nie dotyczy żądania zgłoszone w zarzutach lub zażaleniu. W takim przypadku zakres wykonania planu określa sędzia-komisarz.

Art. 353. 1. Wykonując plan podziału, syndyk wydaje wierzycielowi należną mu kwotę lub przelewa ją na rachunek bankowy wierzyciela.

2. Po wykonaniu planu podziału syndyk składa sprawozdanie z wykonania planu podziału.

3. (uchylony)

Art. 354. 1. W razie zaspokojenia wierzytelności wierzyciela osobistego upadłego, zabezpieczonej na mieniu upadłego hipoteką lub hipoteką morską, przed zbyciem przedmiotu obciążonego, w prawa wierzyciela wchodzi upadły. Odpowiednie wpisu o tym dokonuje się w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym.

2. Podstawę wpisu stanowi wyciąg z planu podziału funduszków masy upadłości uwierzytelniony przez sekretarza sądowego.

Art. 355. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, za którą osoba trzecia odpowiada jako poręczyciel, gwarant lub współdłużnik, wydaje się wierzycielowi w proporcji do wysokości kwoty należnej mu w dniu sporządzenia planu podziału, a poręczycielowi, gwarantowi lub współdłużnikowi – w proporcji do wysokości dokonanej zapłaty.

Art. 356. 1. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której wysokość zależy od warunku rozwiązującego, wydaje się wierzycielowi bez zabezpieczenia, chyba że obowiązek zabezpieczenia ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim a upadłym stosunku prawnego.

2. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której zapłata zależy od warunku zawieszającego, w tym wierzytelności, o których mowa w art. 248 ust. 2, wydaje się wierzycielowi, jeżeli udowodni, że warunek się ziścił; w przeciwnym razie sumę tę składa się do depozytu sądowego.

3. Sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności niewymagalnej składa się do depozytu sądowego.

Art. 357. (uchylony)

Art. 358. Jeżeli wierzyciel nie odbierze swojej należności w terminie miesiąca lub gdy należna mu suma nie może być mu wydana z powodu podania nieprawidłowego adresu albo niepodania rachunku bankowego, sumy należne temu wierzycielowi składa się do depozytu sądowego.

Art. 359. 1. W sprawach o złożenie do depozytu sądowego orzeka sędzia-komisarz. Przepisów art. 693³ § 1 i 3 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

2. W sprawach o wydanie kwot złożonych do depozytu sądowego orzeka sędzia-komisarz, a po prawomocnym zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego – sąd.

Art. 360. 1. W postępowaniu o wydanie kwoty z depozytu sądowego badaniu podlega jedynie legitymacja czynna wnioskodawcy. Kwoty z depozytu wydaje się osobie, na którą przeszło uprawnienie wierzyciela do wypłaty kwoty z depozytu, jeżeli przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

2. Termin do odbioru depozytu sądowego wynosi trzy lata od dnia uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego, ale nie mniej niż trzy lata od daty ziszczenia się warunku, o którym mowa w art. 356 ust. 1 lub 2, albo od daty wymagalności. Po upływie terminu prawa do niepodjętego depozytu przechodzą na Skarb Państwa. Do likwidacji niepodjętego depozytu zastosowanie mają przepisy art. 693¹⁸–693²² Kodeksu postępowania cywilnego.

TYTUŁ IX

Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego oraz ich skutki

Art. 361. 1. Sąd umorzy postępowanie upadłościowe, jeżeli:

- 1) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 2) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;
- 3) wszyscy wierzyciele, którzy zgłosili swoje wierzytelności, żądają umorzenia postępowania, a upadły wyraził na to zgodę.

2. W przypadku umorzenia postępowania upadłościowego z powodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, sąd ustala, czy materiał zgromadzony w sprawie daje podstawę do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

3. Jeżeli w toku postępowania doszło do sprzedaży rzeczy lub praw, wymagającej sporządzenia oddzielnego planu podziału, o którym mowa w art. 348 ust. 1, umorzenie postępowania nie może nastąpić wcześniej niż po wykonaniu planu podziału sum uzyskanych ze sprzedaży tych rzeczy lub praw.

Art. 362. 1. Postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego doręcza się upadłemu, syndykowi oraz członkom rady wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Postanowienie o umorzeniu postępowania, postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania oraz informację o prawomocności postanowienia o umorzeniu postępowania obwieszcza się.

Art. 363. Prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego stanowi podstawę do wykreślenia wpisów dotyczących upadłości w księdze wieczystej i w rejestrach.

Art. 364. 1. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego upadły odzyskuje prawo zarządzania swoim majątkiem i rozporządzania jego składnikami.

2. Syndyk wyda niezwłocznie upadłemu jego majątek, księgi, korespondencję i dokumenty. W razie potrzeby sąd wyda postanowienie nakazujące przymusowe odebranie majątku. Prawomocne postanowienie ma moc tytułu wykonawczego.

Art. 365. 1. Jeżeli upadły nie odbiera ksiąg, korespondencji lub dokumentów w terminie wyznaczonym przez syndyka, syndyk oddaje je na przechowanie na koszt upadłego. Syndyk może wstrzymać wydanie upadłemu majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów do czasu ich odebrania przez upadłego.

2. Syndyk pokrywa koszty przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów z funduszy masy upadłości, jeżeli posiada płynne środki pozwalające na pokrycie tych kosztów. W przypadku braku płynnych środków syndyk dokonuje za zgodą sądu likwidacji majątku w celu pokrycia kosztów ich przechowania.

3. W przypadku braku majątku potrzebnego na pokrycie kosztów przechowania ksiąg, korespondencji lub dokumentów sąd zasądza od upadłego na rzecz przechowawcy koszty przechowania. W przypadku upadłego będącego osobą prawną albo spółką osobową sąd może zasądzić koszty przechowania od osób upoważnionych do reprezentowania upadłego, określając osobę albo osoby ponoszące koszty przechowania. Na postanowienie sądu zażalenie przysługuje wyłącznie upadłemu, osobie zobowiązanej do ponoszenia kosztów oraz przechowawcy.

4. Jeżeli oddanie na przechowanie ksiąg, korespondencji lub dokumentów jest niemożliwe, podlegają one złożeniu do właściwego archiwum wraz z aktami postępowania upadłościowego na koszt upadłego, z wyjątkiem dokumentacji osobowej i płacowej, do której stosuje się przepis art. 51u ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164). Koszty te ściągają się w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji opłat sądowych. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 366. 1. Sąd zarządza likwidację majątku i określa sposób likwidacji, jeżeli upadły nie odbierze swojego majątku w terminie wyznaczonym przez syndyka.

2. Sąd może nakazać likwidację majątku na koszt upadłego przez przekazanie majątku na cele dobroczynne lub w inny sposób, jeżeli likwidacja majątku w sposób określony przez sąd okaże się niemożliwa lub nadmiernie utrudniona. Przepis art. 365 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Na postanowienie w przedmiocie likwidacji przysługuje zażalenie.

Art. 367. 1. Po umorzeniu postępowania upadłościowego umarza się wszczęte przez syndyka niezakończone procesy o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez upadłego ze szkodą dla wierzycieli. Wzajemne roszczenia o zwrot kosztów procesu wygasają.

2. W innych postępowaniach cywilnych upadły wchodzi do postępowania w miejsce syndyka.

Art. 368. 1. Sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego.

2. Sąd stwierdza zakończenie postępowania także wtedy, gdy w toku postępowania wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni.

3. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

Art. 369. 1. W terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego upadły będący osobą fizyczną może złożyć wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

1a. W terminie, o którym mowa w ust. 1, upadły będący osobą fizyczną może również złożyć wniosek o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Przepis art. 370f ust. 2 stosuje się.

1b. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 1a, rozpoznaje się na rozprawie. O terminie rozprawy zawiadamia się wierzycieli przez obwieszczenie.

2. Jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustali plan spłaty wierzycieli. Przepisy art. 370a ust. 10 i art. 370f ust. 2 stosuje się.

2a. Na podstawie złożonego w terminie, o którym mowa w ust. 2, wniosku upadłego lub wierzyciela, o którym mowa w ust. 2, sąd może uchylić postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustalić plan spłaty wierzycieli również po upływie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2b. W okresie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego sytuację majątkową.

2c. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2b, albo zatwierdzić jej dokonanie.

2d. W okresie, o którym mowa w ust. 2b, upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie ze swojej sytuacji majątkowej i zawodowej za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jak również swoje możliwości zarobkowe, wydatki potrzebne na swoje utrzymanie i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym potrzeby mieszkaniowe. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

2e. W okresie, o którym mowa w ust. 2b, przepis art. 370c ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2f. Sąd uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, gdy w okresie, o którym mowa w ust. 2b, upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 2d,
- 2) w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2d, podał nieprawdziwe informacje, w szczególności zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe,
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w ust. 2b, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona,
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli – chyba że uchybienie obowiązkom jest nieznaczne lub zaniechanie uchylecia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi; przepis art. 370a ust. 10 stosuje się.

2g. W razie uchylecia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

2h. Jeżeli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2, zobowiązania upadłego, o których mowa w ust. 1, ulegają umorzeniu z upływem pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. W postanowieniu sąd wskazuje datę umorzenia zobowiązań upadłego.

3. Sąd oddala wniosek, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, jeżeli:

- 1) upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,
- 2) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań

– chyba że uwzględnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Art. 370. (uchylony)

Art. 370a. 1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, oraz określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności a niewykonane w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

2. W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony na okres krótszy niż trzydzieści sześć miesięcy ani dłuższy niż osiemdziesiąt cztery miesiące.

3. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70 % zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż rok.

4. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50 % zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż dwa lata.

5. Do okresów spłaty, o których mowa w ust. 2–4, zalicza się okres od upływu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości do dnia zakończenia postępowania upadłościowego. Do okresu spłaty nie zalicza się okresu warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

6. Osoba, która pełniła w postępowaniu upadłościowym funkcję syndyka, na żądanie sądu składa, w terminie czternaście dni, opis przyczyn powstania stanu niewypłacalności upadłego.

7. Koszty postępowania upadłościowego oraz inne zobowiązania masy upadłości niezaspokojone w toku postępowania upadłościowego uwzględnia się w planie spłaty wierzycieli w pełnej wysokości, chyba że możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe nie pozwalają na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego oraz innych zobowiązań masy upadłości w pełnej wysokości.

8. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego oraz wierzycieli co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności oraz stopień zaspokojenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

9. Do planu spłaty wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy art. 336 i art. 340–346.

10. Postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oraz informację o prawomocności tych postanowień obwieszcza się. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia oraz informację o prawomocności tego postanowienia obwieszcza się.

11. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego oraz hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jest skuteczne również w stosunkach między upadłym, a poręczycielem, gwarantem i współdłużnikiem upadłego.

Art. 370b. 1. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje skarga kasacyjna.

2. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej, sąd upadłościowy na wniosek skarżącego może wstrzymać wydanie postanowienia o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 370f ust. 1.

3. Jeżeli w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli zostanie uchylone, sąd upadłościowy uchyla postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego, o którym mowa w art. 370f ust. 1.

4. Postanowienie Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania skargi kasacyjnej obwieszcza się.

Art. 370c. 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności wynikających z zobowiązań upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w art. 370f ust. 2.

2. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, które mogłyby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd na wniosek upadłego może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2.

4. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie do końca kwietnia sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Do sprawozdania upadły dołącza kopię rocznego zeznania podatkowego.

Art. 370d. 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek po wysłuchaniu wierzycieli może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty zobowiązań na dalszy okres nieprzekraczający osiemnastu miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a na postanowienie sądu drugiej instancji – skarga kasacyjna.

1a. Jeżeli brak możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, może uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć niewykonane zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji – skarga kasacyjna.

2. W przypadku istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej wierzyciel oraz upadły mogą wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

3. Do wierzycieli, których wierzytelności powstałe przed zakończeniem postępowania upadłościowego zostały po ustaleniu planu spłaty wierzycieli stwierdzone prawomocnym orzeczeniem, ugodą zawartą przed sądem lub ostateczną decyzją, przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Postanowienie sądu o zmianie planu spłaty wierzycieli oraz o uchyleniu planu spłaty wierzycieli i umorzeniu niewykonanych zobowiązań, o których mowa w art. 369 ust. 1, obwieszcza się. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu o zmianie planu spłaty wierzycieli oraz o uchyleniu planu spłaty wierzycieli i umorzeniu niewykonanych zobowiązań, o których mowa w art. 369 ust. 1, postanowienie Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania skargi kasacyjnej oraz informację o prawomocności postanowienia sądu o zmianie planu spłaty wierzycieli oraz postanowienia sądu o uchyleniu planu spłaty wierzycieli i umorzeniu niewykonanych zobowiązań, o których mowa w art. 369 ust. 1, obwieszcza się.

Art. 370e. 1. W przypadku niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela uchyla plan spłaty wierzycieli po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, chyba że uchybienie obowiązkowi jest nieznaczące lub umorzenie pozostałej części zobowiązań upadłego jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli zgodnie z art. 370c ust. 4;
- 2) w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe, o których mowa w art. 370c ust. 4;
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w art. 370c ust. 2, bez zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona;
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

3. W przypadku uchylecia planu spłaty zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

4. Przepis art. 370d ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 370ea. W sprawach, o których mowa w art. 370d i art. 370e, sąd orzeka na rozprawie. O terminie rozprawy zawiadamia się wierzycieli przez obwieszczenie.

Art. 370f. 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty i umorzeniu zobowiązań upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty kar grzywny orzeczonych przez sąd, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

3a. Przepis art. 370d ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1, niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności wynikających z zobowiązań upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w ust. 2.

Art. 371. 1. Postępowanie upadłościowe podlega uchyleniu w razie prawomocnego odrzucenia albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Przepisy art. 362–367 stosuje się odpowiednio.

2. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie w przypadku umorzenia postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 372. 1. Zmiany stosunków prawnych dokonane na podstawie przepisów ustawy obowiązują upadłego i drugą stronę również po umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego, chyba że przepisy odrębnej ustawy stanowią inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie uchylecia postępowania upadłościowego, z tym że:

- 1) upadły może cofnąć wypowiedzenie umów dokonane przez syndyka, jeżeli nie upłynął termin wypowiedzenia;
- 2) upadły może w terminie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia albo doręczenia postanowienia, którym uchylono postępowanie – odstąpić od umów zawartych przez syndyka, jeżeli umowa przez niego zawarta nie została wykonana albo została wykonana częściowo.

TYTUŁ X

Postępowanie w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

Art. 373. 1. Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, która ze swojej winy:

- 1) będąc do tego zobowiązana z mocy ustawy, nie złożyła w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości albo

- 1a) faktycznie zarządzając przedsiębiorstwem dłużnika, istotnie przyczyniła się do niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w ustawowym terminie, albo
- 2) po ogłoszeniu upadłości nie wydała lub nie wskazała majątku, ksiąg rachunkowych, korespondencji lub innych dokumentów upadłego, w tym danych w postaci elektronicznej, do których wydania lub wskazania była obowiązana z mocy ustawy, albo
- 3) jako upadły po ogłoszeniu upadłości ukrywała, niszczyła lub obciążała majątek wchodzący w skład masy upadłości, albo
- 4) jako upadły w toku postępowania upadłościowego nie wykonała innych obowiązków ciążyących na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądu albo sędziego-komisarza, albo też w inny sposób utrudniała postępowanie.

1a. Mimo zaistnienia przesłanki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, sąd może oddalić wniosek o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli został złożony wniosek o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego, a rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli jest nieznacznym.

2. Przy orzekaniu zakazu, o którym mowa w ust. 1, sąd bierze pod uwagę stopień winy oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli.

3. Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, wobec której:

- 1) już co najmniej raz ogłoszono upadłość, z umorzeniem jej długów po zakończeniu postępowania upadłościowego;
- 2) ogłoszono upadłość nie dawniej niż pięć lat przed ponownym ogłoszeniem upadłości.

Art. 374. 1. Sąd może orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373, wobec dłużnika będącego osobą fizyczną, także jeżeli niewypłacalność dłużnika jest następstwem jego celowego działania lub rażącego niedbalstwa.

2. Do osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną albo spółką handlową niemającą osobowości prawnej oraz osób faktycznie zarządzających przedsiębiorstwem dłużnika, jeżeli niewypłacalność przedsiębiorcy lub pogorszenie jego sytuacji finansowej jest następstwem celowego działania lub rażącego niedbalstwa tych osób, przepis ust. 1 stosuje się.

Art. 375. 1. W sprawach, o których mowa w art. 373 i 374, orzeka sąd upadłościowy.

2. Jeżeli postępowania upadłościowego nie wszczęto albo oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości lub umorzono postępowanie upadłościowe, orzeka sąd właściwy do rozpoznania sprawy o ogłoszenie upadłości.

Art. 376. 1. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 373 i art. 374, wszczyna się wyłącznie na wniosek wierzyciela, tymczasowego nadzorca sądowego, zarządcy przymusowego, syndyka, prokuratora, a także Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisji Nadzoru Finansowego. Wygaśnięcie w toku postępowania funkcji tymczasowego nadzorca, zarządcy przymusowego lub syndyka oraz zaspokojenie wierzytelności wierzyciela będącego wnioskodawcą nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania wszczętego na jego wniosek. W sprawach tych stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym. Przepisy art. 12a, art. 29–30, art. 34, art. 216a–216ab, art. 219 ust. 1a–1c, art. 220 ust. 2–6, art. 221 i art. 228 oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 220 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

2. Sąd wydaje postanowienie po przeprowadzeniu rozprawy.

3. Od postanowienia sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.

4. (uchylony)

5. Prawomocne postanowienie o orzeczeniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej obwieszcza się.

Art. 377. 1. Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, z przyczyn wskazanych w art. 373 ust. 1 pkt 1 lub 1a i art. 374 ust. 1, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia ogłoszenia upadłości albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13, a gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie był złożony, w terminie trzech lat od dnia ustania stanu niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez daną osobę.

2. Nie orzeka się zakazu, o którym mowa w art. 373, z przyczyn wskazanych w art. 373 ust. 1 pkt 2–4, jeżeli postępowanie w tej sprawie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia zakończenia lub umorzenia postępowania upadłościowego.

CZĘŚĆ DRUGA

PRZEPISY Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art. 378. 1. Przepisów niniejszej części nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo prawo organizacji międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, stanowi inaczej.

2. (uchylony)

Art. 379. Ilekroć w przepisach niniejszej części jest mowa o:

- 1) zagranicznym postępowaniu upadłościowym – należy przez to rozumieć wszelkie postępowania sądowe lub administracyjne lub inne postępowania poddane nadzorowi sądu zagranicznego, których przedmiotem jest wspólne dochodzenie roszczeń przeciwko dłużnikowi niewypłacalnemu lub zagrożonemu niewypłacalnością, prowadzone za granicą, w których mienie i sprawy dłużnika są poddane kontroli lub zarządowi zagranicznego sądu lub zagranicznego zarządcy w celu ich restrukturyzacji lub likwidacji;
- 2) głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym – należy przez to rozumieć postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli prowadzone jest w państwie, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;
- 3) ubocznym zagranicznym postępowaniu upadłościowym – należy przez to rozumieć postępowanie, o którym mowa w pkt 1, jeżeli nie ma charakteru głównego i jeżeli prowadzone jest w państwie miejsca prowadzenia działalności dłużnika albo jego miejsca zamieszkania lub siedziby albo w państwie, w którym znajduje się majątek dłużnika;
- 4) zarządcy zagranicznym – należy przez to rozumieć osobę lub podmiot wyznaczony w zagranicznym postępowaniu upadłościowym do zarządzania majątkiem dłużnika, reorganizowania lub likwidacji jego majątku, jak również do nadzoru nad zarządzaniem majątkiem dłużnika lub jego reorganizacją;
- 5) sądzie zagranicznym – należy przez to rozumieć sąd lub inny organ władzy publicznej uprawniony do prowadzenia lub nadzorowania zagranicznego postępowania upadłościowego;
- 6) miejscu prowadzenia działalności – należy przez to rozumieć miejsce, w którym dłużnik podejmuje czynności w zakresie działalności o charakterze ekonomicznym, jeżeli nie mają charakteru jednorazowego lub krótkotrwałego;
- 7) uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym – należy przez to rozumieć zagraniczne postępowanie upadłościowe, co do którego zostało wydane przez polski sąd prawomocne postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu postępowania.

Art. 380. 1. Wierzyciel, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania albo siedziba znajdują się za granicą, korzysta w postępowaniu upadłościowym z praw, które przysługują wierzycielowi, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania albo siedziba znajdują się w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wierzyciel, który nie ma miejsca zamieszkania, zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli nie ustanowił w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do prowadzenia sprawy, jest obowiązany wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W przypadku niewskazania pełnomocnika do doręczeń, przeznaczone dla tego wierzyciela pisma sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia. Wierzyciela należy o tym pouczyć przy pierwszym doręczeniu. Wierzyciela należy również pouczyć o tym, kto może być ustanowiony pełnomocnikiem.

4. Zagraniczne wierzytelności publicznoprawne, w szczególności należności podatkowe oraz z tytułu ubezpieczenia społecznego, mogą być zgłoszone w postępowaniu upadłościowym, o ile ich dochodzenie w Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne. W takim przypadku wierzytelności te podlegają zaspokojeniu w kategorii drugiej, z wyjątkiem kar majątkowych niemających charakteru cywilnoprawnego, orzeczonych przez sądy lub organy administracyjne za granicą, które podlegają zaspokojeniu w kategorii trzeciej.

Art. 381. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej części przepisy części I oraz Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące międzynarodowego postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

TYTUŁ II

Jurysdykcja krajowa

Art. 382. 1. Do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich należą sprawy upadłościowe, jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika.

2. Sądom polskim przysługuje również jurysdykcja, jeżeli dłużnik prowadzi w Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą albo ma miejsce zamieszkania lub siedzibę albo majątek.

3. Jeżeli jurysdykcja sądu polskiego jest wyłączna, postępowanie upadłościowe ma charakter głównego postępowania upadłościowego. W pozostałych przypadkach postępowanie upadłościowe ma charakter ubocznego postępowania upadłościowego.

Art. 383. W sprawach upadłościowych nie stosuje się przepisów dotyczących umów o jurysdykcję.

Art. 384. Ustanowienie przez sąd zagraniczny zarządcy zagranicznego do podejmowania czynności w Rzeczypospolitej Polskiej nie wyłącza jurysdykcji krajowej sądów polskich.

TYTUŁ III

Uznawanie orzeczeń o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego

Art. 385. (uchylony)

Art. 386. 1. Postępowanie w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego wszczyna się na wniosek zarządcy zagranicznego albo dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem.

2. Do wniosku o uznanie należy dołączyć:

- 1) odpis orzeczenia lub decyzji o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego i ustanowieniu zarządcy albo
- 2) zaświadczenie sądu zagranicznego potwierdzające prowadzenie postępowania i wyznaczenie zagranicznego zarządcy;
- 3) spis wierzycieli, których miejsce zamieszkania, siedziba lub główny ośrodek podstawowej działalności znajdują się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wierzycieli, których wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wierzycieli, którym przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską lub przeniesieniem na zabezpieczenie rzeczy, wierzytelności lub innych praw majątkowych.

3. W przypadku braku dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 2 do wniosku należy dołączyć inny wiarygodny dowód na piśmie wszczęcia zagranicznego postępowania i wyznaczenia zagranicznego zarządcy.

4. Do wniosku należy ponadto dołączyć oświadczenie wnioskodawcy o innych postępowaniach zagranicznych prowadzonych wobec upadłego, które są znane wnioskodawcy, oraz oświadczenie zawierające informacje o terminie zgłaszania wierzytelności, adresie, pod którym wierzytelności należy zgłaszać, jak również o innych niezbędnych danych, które należy podać w zgłoszeniu, oraz o języku zgłoszenia.

5. Do dokumentów lub dowodów na piśmie, wymienionych w ust. 2–4, należy ponadto dołączyć ich uwierzytelnione tłumaczenie na język polski.

6. Wnioskodawca uiszcza zaliczkę na wydatki w toku postępowania w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego w wysokości jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i wraz z wnioskiem przedstawia dowód jej uiszczenia. W przypadku nieuiszczenia zaliczki przewodniczący wzywa do jej uiszczenia w terminie tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku.

Art. 387. Uczestnikami postępowania w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego są zarządca zagraniczny albo dłużnik, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem.

Art. 388. Zawiadomienia uczestników postępowania o pierwszym posiedzeniu sądu można dokonać za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe przesyłką poleconą, odpowiednio za potwierdzeniem odbioru albo za zwrotnym pokwitowaniem odbioru, albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy.

Art. 389. Po wniesieniu wniosku o uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, wnioskodawca jest obowiązany niezwłocznie informować sąd:

- 1) o zmianie postępowania zagranicznego, którego dotyczy wniosek o uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, oraz o ustanowieniu lub zmianie zarządcy;
- 2) o innych zagranicznych postępowaniach upadłościowych dotyczących dłużnika oraz innych postępowaniach sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi dotyczących majątku dłużnika, które są znane wnioskodawcy.

Art. 390. 1. Z dniem wniesienia wniosku o uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd na wniosek wnioskodawcy może:

- 1) wydać postanowienie o zabezpieczeniu;
- 2) zabezpieczyć dowody potrzebne do dochodzenia roszczeń przeciw dłużnikowi.

2. Sąd może odmówić wydania postanowienia o zabezpieczeniu, jeżeli zabezpieczenie to utrudniłoby zarządzanie majątkiem upadłego w głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym.

Art. 391. (uchylony)

Art. 392. Orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego podlega uznaniu, jeżeli:

- 1) dotyczy sprawy, która nie należy do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- 2) uznanie nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 393. 1. W postanowieniu o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego określa się:

- 1) imię i nazwisko albo firmę upadłego oraz odpowiednio miejsce zamieszkania albo siedzibę upadłego, a gdy dłużnikiem (upadłym) jest spółka osobowa, osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – imiona i nazwiska reprezentantów, w tym likwidatorów, jeżeli są ustanowieni, a ponadto w przypadku spółki osobowej – imiona i nazwiska albo nazwę, numery PESEL albo numery w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację oraz miejsce zamieszkania albo siedzibę wspólników odpowiadających za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;
- 1a) numer identyfikacyjny upadłego albo nazwę rejestru, do którego jest wpisany upadły, i numer wpisu do rejestru, albo inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację upadłego, a także NIP upadłego, jeżeli upadły ma taki numer;
- 2) sąd zagraniczny, który ogłosił upadłość;
- 3) zarządcę zagranicznego przez wskazanie jego imienia i nazwiska albo firmy oraz odpowiednio miejsca zamieszkania albo siedziby;
- 4) czy uznane postępowanie jest postępowaniem głównym czy ubocznym.

1a. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, rozumie się dane, o których mowa w art. 22 ust. 4.

2. W postanowieniu o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego wzywa się wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności, wskazując termin zgłaszania wierzytelności oraz adres, pod którym wierzytelności należy zgłosić, jak również niezbędne dane, które należy podać w zgłoszeniu, i język zgłoszenia.

3. Postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego obwieszcza się.

4. Odpis postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego doręcza się wierzycielom wskazanym przez wnioskodawcę w spisie, o którym mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3, oraz innym wierzycielom wskazanym w tym przepisie, jeżeli są znani sądowi, nawet jeżeli nie zostali wskazani w spisie przedłożonym przez wnioskodawcę. Wierzycieli poucza się o skutkach uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego oraz o możliwości złożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego i skutkach niezłożenia wniosku w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia.

5. Na postanowienie w przedmiocie uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego przysługuje zażalenie wnioskodawcy oraz wierzycielom, o których mowa w art. 386 ust. 2 pkt 3. Zażalenie rozpoznaje sąd drugiej instancji w składzie trzech sędziów zawodowych.¹³⁾

¹³⁾ Zdanie drugie w brzmieniu ustalonym przez art. 15 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

Art. 393a. 1. Niezwłocznie po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd zabezpiecza majątek dłużnika znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego.

2. Czynności zagranicznego zarządcy albo dłużnika sprawującego zarząd własny majątkiem, dotyczące majątku znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przekraczające zakres zwykłego zarządu wymagają zgody tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności, chyba że wymagają zgody sądu. Zgody tymczasowego nadzorcy sądowego wymaga również wywiezienie składników majątku dłużnika poza teren Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Zabezpieczenie przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego upada z mocy prawa z chwilą wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego lub umorzenia postępowania w przedmiocie wniosku albo niezłożenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

4. Z dniem uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego zarówno głównego, jak i ubocznego sąd na wniosek zarządcy zagranicznego może zabezpieczyć dowody.

Art. 394. 1. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego skutkuje z mocy prawa uznaniem wydanych w jego toku orzeczeń dotyczących powołania, odwołania oraz zmiany zarządcy zagranicznego, a także orzeczeń dotyczących toku zagranicznego postępowania upadłościowego, jego zawieszenia i zakończenia.

2. Egzekucja przeciwko upadłemu na podstawie zagranicznych tytułów egzekucyjnych wykonalnych w państwie, w którym zostały wydane w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, w tym na podstawie listy wierzytelności lub innych podobnych dokumentów, jak również egzekucja na podstawie postanowień układu zawartego w uznanym zagranicznym postępowaniu upadłościowym, a także egzekucja na podstawie wyciągów, odpisów i innych podobnych dokumentów wystawionych na podstawie układu zawartego w uznanym postępowaniu upadłościowym, może być prowadzona po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd uznający orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

3. Stwierdzenie wykonalności następuje przez nadanie klauzuli wykonalności na wniosek wierzyciela. Do stwierdzenia istnienia podstaw wykonalności przepis art. 392 stosuje się odpowiednio.

Art. 395. 1. Postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego może być w każdym czasie zmienione lub uchylone w przypadku późniejszego wykrycia, że nie było podstaw do jego uznania albo podstawy te przestały istnieć.

1a. Sąd uchyla postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, jeżeli w zagranicznym postępowaniu upadłościowym został przyjęty układ, którego treść jest rażąco sprzeczna z polskim prawem.

2. Postępowanie w przedmiocie uchylenia lub zmiany orzeczenia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego może być wszczęte na wniosek każdego, kogo uznanie może dotyczyć, a także z urzędu.

3. Przepisy art. 393 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 396. 1. W postanowieniu o zmianie orzeczenia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego sąd określa zakres zmian, w szczególności zakres uprawnień zarządcy zagranicznego.

2. W przypadku pozbawienia zarządcy zagranicznego prawa do prowadzenia postępowań cywilnych, wszczęte przez niego postępowania podlegają umorzeniu, chyba że sąd prowadzący postępowanie postanowi, że do postępowań tych może wstąpić inny zarządca zagraniczny albo syndyk ustanowiony w postępowaniu upadłościowym lub dłużnik. Do interwencji ubocznych zgłoszonych przez zarządcę zagranicznego przepis ten stosuje się odpowiednio.

Art. 397. 1. Z dniem uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego do skutków wszczęcia zagranicznego postępowania upadłościowego dla prowadzonych w Rzeczypospolitej Polskiej postępowań sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych lub przed sądami polubownymi stosuje się prawo polskie z uwzględnieniem, likwidacyjnego lub restrukturyzacyjnego charakteru zagranicznego postępowania upadłościowego, zakresu pozbawienia dłużnika prawa zarządu majątkiem oraz zakresu objęcia wierzytelności układem. Prawo polskie stosuje się również do oceny możliwości wszczęcia postępowania po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

2. Przepis ust. 1 nie wyklucza jednak możliwości wnoszenia powództw przeciwko upadłemu, jeżeli jest to konieczne dla zachowania praw osób trzecich.

Art. 398. Przepis art. 397 nie ogranicza praw wierzycieli do żądania wszczęcia postępowania upadłościowego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz do zgłaszania wierzytelności w takim postępowaniu.

Art. 399. (uchylony)

Art. 400. (uchylony)

Art. 400a. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego postępowanie toczy się w sądzie, który uznał orzeczenie.

Art. 401. 1. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny lub dłużnik, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem, sporządza spis inwentarza i oszacowanie, które obejmują wchodzący do masy upadłości majątek upadłego znajdujący się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Spis inwentarza wraz z oszacowaniem zarządca zagraniczny lub dłużnik, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem, składa sądowi uznającemu orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania w terminie czterech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o uznaniu. O dokonany spis i oszacowanie obwieszcza się. Wnioski o wyłączenie z masy upadłości rozpoznaje sąd uznający. Termin do wniesienia takich wniosków wynosi trzydzieści dni od dnia obwieszczenia.

2. Po sporządzeniu spisu inwentarza i oszacowania zarządca zagraniczny lub dłużnik, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem, składa sądowi uznającemu plan likwidacji majątku położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogólną informację o przewidywanym sposobie zaspokojenia wierzycieli, w tym również mających miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej podstawie sąd uznający postanowieniem wyda zezwolenie na likwidację majątku upadłego znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Postanowienie to sąd uznający wydaje nie wcześniej niż po upływie terminu, w którym można żądać wyłączenia z masy upadłości. Na postanowienie o odmowie wydania zezwolenia przysługuje zażalenie, które rozpoznaje sąd drugiej instancji w składzie trzech sędziów zawodowych.¹⁴⁾

3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 2, nie obejmuje mienia, o które toczy się postępowanie o wyłączenie z masy upadłości. Zarządca zagraniczny jest uprawniony do likwidacji tego mienia dopiero po uprawomocnieniu się wyroku oddalającego powództwo o wyłączenie z masy upadłości lub po umorzeniu postępowania w tej sprawie, a gdy powództwa tego nie wniesiono, po upływie terminu, w którym powództwo takie skarżący mógł wnieść.

4. Do ustalenia składu masy upadłości, spisu inwentarza i oszacowania, wyłączeń z masy upadłości, zarządu masą upadłości znajdującą się w Rzeczypospolitej Polskiej oraz likwidacji masy upadłości stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Sąd uznający może zezwolić na likwidację masy upadłości w inny sposób, jeżeli nie narusza to podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Po zakończeniu likwidacji majątku znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sąd uznający wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania.

6. Sąd uznający wydaje również postanowienie o zakończeniu postępowania w przypadku wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego oraz w przypadku uprawomocnienia się postanowienia o uchyleniu postanowienia o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

Art. 402. Po uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego zarządca zagraniczny jest uprawniony do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz do udziału w postępowaniu upadłościowym prowadzonym przez sądy polskie, tak jak wierzyciel.

Art. 403. 1. W przypadku uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, skutki ogłoszenia upadłości co do majątku upadłego położonego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz zobowiązań, które powstały lub mają być wykonywane w Rzeczypospolitej Polskiej, ocenia się według prawa polskiego.

2. Bezskuteczność i zaskarżanie czynności upadłego, dotyczących znajdujących się w Rzeczypospolitej Polskiej składników mienia wchodzącego w skład masy upadłości, ocenia się według prawa polskiego.

Art. 404. 1. Zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych ograniczonymi prawami rzeczowymi na rzeczach znajdujących się w Rzeczypospolitej Polskiej albo wpisanymi do ksiąg wieczystych i rejestrów w Rzeczypospolitej Polskiej następuje według prawa polskiego. Przepisu art. 313 ust. 2 zdanie piąte nie stosuje się.

2. Hipoteka wygasa z chwilą zawarcia umowy sprzedaży, pod warunkiem że środki wpłyną na rachunek depozytowy Ministra Finansów. Podstawą wykreślenia hipoteki jest zaświadczenie sądu uznającego.

3. Wypłata kwot z depozytu następuje bezpośrednio na rzecz wierzycieli po zatwierdzeniu planu podziału sporządzonego przez zagranicznego zarządcę albo na podstawie postanowienia sądu uznającego, jeżeli nie sporządzono planu podziału.

¹⁴⁾ Zdanie czwarte w brzmieniu ustalonym przez art. 15 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

TYTUŁ IV

Wtórne postępowanie upadłościowe

Art. 405. 1. Uznanie orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego nie stanowi przeszkody do wszczęcia przez sąd polski postępowania upadłościowego. Jeżeli jednak uznane zostało orzeczenie o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowanie upadłościowe wszczęte w Rzeczypospolitej Polskiej jest wtórnym postępowaniem upadłościowym.

2. Do postępowania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy tytułu niniejszego.

3. Jeżeli uznane zostało orzeczenie o wszczęciu ubocznego zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowanie upadłościowe w Rzeczypospolitej Polskiej toczy się na zasadach ogólnych.

Art. 406. 1. Przepisy o wtórnym postępowaniu upadłościowym stosuje się również do postępowań upadłościowych wszczętych przed uznaniem orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, jeżeli sąd polski uzna zagraniczne postępowanie upadłościowe za główne.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sąd zmienia wydane wcześniej postanowienie o ogłoszeniu upadłości na postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego.

Art. 407. Sąd wszczyna wtórne postępowanie upadłościowe, jeżeli wnosi o to wierzyciel mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub główny ośrodek podstawowej działalności w Rzeczypospolitej Polskiej, wierzyciel, którego wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej, lub wierzyciel, któremu przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską lub przeniesieniem na zabezpieczenie rzeczy, wierzytelności lub innych praw majątkowych.

Art. 408. W przypadku uznania orzeczenia o wszczęciu głównego zagranicznego postępowania upadłościowego domniemywa się, że dłużnik jest niewypłacalny.

Art. 409. W przypadku wniesienia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego sąd może uchylić lub zmienić zabezpieczenia ustanowione na podstawie art. 390.

Art. 410. Po wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego:

- 1) zarząd majątkiem upadłego położonym w Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany dotychczas przez zarządcę zagranicznego lub dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem, przejmuje syndyk ustanowiony we wtórnym postępowaniu upadłościowym;
- 2) syndyk wstępuje do postępowań sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi, prowadzonych przez zarządcę zagranicznego lub dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem.

Art. 410a. 1. Jeżeli w uznanym głównym zagranicznym postępowaniu upadłościowym został zawarty układ, którego treść nie jest rażąco sprzeczna z polskim prawem, sąd wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad uznaniem skuteczności zagranicznego układu.

2. W zgromadzeniu wierzycieli biorą udział z prawem głosu wierzyciele, których miejsce zamieszkania, siedziba lub główny ośrodek podstawowej działalności znajdują się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wierzyciele, których wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wierzyciele, którym przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską lub przeniesieniem na zabezpieczenie rzeczy, wierzytelności lub innych praw majątkowych.

3. Do zgromadzenia wierzycieli i głosowania przepisy o zgromadzeniu i głosowaniu nad układem w postępowaniu upadłościowym stosuje się odpowiednio.

Art. 410b. 1. Jeżeli na zgromadzeniu wierzycieli nie podjęto uchwały o uznaniu skuteczności zagranicznego układu, sąd umarza wtórne postępowanie upadłościowe i uchyla postanowienie o uznaniu orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego.

2. Przepisy art. 393 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 411. Jeżeli we wtórnym postępowaniu upadłościowym ma zostać zawarty układ, a w zagranicznym głównym postępowaniu upadłościowym ma nastąpić likwidacja majątku upadłego, układ może mieć wyłącznie charakter likwidacyjny.

Art. 412. Sumy uzyskane z podziału funduszków masy upadłości pozostałe po zaspokojeniu wierzycieli we wtórnym postępowaniu upadłościowym przekazuje się do głównego zagranicznego postępowania upadłościowego.

TYTUŁ V

Współpraca z sądami zagranicznymi i zarządcami zagranicznymi

Art. 413. W sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz mogą porozumiewać się bezpośrednio z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym, w szczególności przez telefon, faks lub pocztę elektroniczną.

Art. 414. Syndyk ustanowiony w postępowaniu upadłościowym porozumiewa się z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym bezpośrednio lub za pośrednictwem sędziego-komisarza.

Art. 415. 1. W sprawach uregulowanych przepisami niniejszej części sąd i sędzia-komisarz współpracują z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym.

2. Jeżeli wszczęto w Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie upadłościowe, sąd prowadzący to postępowanie podejmuje działania przewidziane w niniejszym tytule.

Art. 416. W ramach współpracy z sądem zagranicznym i zarządcą zagranicznym sąd i sędzia-komisarz mogą podejmować działania, które zapewniają sprawne prowadzenie postępowań upadłościowych, a w szczególności przekazywać oraz zwracać się o informacje:

- 1) dotyczące majątku upadłego i miejsca jego położenia, jak również informacje dotyczące postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi dotyczących upadłego;
- 2) o sposobie zabezpieczenia i likwidacji majątku upadłego;
- 3) o zaspokojeniu poszczególnych wierzycieli.

Art. 417. 1. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej wszczęto postępowanie upadłościowe i uznano orzeczenia o wszczęciu dwóch lub więcej zagranicznych postępowań upadłościowych przeciwko temu samemu upadłemu, sędzia-komisarz określa, jaki majątek dłużnika objęty zostanie poszczególnymi postępowaniami. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej nie zostało wszczęte postępowanie upadłościowe obejmujące majątek należący do podmiotu, wobec którego są prowadzone zagraniczne postępowania upadłościowe, postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje sąd, który uznał orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego. Przepisy części pierwszej tytułu II stosuje się odpowiednio.

**CZĘŚĆ TRZECIA
ODRĘBNE POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWE**

TYTUŁ I

Postępowanie upadłościowe wszczęte po śmierci niewypłacalnego dłużnika

Art. 418. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości wobec przedsiębiorcy lub osoby, o której mowa w art. 8 lub art. 9, złożono po ich śmierci, postępowanie upadłościowe prowadzone jest według przepisów zawartych w tytule niniejszym.

Art. 419. 1. Jeżeli w postępowaniu nie bierze udziału spadkobierca, którego prawa zostały stwierdzone prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, albo kurator spadku, sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości ustanowi kuratora, do którego stosuje się przepis art. 187. Po ogłoszeniu upadłości orzeczenie o powołaniu lub zmianie kuratora wydaje sędzia-komisarz.

2. W razie zbycia spadku przed ogłoszeniem upadłości postępowanie prowadzi się z udziałem nabywcy spadku, do którego stosuje się przepisy dotyczące upadłego.

3. W przypadku gdy został ustanowiony zarząd sukcesyjny, uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości zmarłego przedsiębiorcy jest również zarządca sukcesyjny. Zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości przysługuje również osobie, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili ogłoszenia upadłości.

Art. 420. (uchylony)

Art. 421. Do masy upadłości wchodzi aktywa spadku po zmarłym dłużniku, a w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego także aktywa nabyte w okresie zarządu sukcesyjnego, które weszły w skład przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 422. Ustanowienie wykonawcy testamentu oraz zapisy i polecenia są bezskuteczne wobec masy upadłości.

Art. 423. Do czynności upadłego, dokonanych na sześć miesięcy przed jego śmiercią, przepisy art. 127–130a stosuje się.

Art. 424. W razie ogłoszenia upadłości w sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu skutki prawne związane z przyjęciem spadku powstają po zakończeniu postępowania upadłościowego.

Art. 425. Po zakończeniu albo umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy na jej poczet otrzymane przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko spadkobiercy.

TYTUŁ IA

Postępowanie upadłościowe wobec deweloperów

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 425a. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w przypadku ogłoszenia upadłości dewelopera w rozumieniu art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. poz. 1177 oraz z 2023 r. poz. 1114, 1688 i 1843), zwanej dalej „ustawą o ochronie nabywcy”.

Art. 425b. Postępowanie określone w niniejszym tytule prowadzi się w celach, o których mowa w art. 2, a także aby doprowadzić do zaspokojenia nabywców w drodze przeniesienia na nich własności lokali, o ile racjonalne względy na to pozwolą.

Art. 425c. Ilekroć w przepisach niniejszego tytułu jest mowa o:

- 1) nabywcy – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec której deweloper zobowiązał się do przeniesienia praw wynikających z umowy deweloperskiej, o której mowa w art. 5 pkt 6 ustawy o ochronie nabywcy, albo jednej z umów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 lub 5 lub ust. 2 tej ustawy, i która zobowiązała się do spełnienia świadczenia pieniężnego na rzecz dewelopera na poczet ceny nabycia jednego z tych praw;
- 2) przeniesieniu własności lokalu – należy przez to rozumieć przeniesienie własności lokalu mieszkalnego, a także przeniesienie własności nieruchomości gruntowej zabudowanej domem jednorodzinnym lub użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i własności domu jednorodzinnego na niej posadowionego stanowiącego odrębną nieruchomość lub przeniesienie ułamkowej części własności nieruchomości, lub przeniesienie własności lokalu użytkowego na podstawie umowy, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie nabywcy;
- 3) umowie deweloperskiej – należy przez to rozumieć umowę między upadłym a nabywcą, której przedmiotem jest przeniesienie praw wynikających z umowy deweloperskiej, o której mowa w art. 5 pkt 6 ustawy o ochronie nabywcy, albo jednej z umów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 lub 5 lub ust. 2 tej ustawy.

Art. 425d. W przypadku gdy upadły jest emitentem obligacji, a dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, na której realizowane jest przedsięwzięcie deweloperskie, przepisów art. 488–490 nie stosuje się.

DZIAŁ II

Dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego

Art. 425e. 1. W postępowaniu upadłościowym syndyk może dalej prowadzić przedsięwzięcie deweloperskie upadłego za zgodą sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz udziela zgody, jeżeli racjonalne względy wskazują, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego jest ekonomicznie uzasadnione i istnieją szanse na jego ukończenie.

2. Syndyk prowadzi dalej przedsięwzięcie deweloperskie upadłego, w odniesieniu do którego we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym wobec upadłego nabywcy podjęli uchwałę, o której mowa w art. 358 ust. 4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, oraz wpłacili lub zabezpieczyli dopłaty w terminach, o których mowa w art. 359 ust. 1 i 2 tej ustawy, ale układ nie doszedł do skutku, chyba że na odstąpienie od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego wyraził zgodę sędzia-komisarz.

2a. Wydanie przez sędziego-komisarza postanowienia o odmowie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo o wyrażeniu zgody na odstąpienie od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo niewydanie przez sędziego-komisarza postanowienia w przedmiocie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości wywołuje z mocy prawa skutek odstąpienia przez syndyka od umów deweloperskich na podstawie art. 98, a do roszczeń nabywców wynikających z tych umów przepis art. 91 stosuje się odpowiednio.

2b.¹⁵⁾ Po wydaniu przez sędziego-komisarza postanowienia o odmowie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo o wyrażeniu zgody na odstąpienie od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego albo w przypadku niewydania przez sędziego-komisarza postanowienia w przedmiocie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości, syndyk informuje o tym bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzące mieszkaniowy rachunek powierniczy dla przedsięwzięcia deweloperskiego i składa dyspozycję zwrotu środków znajdujących się na rachunku nabywcom.

3. Syndyk przechowuje środki pieniężne uzyskane z dopłat wpłaconych we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym, przekazane mu przez zarządcę ustanowionego w tym postępowaniu, na odrębnym rachunku bankowym. W przypadku odstąpienia od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk zwraca dopłaty nabywcom, a zabezpieczenia wpłacenia dopłat wygasają z mocy prawa.

4. W przypadku prawomocnego oddalenia lub odrzucenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 425f. 1. W przypadku dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego zgodnie z art. 425e do umowy deweloperskiej przepisu art. 98 nie stosuje się w zakresie, w jakim przewiduje uprawnienie syndyka do odstąpienia od umowy, a do roszczenia nabywcy wynikającego z umowy deweloperskiej przepisu art. 91 nie stosuje się. Roszczenie nabywcy zaspokajane jest przez przeniesienie własności lokalu.

2. Przeniesienie własności lokalu nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej. Przepisu art. 313 nie stosuje się.

Art. 425g. Jeżeli nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie lub zadanie inwestycyjne, jest obciążona hipoteką, której przysługuje pierwszeństwo przed roszczeniami chociażby jednego nabywcy, a wierzyciel hipoteczny wyraził zgodę, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o ochronie nabywcy, lub zobowiązał się do jej udzielenia, zgodnie z art. 76 ust. 4 zdanie drugie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2023 r. poz. 1984), zgoda taka lub zobowiązanie do jej udzielenia pozostają w mocy na warunkach w nich określonych, przy czym warunek wykonania zobowiązania nabywcy względem upadłego uznaje się za spełniony w przypadku wykonania zobowiązania do rąk syndyka lub zarządcy ustanowionego we wcześniejszym postępowaniu sanacyjnym.

Art. 425h. 1. Jeżeli w toku postępowania upadłościowego ujawni się podstawa do przyjęcia, że dalsze prowadzenie przedsięwzięcia deweloperskiego nie jest uzasadnione racjonalnymi względami, sędzia-komisarz na wniosek syndyka udziela zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Uprawomocnienie się postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego wywołuje z mocy prawa skutek odstąpienia przez syndyka od umów deweloperskich na podstawie art. 98, a do roszczeń nabywców wynikających z tych umów przepis art. 91 stosuje się odpowiednio.

3. Do dopłat w części niewykorzystanej przepis art. 425e ust. 3 zdanie drugie stosuje się.

4.¹⁵⁾ Po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na zaprzestanie dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk informuje o tym bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzące mieszkaniowy rachunek powierniczy dla przedsięwzięcia deweloperskiego i składa dyspozycję zwrotu środków znajdujących się na rachunku nabywcom.

DZIAŁ III

Likwidacja nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie

Art. 425i. Sumy uzyskane z likwidacji nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie lub zadanie inwestycyjne, podlegają podziałowi na zasadach ogólnych, z tym że w przypadku wyrażenia przez wierzyciela hipotecznego zgody, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o ochronie nabywcy, lub zobowiązania się do jej udzielenia, zgodnie z art. 76 ust. 4 zdanie drugie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, uznaje się, że roszczeniu nabywcy lokalu, którego ta zgoda lub zobowiązanie do jej udzielenia dotyczy, przysługuje pierwszeństwo przed hipoteką w zakresie, w jakim dokonał wpłat na poczet umowy.

Art. 425j. Roszczenia nabywcy wynikające z odstąpienia od umowy deweloperskiej podlegają zaspokojeniu z sum uzyskanych z likwidacji nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, na takich samych zasadach jak roszczenie z umowy deweloperskiej. Nabywcy przysługuje pierwszeństwo wynikające z ujawnienia w księdze wieczystej przysługującego mu roszczenia z umowy deweloperskiej, także w przypadku gdy wpis o ujawnieniu tego roszczenia został wykreślony.

¹⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 33 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843), która weszła w życie z dniem 26 września 2023 r.

Art. 425ja. Wierzytelności nabywcy wynikające z umowy deweloperskiej, która stanowiła podstawę wypłaty na rzecz nabywcy świadczeń z Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, podlegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności tego funduszu powstałych w wyniku przekazania nabywcy świadczenia na podstawie art. 48 ust. 5 ustawy o ochronie nabywcy.

Art. 425k. Roszczenie pieniężne nabywcy powstałe wskutek przekształcenia roszczenia z umowy deweloperskiej w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego podlega zaspokojeniu w sposób określony w art. 425j.

DZIAŁ IV

Kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego przez innego przedsiębiorcę

Art. 425l. 1. Na wniosek syndyka sędziego-komisarza może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, przedsiębiorcy, który zobowiąże się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego.

2. Przedsiębiorca nabywający nieruchomość na podstawie ust. 1 odpowiada solidarnie z upadłym za jego zobowiązania z umów deweloperskich zawartych w związku z przedsięwzięciem deweloperskim realizowanym na nieruchomości, jak również za zobowiązania wobec nabywców wynikające z przekształcenia roszczeń z takich umów w toku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego lub z odstąpienia od takich umów. Zobowiązania, o których mowa w zdaniu poprzednim, nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec upadłego.

3. Wraz z własnością nieruchomości przedsiębiorca nabywający nieruchomość na podstawie ust. 1 nabywa przysługujące upadłemu prawa wynikające z umów deweloperskich zawartych w związku z przedsięwzięciem deweloperskim realizowanym na nieruchomości.

4. Sprzedaż nieruchomości na podstawie ust. 1 nie wywołuje skutków sprzedaży egzekucyjnej. Przepisu art. 313 nie stosuje się.

5. Wyrażając zgodę na sprzedaż nieruchomości na podstawie ust. 1, sędzia-komisarz uwzględnia interes nabywców oraz prawdopodobieństwo dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego przez przedsiębiorcę nabywającego nieruchomość.

6. Do umowy deweloperskiej zawartej w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego na nieruchomości podlegającej sprzedaży na podstawie ust. 1 przepisów art. 98 nie stosuje się. Do roszczenia nabywcy wynikającego z umowy deweloperskiej przepisu art. 91 nie stosuje się.

7. W przypadku sprzedaży nieruchomości na podstawie ust. 1 przepisów art. 336, art. 345 i art. 346 nie stosuje się.

Art. 425m. 1. Jeżeli dla przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego na nieruchomości nabytej na podstawie art. 425l ust. 1 jest prowadzony mieszkaniowy rachunek powierniczy upadłego, przedsiębiorca nabywający tę nieruchomość jest obowiązany do zawarcia umowy o prowadzenie mieszkaniowego rachunku powierniczego w terminie trzydziestu dni od dnia wyrażenia przez sędziego-komisarza zgody, o której mowa w art. 425l ust. 1. O otwarciu rachunku powierniczego przedsiębiorca niezwłocznie informuje syndyka.

2.¹⁵⁾ Niezwłocznie po zawarciu przez przedsiębiorcę umowy o prowadzenie mieszkaniowego rachunku powierniczego zgodnie z ust. 1 syndyk informuje bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzącą mieszkaniowy rachunek powierniczy upadłego o przejściu praw z umów deweloperskich zgodnie z art. 425l ust. 3 i składa dyspozycję przekazania środków zgromadzonych na mieszkaniowym rachunku powierniczym upadłego na mieszkaniowy rachunek powierniczy przedsiębiorcy.

3. Po przekazaniu środków, o których mowa w ust. 2, na mieszkaniowy rachunek powierniczy przedsiębiorcy nabywającego nieruchomość na podstawie art. 425l ust. 1 umowa o prowadzenie mieszkaniowego rachunku powierniczego upadłego wygasa.

DZIAŁ V

Kontynuacja przedsięwzięcia deweloperskiego w układzie

Art. 425n. Nabywcy w liczbie stanowiącej co najmniej 20 % liczby nabywców w ramach przedsięwzięcia deweloperskiego prowadzonego przez upadłego mogą zgłosić propozycje układowe w terminie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 425o. 1. Propozycje układowe mogą także obejmować:

- 1) wpłacenie dopłat przez wszystkich albo niektórych nabywców i zaspokojenie ich przez przeniesienie własności lokali, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać późniejszy zwrot dopłat z przychodów z realizacji przedsięwzięcia deweloperskiego;

- 2) sprzedaż nieruchomości, na której prowadzone jest przedsięwzięcie deweloperskie, z zachowaniem ciężących na niej ograniczonych praw rzeczowych, na rzecz przedsiębiorcy, który przejąłby zobowiązania wobec nabywców i zobowiązałby się do kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego, przy czym propozycje układowe mogą przewidywać zmianę treści umów deweloperskich;
- 3) określenie innych warunków kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego i sposobów jego finansowania;
- 4) zamianę lokali między wierzycielami lub zamianę lokalu na lokal niebędący przedmiotem umowy deweloperskiej.

2. Przepis art. 162 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne stosuje się odpowiednio.

Art. 425p. 1. Propozycje układowe mogą przewidywać różny sposób traktowania nabywców w zależności od tego, czy wpłacą oni dopłaty, o których mowa w art. 425o ust. 1 pkt 1.

2. Do propozycji układowych przewidujących sposób restrukturyzacji, o którym mowa w art. 425o ust. 1 pkt 2, załącza się sporządzone w formie aktu notarialnego nieodwołalne oświadczenie woli przedsiębiorcy o nabyciu nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie, wraz z ciężącymi na niej obciążeniami i o przejściu zobowiązań upadłego w stosunku do nabywców. W przypadku prawomocnego zatwierdzenia układu przewidującego sprzedaż nieruchomości na zasadach określonych w oświadczeniu woli przedsiębiorcy, o którym mowa w niniejszym ustępie, oświadczenie to zastępuje jego oświadczenie woli konieczne do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie, a umowę uznaje się za zawartą.

3. Prawomocne postanowienie o zatwierdzeniu układu wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2, stanowi podstawę ujawnienia prawa własności w księdze wieczystej. Jeżeli dla przedsięwzięcia deweloperskiego jest prowadzony mieszkaniowy rachunek powierniczy upadłego, przepis art. 425m stosuje się odpowiednio.

Art. 425q. 1. Głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli.

2. Nabywcy stanowią odrębną grupę wierzycieli, dla której sporządza się odrębną listę wierzycieli uprawnionych do głosowania. Dopuszczalny jest dodatkowy podział nabywców na większą liczbę grup obejmujących poszczególne kategorie interesów, w szczególności z uwagi na stopień wykonania umowy z deweloperem.

Art. 425r. 1. Jeżeli zostaną zgłoszone propozycje układowe przewidujące sposób restrukturyzacji, o którym mowa w art. 425o ust. 1 pkt 1, sędzia-komisarz niezwłocznie przeprowadza wstępne głosowanie nabywców nad propozycjami układowymi w zakresie ich dotyczącym.

2. Sędzia-komisarz sporządza listę nabywców uprawnionych do głosowania na podstawie listy przedłożonej przez syndyka.

3. Uchwała nabywców zostaje przyjęta, jeżeli wypowiedzą się za nią nabywcy deklarujący łącznie dopłaty wystarczające zgodnie z treścią propozycji układowych do sfinansowania dokończenia przedsięwzięcia deweloperskiego.

4. Przyjęcie uchwały stwierdza sędzia-komisarz postanowieniem.

Art. 425s. 1. W przypadku przyjęcia uchwały nabywców, o której mowa w art. 425r ust. 3, nabywcy zobowiązani do wpłacenia dopłat wpłacają je do masy upadłości lub zabezpieczają ich wpłatę w zakresie przewidzianym uchwałą w terminie dwóch miesięcy od dnia podjęcia uchwały. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin może zostać przedłużony postanowieniem sędziego-komisarza.

2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie zostaną wpłacone lub zabezpieczone wszystkie dopłaty, w pełnej wysokości przewidzianej uchwałą, nabywcy mogą uzupełnić brakujące dopłaty, wpłacając je lub zabezpieczając ich wpłatę w terminie trzydziestu dni od bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 1. W tym samym terminie upadły lub syndyk mogą przedstawić dowód istnienia innych źródeł finansowania przedsięwzięcia deweloperskiego.

3. Wpłacenie lub zabezpieczenie dopłat lub innych środków w wysokości wystarczającej na sfinansowanie przedsięwzięcia deweloperskiego stwierdza postanowieniem sędzia-komisarz, jednocześnie wyznaczając termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem. Treść uchwały nabywców, o której mowa w art. 425r ust. 3, włącza się do układu, a zgromadzenie wierzycieli nie może przyjąć układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym. Sędzia-komisarz zwraca uwagę wierzycieli uczestniczących w zgromadzeniu wierzycieli na niezgodność propozycji układowych z uchwałą nabywców. Sąd odmawia zatwierdzenia układu o treści odbiegającej od uchwały nabywców w zakresie nią uregulowanym.

4. Jeżeli w terminach, o których mowa w ust. 1 lub 2, zostaną wpłacone lub zabezpieczone dopłaty w wysokości przewidzianej uchwałą nabywców, o której mowa w art. 425r ust. 3, przedsięwzięcie deweloperskie może być dalej prowadzone.

5. W przypadku niedojścia układu do skutku pomimo podjęcia uchwały nabywców, o której mowa w art. 425r ust. 3, oraz wpłacenia lub zabezpieczenia w terminach, o których mowa w ust. 1 lub 2, dopłat w wysokości wystarczającej na sfinansowanie przedsięwzięcia deweloperskiego w dalszym toku postępowania upadłościowego odstąpienie przez syndyka od kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego wymaga zgody sędziego-komisarza.

6. Syndyk przechowuje środki pieniężne uzyskane z dopłat na odrębnym rachunku bankowym. W przypadku odstąpienia od dalszego prowadzenia przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk zwraca dopłaty nabywcom, a zabezpieczenia wpłacenia dopłat wygasają z mocy prawa.

7.¹⁵⁾ Po uprawomocnieniu się postanowienia sędziego-komisarza o wyrażeniu zgody na odstąpienie przez syndyka od kontynuacji przedsięwzięcia deweloperskiego syndyk informuje o tym bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową prowadzącą mieszkaniowy rachunek powierniczy dla przedsięwzięcia deweloperskiego i składa dyspozycję zwrotu środków znajdujących się na rachunku nabywcom.

TYTUŁ II

Postępowanie upadłościowe wobec banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 426. 1. Bank jest niewypłacalny również wówczas, gdy według bilansu sporządzonego na koniec okresu sprawozdawczego aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań.

1a.¹⁶⁾ Do zobowiązań, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się zobowiązań, o których mowa w art. 11 ust. 4a.

2. Wniosek o ogłoszenie upadłości banku może zgłosić wyłącznie Komisja Nadzoru Finansowego albo Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

2a. We wniosku, o którym mowa w ust. 2, jako syndyk może zostać wskazany bank.

3.¹⁷⁾ W postępowaniu upadłościowym wobec banku przepisów art. 11 ust. 3, 4 i 5–7 oraz art. 38–43 nie stosuje się.

Art. 427. 1. Przed ogłoszeniem upadłości banku, sąd wysłuchuje co do podstaw ogłoszenia upadłości oraz co do osoby syndyka:

- 1) przedstawiciela Komisji Nadzoru Finansowego;
- 1a) przedstawiciela Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 1b) przedstawicieli banku, o którym mowa w art. 426 ust. 2a;
- 2) prezesa oraz innych członków ostatniego zarządu albo zarządu komisarycznego, albo likwidatora banku, którego dotyczy wniosek.

1a. W przypadku postępowania dotyczącego upadłości banku będącego podmiotem zależnym od Skarbu Państwa, sąd wysłuchuje również przedstawiciela organu lub podmiotu uprawnionego do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa.

2. Sąd może odstąpić od wysłuchania prezesa oraz innych członków zarządu banku, jeżeli ich wysłuchanie spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy.

3. Syndykiem może być także bank wskazany we wniosku, o którym mowa w art. 426 ust. 2, po uzyskaniu pozytywnej opinii:

- 1) Komisji Nadzoru Finansowego – w przypadku wniosku złożonego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny;
 - 2) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – w przypadku wniosku złożonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
4. (uchylony)

Art. 428. (uchylony)

Art. 429. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd ustanawia kuratora do reprezentowania banku w postępowaniu upadłościowym. Do kuratora stosuje się przepisy art. 187 ust. 3 i 4.

4. Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest ustanawiany kuratorem na swój wniosek.

¹⁶⁾ Dodany przez art. 8 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 430. (uchylony)

Art. 431. (uchylony)

Art. 432. Sprawozdania, o których mowa w art. 168, syndyk przekazuje do wiadomości Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 433. O ile skutki te nie nastąpiły wcześniej z powodu otwarcia postępowania układowego, z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) organy zarządzające i nadzorcze banku ulegają rozwiązaniu;
- 2) wygasają zarząd komisaryczny, powołanie likwidatora oraz uprawnienia kuratora ustanowionego na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488);
- 3) wygasają wszelkie uprawnienia osób wchodzących w skład organów banku do odpłatności, jak też do wynagrodzenia za okres po ogłoszeniu upadłości.

Art. 434. O ile skutki te nie nastąpiły wcześniej z powodu otwarcia postępowania układowego, z dniem ogłoszenia upadłości ulegają rozwiązaniu:

- 1) umowy rachunku bankowego; oprocentowanie rachunków bankowych jest naliczane do dnia ogłoszenia upadłości;
- 2) umowy kredytu i pożyczki, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości nie nastąpiło oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (pożyczkobiorcy);
- 3) umowy poręczenia, gwarancji bankowych i akredytyw, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości bank nie otrzymał prowizji z tytułu tych czynności;
- 4) umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania, z tym że wydanie przedmiotów i papierów wartościowych powinno nastąpić w terminie uzgodnionym z oddającym na przechowanie.

Art. 434a. Jeżeli wierzytelność banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej jest zabezpieczona hipoteką na nieruchomości, na której jest prowadzone przedsięwzięcie deweloperskie lub zadanie inwestycyjne, a bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa wyraziły zgodę, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o ochronie nabywcy, lub zobowiązały się do jej udzielenia, zgodnie z art. 76 ust. 4 zdanie drugie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, zgoda taka lub zobowiązanie do jej udzielenia pozostają w mocy na warunkach w nich określonych.¹⁸⁾ Przepis art. 425c pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 435. (uchylony)

Art. 436. 1. Propozycje układowe mogą złożyć także akcjonariusze (członkowie) reprezentujący dwie trzecie kapitału zakładowego banku w formie spółki akcyjnej lub funduszu udziałowego banku spółdzielczego, jak również bank zrzeczający, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

2. Przed zatwierdzeniem układu sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego.

Art. 437. 1. (uchylony)

2. Warunki nabycia przedsiębiorstwa bankowego przez inne banki oraz termin składania ofert określa sędzia-komisarz, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

3. Postanowienie zatwierdzające wybór oferty sędzia-komisarz wydaje po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

4. Przepisów art. 56a–56h nie stosuje się.

Art. 438. 1. Nabywca przedsiębiorstwa bankowego przejmuje zobowiązania z tytułu rachunków bankowych.

1a. W przypadku gdy oszacowanie przedsiębiorstwa bankowego wskazuje, że cena nabycia przedsiębiorstwa bankowego uniemożliwiłaby pełne pokrycie należności, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 487), sprzedaż przedsiębiorstwa bankowego następuje:

- 1) z przejęciem przez nabywcę zobowiązań upadłego z tytułu należności, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, albo
- 2) bez przejęcia przez nabywcę zobowiązań z tytułu rachunków bankowych.

¹⁸⁾ Zdanie pierwsze w brzmieniu ustalonym przez art. 33 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 15.

1b. Sędzia-komisarz dokonuje wyboru sposobu sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego, o których mowa w ust. 1a, wraz z określeniem warunków nabycia przedsiębiorstwa bankowego przez inne banki. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

2. Po zawarciu umowy sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego syndyk zgłasza niezwłocznie sprzedaż banku do rejestru, w którym bank jest wpisany.

Art. 439. Jeżeli przedsiębiorstwo bankowe nie jest sprzedane w całości, syndyk za zezwoleniem sędziego-komisarza przystąpi do sprzedaży poszczególnych składników majątku upadłego banku.

Art. 440. 1. Zaspokojenie wierzytelności i należności przypadających od upadłego banku następuje zgodnie z ust. 2–6.

2. Należności podlegające zaspokojeniu z funduszu masy upadłości banku dzieli się na następujące kategorie:

- 1) kategoria pierwsza – należności, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji, przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed dniem ogłoszenia upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2) kategoria druga – należności osób fizycznych, mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców z tytułu środków objętych ochroną gwarancyjną innych niż środki gwarantowane w rozumieniu art. 2 pkt 65 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji;
- 3) kategoria trzecia:
 - a) podkategoria pierwsza: pozostałe należności z tytułu środków objętych ochroną gwarancyjną innych niż środki gwarantowane w rozumieniu art. 2 pkt 65 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji,
 - b) podkategoria druga: pozostałe należności wynikające z umów rachunku bankowego,
 - c) podkategoria trzecia: odsetki od należności ujętych w kategoriach, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz podkategoriach, o których mowa w lit. a i b,
 - d) podkategoria czwarta: inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
- 4) kategoria czwarta:
 - a) podkategoria pierwsza: odsetki od należności ujętych w pkt 3 lit. d, a także sądowe kary grzywny i administracyjne kary pieniężne oraz należności z tytułu darowizn i zapisów,
 - b) podkategoria druga: należności jednostki zarządzającej systemem ochrony, o której mowa w art. 130e ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, oraz jednostki zarządzającej systemem ochrony, o której mowa w art. 22d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 5) kategoria piąta – należności współników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie 5 lat przed dniem ogłoszenia upadłości, wraz z odsetkami, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategoriach niższych;
- 6) kategoria szósta – należności z tytułu obligacji lub innych instrumentów dłużnych, które wykazują właściwości zbywalnych wierzytelności, lub z tytułu instrumentów wywołujących skutki prawne dłużnych instrumentów finansowych, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji, z wyłączeniem należności określonych w pkt 9, jeżeli są łącznie spełnione następujące warunki:
 - a) pierwotny umowny termin zapadalności należności wynosi co najmniej rok,

- b) w umowie lub załączonych do niej dokumentach i informacjach dotyczących emisji dłużnych instrumentów finansowych lub instrumentów wywołujących skutki prawne dłużnych instrumentów finansowych, a w stosownych przypadkach także w prospekcie emisyjnym, w sposób wyraźny i przystępny określono kategorię zaspokojenia należności,
 - c) należności nie wynikają:
 - z instrumentów pochodnych, w szczególności takich, które odnoszą się do aktywów, praw, zobowiązań, indeksów oraz innych wskaźników, lub które wykazują właściwości pochodnych instrumentów finansowych,
 - ze strukturyzowanych produktów finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 84, z późn. zm.¹⁹⁾),
 - d) wartość nominalna jednej obligacji lub jednego instrumentu dłużnego nie jest niższa niż 400 000 zł lub równoważność tej kwoty wyrażona w innej walucie, ustalona przy zastosowaniu średniego kursu tej waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu podjęcia przez emitenta decyzji o emisji;
- 7) kategoria siódma – należności z tytułu zobowiązań podporządkowanych niezaliczanych do funduszy własnych banku, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 8)²⁰⁾ kategoria ósma – należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 62 rozporządzenia nr 575/2013, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 9) kategoria dziewiąta – należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 51 rozporządzenia nr 575/2013, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;
- 10) kategoria dziesiąta – należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 26 rozporządzenia nr 575/2013, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.

2a. Do kategorii szóstej zalicza się instrumenty dłużne, o zmiennym oprocentowaniu, wynikającym z powszechnie stosowanej stopy procentowej wyrażonej za pomocą wskaźnika o charakterze referencyjnym, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniającego dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1), oraz instrumenty dłużne, które są denominowane w walucie innej niż waluta polska, o ile świadczenia główne lub uboczne są denominowane w tej samej walucie.

2b.²¹⁾ W przypadku gdy instrumenty, których dotyczą należności wskazane w ust. 2 pkt 8–10, są jedynie częściowo uznawane za pozycję funduszy własnych banku, należności z tytułu całego instrumentu są traktowane jako należności wynikające z kategorii, do której został zaliczony ten instrument.

3. Z masy upadłości zaspokajają się w pierwszej kolejności koszty postępowania upadłościowego, a następnie koszty przymusowej restrukturyzacji niepokryte z przychodów z przymusowej restrukturyzacji, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają – również inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2, w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum. Przepisy art. 343 ust. 1a i 2 oraz art. 344 stosuje się.

4. Należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu wypłaty środków gwarantowanych lub zapewnienia możliwości ich podjęcia nie wymagają zgłoszenia. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, przepis art. 342 ust. 5 pkt 2–3 oraz ust. 6 stosuje się.

6. Przepisy dotyczące zaspokojenia należności ze stosunku pracy stosuje się odpowiednio do roszczeń Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o zwrot z masy upadłości świadczeń wypłaconych przez Fundusz pracownikom upadłego.

Art. 441. Jeżeli wierzytelności i należności od upadłego były zabezpieczone ograniczonymi prawami rzeczowymi, ich zaspokojenie następuje zgodnie z art. 345 i 346.

¹⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 4 oraz Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 1.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²¹⁾ Dodany przez art. 8 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 441a. 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może zgłosić wyłącznie Komisja Nadzoru Finansowego albo Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

1a. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, jako syndyk mogą zostać wskazane bank albo spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa.

2. W postępowaniu upadłościowym wobec spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej syndykiem może być także spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa albo bank wskazane we wniosku, o którym mowa w ust. 1, po uzyskaniu pozytywnej opinii:

- 1) Komisji Nadzoru Finansowego – w przypadku wniosku złożonego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny;
- 2) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – w przypadku wniosku złożonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

3. Propozycje układowe mogą złożyć także członkowie spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej reprezentujący dwie trzecie funduszu udziałowego kasy.

4. W pozostałym zakresie przepisy art. 426–441 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ II

Postępowanie upadłościowe wobec banków hipotecznych

Art. 442. 1. W razie ogłoszenia upadłości banku hipotecznego osobną masę upadłości, która służy zaspokojeniu roszczeń wierzycieli z listów zastawnych oraz roszczeń z tytułu umów o instrument pochodny, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, tworzą:

- 1) wierzytelności banku hipotecznego oraz prawa i środki, o których mowa w art. 18 ust. 3, 3a i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 110), zwanej dalej „ustawą o listach zastawnych”, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych;
- 2) środki uzyskane w wyniku spłaty wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych;
- 3) składniki majątkowe uzyskane w zamian za aktywa wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych.

2. W razie wątpliwości, czy składniki, o których mowa w ust. 1, należą do osobnej masy upadłości, uważa się, że należą one do tej masy do wysokości ujawnionej w rejestrze zabezpieczenia listów zastawnych wartości:

- 1) wierzytelności banku hipotecznego oraz praw i środków, o których mowa w art. 18 ust. 3, 3a i 4 ustawy o listach zastawnych;
- 2) odpowiednio wierzytelności i aktywów – w przypadku składników, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Po zaspokojeniu roszczeń wierzycieli z listów zastawnych nadwyżkę środków z osobnej masy upadłości zalicza się do masy upadłości.

Art. 442a. 1. Potrącenie wierzytelności wierzyciela upadłego banku hipotecznego z wierzytelnościami upadłego banku hipotecznego należącymi do osobnej masy upadłości nie jest dopuszczalne.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do potrącenia wierzytelności z tytułu instrumentów pochodnych, w przypadku których zostały spełnione warunki określone w art. 18a ust. 1 ustawy o listach zastawnych, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych. Do zaspokojenia roszczeń wierzycieli z tych instrumentów przepisy niniejszego działu dotyczące zaspokojania roszczeń wierzycieli z listów zastawnych stosuje się odpowiednio.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do rozliczeń dokonywanych w ramach systemu płatności i systemu rozrachunku papierów wartościowych, których uczestnikiem jest upadły bank hipoteczny, oraz rozliczeń zabezpieczeń finansowych ustanowionych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

Art. 443. 1. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd ustanowi kuratora dla reprezentowania w postępowaniu praw posiadaczy listów zastawnych. Przed ustanowieniem kuratora sąd zasięga opinii Komisji Nadzoru Finansowego co do osoby kuratora.

2. Do kuratora, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.

3. Posiadacze listów zastawnych mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika, jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza posiadaczy listów zastawnych do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z listów zastawnych.

Art. 444. Kurator w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia upadłości zgłasza do masy upadłości:

- 1) ogólną sumę nominalną nieumorzonych do dnia ogłoszenia upadłości listów zastawnych, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz ogólną sumę niezapłaconych odsetek;
- 2) ogólną sumę nominalną listów zastawnych oraz odsetek płatnych po dniu ogłoszenia upadłości, oraz premii przewidzianych w planie.

Art. 445. 1. Syndyk udziela kuratorowi wszelkich potrzebnych mu informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego banku.

2. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa posiadaczy listów zastawnych.

Art. 445a. 1. Sędzia-komisarz zwołuje zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych na wniosek wierzycieli z listów zastawnych reprezentujących co najmniej 10 % wierzytelności z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie. Przepisy o zgromadzeniu wierzycieli stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej, uchwały zgromadzenia wierzycieli z listów zastawnych zapadają bez względu na liczbę obecnych, większością głosów wierzycieli reprezentujących ponad 50 % wierzytelności z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie.

3. Zgody zgromadzenia wierzycieli z listów zastawnych wymaga sprzedaż składników majątkowych wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych:

- 1) w całości, jeżeli środki uzyskane ze sprzedaży nie wystarczą na całkowite zaspokojenie kosztów likwidacji osobnej masy upadłości oraz roszczeń wierzycieli z listów zastawnych;
- 2) w części, jeżeli planowana jest ich sprzedaż poniżej wartości godziwej.

Art. 445b. 1. Likwidację osobnej masy upadłości syndyk przeprowadza z udziałem kuratora.

2. W przypadku wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.

3. Jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej, składniki majątkowe wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych sprzedaje się innemu bankowi hipotecznemu, a sprzedaż tych składników powoduje przejście na nabywcę zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z listów zastawnych. Na przejście zobowiązań zgoda wierzycieli z listów zastawnych nie jest wymagana. O dokonanej sprzedaży obwieszcza się.

4. Umowa sprzedaży wierzytelności zabezpieczonej hipoteką stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej.

5. Do sprzedaży części przedsiębiorstwa bankowego upadłego banku hipotecznego, obejmującej w szczególności składniki osobnej masy upadłości, wymagana jest uchwała zgromadzenia wierzycieli z listów zastawnych podjęta większością dwóch trzecich głosów wierzycieli z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie. W takim przypadku listy zastawne nie są objęte sprzedażą, przy czym syndyk określa udział w cenie ze sprzedaży części przedsiębiorstwa bankowego upadłego banku hipotecznego, który zostanie przeznaczony na zaspokojenie roszczeń wierzycieli z listów zastawnych.

Art. 446. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości banku hipotecznego terminy wymagalności jego zobowiązań wobec wierzycieli z listów zastawnych ulegają przedłużeniu o 12 miesięcy.

2. Zobowiązania wobec wierzycieli z listów zastawnych wymagalne, a niezapłacone przed dniem ogłoszenia upadłości banku hipotecznego, zaspokajają się w terminie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości, nie wcześniej jednak niż po pierwszym obwieszczeniu o wynikach testów, o którym mowa w art. 446a ust. 8 pkt 1, z zastrzeżeniem art. 446c ust. 1 pkt 1.

3. Odsetki od wierzytelności z listów zastawnych należne od upadłego wypłaca się w sposób i terminach określonych w warunkach emisji.

Art. 446a. 1. Syndyk niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości banku hipotecznego, przeprowadza w odniesieniu do osobnej masy upadłości test równowagi pokrycia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o listach zastawnych, a jeżeli wynik testu równowagi pokrycia jest pozytywny – test płynności, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

2. Kolejne testy płynności przeprowadza się nie rzadziej niż co 3 miesiące, a kolejne testy równowagi pokrycia – nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Jeżeli wynik testu równowagi pokrycia nie jest pozytywny, dalszych testów nie przeprowadza się.

3. Przeprowadzając test równowagi pokrycia i test płynności, syndyk uwzględnia dodatkowo zobowiązania z listów zastawnych, o których mowa w art. 446 ust. 2.

4. Test równowagi pokrycia i test płynności są przeprowadzane pod nadzorem kuratora, odrębnie dla hipotecznych listów zastawnych i dla publicznych listów zastawnych.

5. Wyniki testu równowagi pokrycia i testu płynności uznaje się za pozytywne, jeżeli po ich przeprowadzeniu ustalono, że osobna masa upadłości wystarcza na pełne zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych.

6. Wyniki pierwszego po ogłoszeniu upadłości testu równowagi pokrycia albo testu równowagi pokrycia i testu płynności, wraz z dokumentami, na podstawie których przeprowadzono te testy, syndyk przekazuje niezwłocznie do wiadomości Komisji Nadzoru Finansowego. Wyniki kolejnych testów syndyk przekazuje niezwłocznie do wiadomości Komisji, wraz z dokumentami, na podstawie których przeprowadzono te testy, jeżeli przeprowadzone zostały w inny sposób niż testy, o których mowa w zdaniu pierwszym. Komisja może zgłosić uwagi, w szczególności do sposobu przeprowadzenia testów, w terminie 2 tygodni od dnia otrzymania ich wyników.

7. Syndyk po rozpatrzeniu uwag Komisji Nadzoru Finansowego niezwłocznie przekazuje wyniki testu równowagi pokrycia i testu płynności sędziemu-komisarzowi. Wyniki pierwszego po ogłoszeniu upadłości testu równowagi pokrycia albo testu równowagi pokrycia i testu płynności przekazuje się sędziemu-komisarzowi nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości banku hipotecznego.

8. Sędzia-komisarz:

- 1) obwieszcza o wynikach testu równowagi pokrycia albo testu równowagi pokrycia i testu płynności;
- 2) wydaje i obwieszcza postanowienie o sposobie prowadzenia postępowania upadłościowego wobec banku hipotecznego, o którym mowa w art. 446b ust. 1 albo art. 446c ust. 1, oraz o sposobie prowadzenia postępowania, w przypadku gdy zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych podjęło uchwałę, o której mowa w art. 446b ust. 2, art. 446c ust. 3 albo art. 446d ust. 1.

Art. 446b. 1. W przypadku pozytywnego wyniku testu równowagi pokrycia i pozytywnego wyniku testu płynności:

- 1) roszczenia wierzycieli z listów zastawnych zaspokajane są zgodnie z warunkami emisji, z uwzględnieniem art. 446 ust. 1;
- 2) syndyk może zawierać umowy dotyczące instrumentów pochodnych, o których mowa w art. 442a ust. 2.

2. Zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych, nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia obwieszczenia o wynikach testów, może podjąć większością dwóch trzecich głosów wierzycieli z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie uchwałę o zobowiązaniu syndyka do podjęcia działań w celu sprzedaży wszystkich wierzytelności i praw upadłego banku hipotecznego należących do osobnej masy upadłości:

- 1) na rzecz banku hipotecznego wraz z przejściem całości zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z listów zastawnych albo
- 2) na rzecz banku hipotecznego albo innego banku bez przejścia zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z listów zastawnych.

3. Zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych, o którym mowa w ust. 2, zwołuje się na wniosek złożony nie później niż w terminie miesiąca od dnia obwieszczenia o wynikach testów.

4. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2, z osobnej masy upadłości zaspokajane są roszczenia o odsetki za okres do dnia sprzedaży wierzytelności i praw upadłego banku hipotecznego.

5. Jeżeli wpływy z tytułu sprzedaży składników osobnej masy upadłości pomniejszone o łączną kwotę nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie listów zastawnych, przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy, oraz kwoty, o których mowa w art. 446 ust. 2, wyniosą co najmniej 5 % łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie listów zastawnych, roszczenia wierzycieli z listów zastawnych mogą być zaspokojone proporcjonalnie do wysokości tych roszczeń, w terminach wcześniejszych niż w przedłużonych terminach wymagalności, o których mowa w art. 446 ust. 1. Przepisu art. 356 ust. 3 nie stosuje się.

6. Listy zastawne w części zaspokojonej zgodnie z ust. 5 umarza się.

7. Środki, o których mowa w ust. 5, są przekazywane wierzycielom z listów zastawnych w najbliższym terminie płatności odsetek określonym w warunkach emisji, jednak nie wcześniej niż po upływie dwóch miesięcy od dnia złożenia sprawozdania syndyka. Jeżeli sędzia-komisarz wydał postanowienie, o którym mowa w art. 168 ust. 5b, środki, o których mowa w ust. 5, są przekazywane nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

Art. 446c. 1. W przypadku pozytywnego wyniku testu równowagi pokrycia i braku pozytywnego wyniku testu płynności:

- 1) terminy wymagalności zobowiązań banku hipotecznego wobec wierzycieli z listów zastawnych z tytułu nominalnej wartości tych listów, w tym zobowiązań wymagalnych, a niezapłaconych przed dniem ogłoszenia upadłości banku hipotecznego, ulegają przedłużeniu o 3 lata od najpóźniejszego terminu wymagalności wierzytelności wpisanej do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych;
- 2) roszczenia wierzycieli z listów zastawnych z tytułu nominalnej wartości tych listów zaspokajane są, proporcjonalnie do wysokości tych roszczeń, w terminach wcześniejszych niż w przedłużonych terminach wymagalności, o których mowa w pkt 1, ze środków tworzących osobną masę upadłości – o ile środki te, po pomniejszeniu o wysokość:
 - a) łącznej kwoty nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie listów zastawnych, przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy,
 - b) kosztów postępowania upadłościowego w zakresie osobnej masy upadłości wynikających ze sprawozdania syndyka – wyniosą co najmniej 5 % łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie listów zastawnych; przy czym listy zastawne w zaspokojonej części podlegają umorzeniu.

2. Do przekazywania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 446b ust. 7.

3. Zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia obwieszczenia o wynikach testów, może podjąć większością dwóch trzecich głosów wierzycieli z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie uchwałę o niestosowaniu ust. 1, albo o zastosowaniu procedury, o której mowa w art. 446d. Przepis art. 446b ust. 3 stosuje się.

Art. 446d. 1. W przypadku gdy wynik testu równowagi pokrycia nie jest pozytywny, stosuje się odpowiednio przepisy art. 446b ust. 7 i art. 446c ust. 1, chyba że zgromadzenie wierzycieli z listów zastawnych większością dwóch trzecich głosów wierzycieli z tytułu nominalnej wartości listów zastawnych pozostających w obrocie podejmie uchwałę o wyrażeniu zgody na likwidację osobnej masy upadłości i sprzedaży składników majątkowych wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych.

2. Zobowiązania banku hipotecznego wobec wierzycieli z listów zastawnych stają się wymagalne z dniem podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1.

3. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, możliwa jest sprzedaż składników majątkowych wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych:

- 1) na rzecz banku innego niż bank hipoteczny bez przejścia na nabywcę zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z listów zastawnych;
- 2) na rzecz podmiotu innego niż bank – w przypadku składników, których posiadanie nie jest zastrzeżone dla banków.

4. W przypadku sprzedaży składnika majątkowego wpisanego do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych bez przejścia na nabywcę zobowiązań upadłego banku wobec wierzycieli z listów zastawnych, ze środków uzyskanych ze sprzedaży zaspokajane są roszczenia o odsetki z listów zastawnych zabezpieczonych tym składnikiem za okres do dnia sprzedaży.

Art. 447. (uchylony)

Art. 448. Z osobnej masy upadłości zaspokajają się kolejno:

- 1) koszty likwidacji osobnej masy upadłości, które obejmują także wynagrodzenie kuratora, oraz odsetki i inne należności uboczne z listów zastawnych oraz z tytułu okresowych płatności odsetkowych dokonywanych w ramach instrumentów pochodnych;
- 2) roszczenia z listów zastawnych według ich wartości nominalnej oraz roszczenia z tytułu instrumentów pochodnych.

Art. 449. Jeżeli osobna masa upadłości nie wystarcza na pełne zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych, pozostała suma podlega zaspokojeniu w podziale funduszy masy upadłości. Sumę na zaspokojenie posiadaczy listów zastawnych z funduszu masy upadłości przekazuje się do funduszu osobnej masy upadłości.

Art. 450. Nie można wprowadzać do obiegu listów zastawnych emitowanych przez upadłego, które są jego własnością. Listy takie podlegają umorzeniu.

Art. 450a. Do postępowania upadłościowego wobec banków hipotecznych przepisów tytułu Va części I nie stosuje się.

DZIAŁ III

Postępowanie upadłościowe wobec instytucji kredytowych, firm inwestycyjnych, banków zagranicznych oraz banków krajowych prowadzących działalność za granicą

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 451. Przepisy niniejszego działu stosuje się w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości banku krajowego, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec instytucji kredytowej, jeżeli prowadzi ona działalność także w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec banku zagranicznego, jeżeli bank zagraniczny prowadzi działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 4) ogłoszenia upadłości domu maklerskiego, jeżeli prowadzi on działalność maklerską w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 5) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec zagranicznej firmy inwestycyjnej, jeżeli prowadzi ona działalność maklerską także w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 452. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o „banku krajowym”, „banku zagranicznym”, „instytucji kredytowej”, „oddziale banku krajowego za granicą”, „oddziale banku zagranicznego” i „oddziale instytucji kredytowej” – rozumie się przez to instytucje określone w przepisach prawa bankowego.

1a. Ilekroć w ustawie jest mowa o „firmie inwestycyjnej”, „zagranicznej firmie inwestycyjnej” oraz „domu maklerskim” – rozumie się przez to instytucje określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Użyte w niniejszym dziale określenia oznaczają:

- 1) „sąd zagraniczny” – sąd lub inny organ uprawniony do prowadzenia lub nadzorowania postępowania upadłościowego, układowego lub innego podobnego postępowania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) „zarządca zagraniczny” – osobę lub podmiot wyznaczony w zagranicznym postępowaniu upadłościowym, układowym lub innym podobnym postępowaniu do zarządzania, reorganizowania lub likwidacji majątku dłużnika, ustanowiony zgodnie z prawem obowiązującym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 453. Sądom polskim nie przysługuje jurysdykcja w sprawach upadłościowych dotyczących instytucji kredytowych lub zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących działalność gospodarczą albo mających majątek w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisu art. 405 ust. 1 nie stosuje się.

Art. 454. Orzeczenie o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego, postępowania układowego lub innego podobnego postępowania prowadzonego wobec instytucji kredytowych lub zagranicznych firm inwestycyjnych podlega uznaniu z mocy prawa, jeżeli postępowanie wszczął właściwy sąd zagraniczny w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym instytucja kredytowa lub zagraniczna firma inwestycyjna ma siedzibę.

Art. 455. W skład masy upadłości banku krajowego oraz domu maklerskiego wchodzi także mienie upadłego znajdującego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Rozdział 2

Postępowanie

Art. 456. 1. Sąd, który ogłosił upadłość banku krajowego, banku zagranicznego, domu maklerskiego lub zagranicznej firmy inwestycyjnej, powiadamia o tym niezwłocznie właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym znajduje się oddział banku krajowego za granicą, inny oddział banku zagranicznego, oddział domu maklerskiego albo oddział zagranicznej firmy inwestycyjnej, informując o skutkach ogłoszenia upadłości.

2. Jeżeli wszczęcie postępowania, o którym mowa w ust. 1, może wpływać na prawa osób trzecich w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo gdy takim osobom przysługuje zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości, postanowienie to podlega obwieszczeniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich oraz w dwóch czasopismach o zasięgu ogólnokrajowym w każdym państwie, w którym znajduje się oddział banku albo oddział firmy inwestycyjnej. Termin do wniesienia zażalenia liczy się od dnia obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, jest dokonywane w języku lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym jest zamieszczane. W obwieszczeniu należy określić cel i podstawy prawne ogłoszenia upadłości, termin wniesienia zażalenia oraz adres sądu właściwego do jego rozpoznania wraz z adresem sądu, za pośrednictwem którego wnosi się zażalenie.

Art. 457. 1. Wezwanie do zgłaszania wierzytelności przez wierzycieli mających miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym zawiera nagłówek o treści: „Wezwanie do zgłaszania wierzytelności. Termin zgłoszenia”, sporządzony we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej oraz języku norweskim i języku islandzkim. Wezwanie wskazuje termin zgłoszenia wierzytelności, skutki jego uchybienia, zawiera informację, czy wierzyciele posiadający wierzytelności uprzywilejowane lub zabezpieczone rzeczowo muszą dokonać zgłoszenia wierzytelności, a także określa obowiązek załączenia dowodów stwierdzających istnienie wierzytelności.

1a. Do wezwania do zgłaszania wierzytelności, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 176 ust. 1 i 1a stosuje się odpowiednio.

2. Wierzyciel mający miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym może zgłosić wierzytelność w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych państwa, w którym ma miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę, jednakże co najmniej nagłówek „Zgłoszenie wierzytelności” wyraża się w języku polskim. Sąd może zażądać uwierzytelnionego tłumaczenia zgłoszenia na język polski.

Art. 458. 1. Wierzyciele upadłościowi banku krajowego, banku zagranicznego, domu maklerskiego lub zagranicznej firmy inwestycyjnej, mający miejsce zamieszkania, miejsce zwykłego pobytu albo siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, mają w postępowaniu takie same prawa jak wierzyciele krajowi.

2. Zagraniczne należności publicznoprawne zaspokaja się w kategorii trzeciej podkategorii czwartej.

Art. 459. 1. W przypadku ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania w stosunku do instytucji kredytowej, mającej oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej, zarządca zagraniczny zamierzający wykonywać swe czynności w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązany jest wykazać swe uprawnienia urzędowo poświadczonym odpisem orzeczenia lub decyzji o jego ustanowieniu wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski.

2. Zarządca zagraniczny, o którym mowa w ust. 1, korzysta w zakresie swych czynności urzędowych w Rzeczypospolitej Polskiej z takich samych uprawnień, jakie przysługują mu w państwie, w którym został powołany.

3. Zarządca zagraniczny obowiązany jest wystąpić z wnioskiem o ujawnienie ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania w księgach wieczystych, Krajowym Rejestrze Sądowym i innych rejestrach prowadzonych w Rzeczypospolitej Polskiej. Z żądaniem takim wystąpić mogą właściwe organy sądowe lub administracyjne państwa, w którym ogłoszono upadłość, otwarto postępowanie układowe lub wszczęto inne podobne postępowanie. Koszty poniesione w związku z tym ujawnieniem wchodzą w skład kosztów postępowania.

Art. 459¹. Syndyk obowiązany jest regularnie, nie rzadziej niż co sześć miesięcy, informować wierzycieli, których miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba znajdują się w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o czynnościach podjętych w postępowaniu upadłościowym w okresie objętym informacją.

Rozdział 3

Prawo właściwe oraz skutki ogłoszenia upadłości

Art. 460. W postępowaniu upadłościowym wszczętym w Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się prawo polskie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 461. 1. Stosunki pracy pracowników zatrudnionych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym podlegają prawu właściwemu dla umowy o pracę.

2. Uznanie danej rzeczy za nieruchomość ocenia się według prawa miejsca położenia rzeczy.

3. Do umów mających za przedmiot korzystanie albo nabycie nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym stosuje się prawo państwa, w którym nieruchomość jest położona.

4. Prawa dotyczące nieruchomości położonej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz statku morskiego lub powietrznego, wpisanych do rejestru, podlegają prawu państwa, w którym prowadzony jest rejestr.

Art. 462. 1. Ogłoszenie upadłości nie narusza praw wierzycieli i osób trzecich ciężających na rzeczy i innym mieniu upadłego położonym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wyłączając zorganizowanych części tego mienia, w szczególności prawa do rozporządzania mieniem w celu zaspokojenia należności lub prawa do zaspokojenia należności z pożytków, które mienie przynosi, prawa zastawu i hipoteki, prawa do żądania wydania mienia od osób, we władaniu których się ono znajduje wbrew woli uprawnionego, prawa do powierniczego korzystania z mienia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do praw i roszczeń osobistych, wpisanych do ksiąg wieczystych i innych rejestrów publicznych, których realizacja prowadzi do powstania praw wymienionych w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 463. 1. Zastrzeżenie w umowie sprzedaży prawa własności na rzecz sprzedawcy nie wygasa wskutek ogłoszenia upadłości banku krajowego będącego nabywcą przedmiotu umowy, jeżeli w chwili ogłoszenia upadłości przedmiot umowy znajdował się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Ogłoszenie upadłości banku krajowego będącego zbywcą składnika mienia nie może być podstawą do odstąpienia od umowy sprzedaży, jeżeli wydanie przedmiotu sprzedaży nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości, a w chwili ogłoszenia upadłości przedmiot sprzedaży znajdował się za granicą.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości żądania w drodze powództwa stwierdzenia nieważności czynności prawnej lub uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 464. Wykonywanie praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, podlega prawu państwa, w którym księgi lub rejestry, rachunki albo depozyty są prowadzone.

Art. 465. Z zastrzeżeniem art. 464, prawo odkupu podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy, z której prawo to wynika.

Art. 466. Z zastrzeżeniem art. 464, do umów zawieranych w ramach transakcji na rynku regulowanym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi stosuje się prawo właściwe dla zobowiązań umownych, mające zastosowanie do transakcji zawieranych na tym rynku.

Art. 467. Czynność kompensowania podlega prawu właściwemu dla zobowiązań umownych, mającemu zastosowanie do umowy o kompensowanie.

Art. 467¹. Ogłoszenie upadłości nie narusza prawa wierzyciela do potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnością upadłego, jeżeli takie potrącenie jest dopuszczalne według prawa właściwego dla wierzytelności upadłego.

Art. 468. Skuteczność i ważność czynności prawnej rozporządzającej w stosunku do nieruchomości, statku morskiego lub powietrznego, podlegającego wpisowi do rejestru, albo w stosunku do praw, których powstanie, istnienie lub zbycie wymaga dokonania wpisu do ksiąg lub rejestrów, ujawnienia na rachunku albo złożenia do centralnego depozytu, dokonanej przez upadłego po ogłoszeniu upadłości podlega prawu państwa, w którym nieruchomość jest położona lub w którym prowadzone są księgi, rejestry, rachunki albo depozyty.

Art. 469. Przepisów o nieważności i bezskuteczności czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli nie stosuje się, gdy prawo właściwe dla tej czynności nie przewiduje bezskuteczności czynności dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 470. Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowanie sądowe toczące się przed sądem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym ocenia się według prawa państwa, w którym postępowanie się toczy.

TYTUŁ III

Postępowanie upadłościowe wobec zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 471. 1. Wniosek o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji może zgłosić tylko dłużnik lub Komisja Nadzoru Finansowego, zwana dalej „Komisją”.

2. Komisja jest uczestnikiem postępowania.

Art. 472. 1. Przed ogłoszeniem upadłości zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji sąd zasięga opinii Komisji co do osoby syndyka. Syndyk powinien posiadać znajomość organizacji i zasad działania zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Syndykiem może być inny zakład ubezpieczeń lub inny zakład reasekuracji.

2. Syndyk przedkłada Komisji przynajmniej co trzy miesiące sprawozdanie, które obejmuje raport ze zmian w stanie i składzie masy upadłości w okresie sprawozdawczym, raport ze zmian stanu wierzytelności w okresie sprawozdawczym, raport z wpływów i wydatków syndyka w okresie sprawozdawczym oraz opis czynności syndyka w okresie sprawozdawczym z uzasadnieniem. Po zakończeniu pełnienia funkcji syndyk przedkłada Komisji sprawozdanie ostateczne.

3. Syndyk o ogłoszeniu upadłości zawiadamia znanych mu wierzycieli, którzy udzielili upadłemu kredytu.

Art. 473. 1. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zakładu ubezpieczeń sąd po zasięgnięciu opinii Komisji ustanawia kuratora do reprezentowania w postępowaniu upadłościowym interesów osób ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

2. Do kuratora, o którym mowa w niniejszym dziale, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.

3. Kuratorowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez sędziego-komisarza na wniosek Komisji. Wynagrodzenie wypłaca się z funduszków masy upadłości i zalicza się do kosztów postępowania upadłościowego.

Art. 474. 1. Syndyk udziela kuratorowi potrzebnych informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa ubezpieczonych.

2. Kurator ma prawo wnoszenia środków zaskarżenia w imieniu własnym na rzecz osób ubezpieczonych, upoważnionych i uprawnionych z umów ubezpieczenia, oraz jest uprawniony do zawarcia umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń do innego zakładu z możliwością obniżenia sum ubezpieczenia lub wysokości wypłacanych odszkodowań lub świadczeń. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję umowy o przeniesienie portfela, kurator ogłasza niezwłocznie jej treść trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

3. (uchylony)

4. Do umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń zawartej przez kuratora stosuje się przepisy odrębne o przeniesieniu portfela ubezpieczeń.

Art. 475. Do ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia przepisu art. 232 nie stosuje się.

Art. 476. Umowy ubezpieczenia zawarte przez upadły zakład ubezpieczeń wygasają, jeżeli kurator nie zawarł umowy o przeniesienie portfela:

- 1) z umów obowiązkowych oraz umów ubezpieczenia na życie, w terminie trzech miesięcy od ogłoszenia upadłości;
- 2) z innych umów w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 477. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności upadłego zakładu ubezpieczeń tworzą osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, umów reasekuracji oraz kosztów likwidacji tej masy.

2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk z udziałem kuratora.

3. W razie wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.

Art. 477¹. 1. Z dniem ogłoszenia upadłości aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności upadłego zakładu reasekuracji tworzą osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów reasekuracji oraz kosztów likwidacji tej masy.

2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk.

Art. 478. 1. Z osobnej masy upadłości zakładu ubezpieczeń zaspokajają się kolejno:

- 1) koszty likwidacji osobnej masy upadłości;
- 2) wierzytelności z umów ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3;
- 3) wierzytelności z umów reasekuracji.

2. Niezaspokojone z osobnej masy upadłości wierzytelności z umów ubezpieczenia umieszcza się w planie podziału funduszy masy upadłości w kategorii pierwszej.

3. Wierzytelności osób poszkodowanych i uprawnionych z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych oraz wierzytelności ubezpieczonych, uprawnionych i uposażonych z umów ubezpieczeń na życie, zaspokajają Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych według odrębnych przepisów, w granicach określonych w tych przepisach.

Art. 478¹. Z osobnej masy upadłości zakładu reasekuracji zaspokajają się kolejno:

- 1) koszty likwidacji osobnej masy upadłości;
- 2) wierzytelności z umów reasekuracji.

Art. 479. W razie oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń z przyczyny, o której mowa w art. 13 ust. 1, jak również w razie umorzenia postępowania upadłościowego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zaspokajają roszczenia osób poszkodowanych i uprawnionych, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 480. Przy zawieraniu układu kurator głosuje sumą wierzytelności ubezpieczonych niezaspokojonych z osobnej masy upadłości, przy czym przysługuje mu jeden głos od każdej sumy, która wynika z podziału sumy wszystkich innych wierzytelności uprawniających do głosowania przez liczbę wierzycieli, którzy reprezentują te wierzytelności.

DZIAŁ II

Postępowanie upadłościowe wobec mających siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym zakładów ubezpieczeń i ich oddziałów oraz zakładów reasekuracji i ich oddziałów

Art. 481. Przepisy art. 452 ust. 2, art. 453–466 i art. 467¹–470 stosuje się odpowiednio w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości krajowego zakładu ubezpieczeń lub krajowego zakładu reasekuracji, jeżeli prowadzi on działalność także za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

- 2) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec:
- zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
 - zagranicznego zakładu reasekuracji
- mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania układowego lub innego podobnego postępowania wobec:
- zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
 - zagranicznego zakładu reasekuracji
- mającego siedzibę w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej lub członkiem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli prowadzi on działalność w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w co najmniej jednym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 482. Użyte w art. 481 określenia oznaczają:

- „krajowy zakład ubezpieczeń” – przedsiębiorcę mającego siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 1a) „krajowy zakład reasekuracji” – przedsiębiorcę mającego siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 2) „oddział krajowego zakładu ubezpieczeń” – jednostkę organizacyjną krajowego zakładu ubezpieczeń, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego krajowemu zakładowi ubezpieczeń;
- 2a) „oddział krajowego zakładu reasekuracji” – jednostkę organizacyjną krajowego zakładu reasekuracji, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego krajowemu zakładowi reasekuracji;
- 3) „zagraniczny zakład ubezpieczeń” – przedsiębiorcę mającego siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, wykonującego działalność ubezpieczeniową w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 3a) „zagraniczny zakład reasekuracji” – przedsiębiorcę mającego siedzibę za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, wykonującego działalność reasekuracyjną w rozumieniu odrębnych przepisów;
- 4) „oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń” – jednostkę organizacyjną zagranicznego zakładu ubezpieczeń, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz działalność ubezpieczeniową;
- 5) „oddział zagranicznego zakładu reasekuracji” – jednostkę organizacyjną zagranicznego zakładu reasekuracji, wykonującą w jego imieniu i na jego rzecz działalność reasekuracyjną.

TYTUŁ IV

Postępowanie upadłościowe wobec emitentów obligacji

Art. 483. 1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się w razie ogłoszenia upadłości podmiotu emitującego obligacje, jeżeli dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono zabezpieczenie na majątku emitenta.

2. Przepisów niniejszego tytułu nie stosuje się w razie ogłoszenia upadłości emitenta obligacji przychodowych, jeżeli emitent w treści obligacji ograniczył swoją odpowiedzialność do kwoty przychodów lub wartości majątku przedsięwzięcia. Środki przeznaczone na zaspokojenie praw obligatariuszy z takich obligacji nie wchodzi do masy upadłości, a roszczenia obligatariuszy nie podlegają zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym.

Art. 484. 1. Dla reprezentowania praw obligatariuszy sąd ustanawia kuratora. Kuratorem może być także bank, z którym upadły zawarł umowę o reprezentowanie obligatariuszy wobec emitenta. Obligatariusze mogą działać w postępowaniu również osobiście lub przez pełnomocnika, jeżeli zostali dopuszczeni do udziału w postępowaniu przez sędziego-komisarza. Sędzia-komisarz dopuszcza obligatariuszy do udziału w postępowaniu po wykazaniu, że przysługują im prawa z obligacji.

2. Nie ustanawia się kuratora, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy dla zabezpieczenia praw z obligacji ustanowiono hipotekę na majątku emitenta. W takiej sytuacji prawa i obowiązki obligatariuszy w postępowaniu upadłościowym wykonuje administrator hipoteki, o którym mowa w art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2244 oraz z 2023 r. poz. 825 i 1723).

Art. 485. Do kuratora, o którym mowa w niniejszym tytule, stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 3 i 4 oraz przepisy o sprawozdaniach syndyka.

Art. 486. Syndyk udziela kuratorowi potrzebnych informacji. Kurator ma prawo przeglądać księgi i dokumenty upadłego. Na zgromadzeniu wierzycieli kurator ma prawo głosu tylko w sprawach, które mogą mieć wpływ na prawa obligatariuszy.

Art. 487. 1. Kurator zgłasza do masy upadłości:

- 1) ogólną sumę nominalną nieumorzonych do dnia ogłoszenia upadłości obligacji, których termin płatności przypada przed tym dniem, oraz ogólną sumę niezapłaconych odsetek od tych obligacji;
- 2) ogólną sumę obligacji oraz odsetek płatnych po dniu ogłoszenia upadłości.

2. W zgłoszeniu należy wymienić składniki majątku emitenta, na których ustanowiono zabezpieczenie praw obligatariuszy.

Art. 488. 1. Przedmiot zabezpieczenia praw z obligacji tworzy osobną masę upadłości przeznaczoną na zaspokojenie praw obligatariuszy.

2. Likwidację osobnej masy upadłości przeprowadza syndyk z udziałem kuratora.

3. W razie wyrażenia zgody przez radę wierzycieli lub sędziego-komisarza na sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład osobnej masy upadłości sprzedaż wymaga zgody kuratora.

Art. 489. Z osobnej masy upadłości zaspokajają się kolejno:

- 1) koszty likwidacji tej masy, które obejmują także wynagrodzenie kuratora;
- 2) należności obligatariuszy w nominalnej ich cenie;
- 3) odsetki (kupony).

Art. 490. Jeżeli osobna masa upadłości nie wystarczy na pełne zaspokojenie należności obligatariuszy, należności niezaspokojone podlegają zaspokojeniu z funduszu masy upadłości.

Art. 491. Nie można wprowadzać do obiegu obligacji emitowanych przez upadłego, które są jego własnością. Obligacje takie podlegają umorzeniu.

TYTUŁ V

Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej

Art. 491¹. 1. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się wobec osób fizycznych, których upadłości nie można ogłosić zgodnie z przepisami działu II tytułu I części pierwszej.

2. W postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd może postanowić, że postępowanie upadłościowe wobec osób, o których mowa w ust. 1, będzie prowadzone zgodnie z przepisami części pierwszej, jeżeli jest to uzasadnione znacznym rozmiarem majątku dłużnika, znaczną liczbą wierzycieli lub innymi uzasadnionymi przewidywaniami co do zwiększonego stopnia skomplikowania postępowania. Na postanowieniu o prowadzeniu postępowania upadłościowego zgodnie z przepisami części pierwszej przysługuje zażalenie.

3. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepisy art. 491⁷, art. 491⁸ i art. 491¹⁰.

4. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 2, przepis art. 361 stosuje się odpowiednio jedynie wówczas, gdy upadłość została ogłoszona wyłącznie na skutek uwzględnienia wniosku wierzyciela. Jeżeli upadłość nie została ogłoszona wyłącznie na skutek uwzględnienia wniosku wierzyciela, sąd stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego również w przypadku braku masy upadłości lub gdy po całkowitym zlikwidowaniu masy upadłości z uwagi na brak funduszków masy upadłości, które mogłyby podlegać podziałowi, nie został sporządzony ostateczny plan podziału.

Art. 491². 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym tytule przepisy o postępowaniu upadłościowym stosuje się odpowiednio, z tym że przepisów art. 21, art. 25, art. 145, art. 151–155, art. 163, art. 164, art. 168 ust. 1–3 i 5, art. 176 ust. 2, art. 244, art. 245, art. 253–264, art. 307 ust. 1, art. 337–339, art. 343 ust. 1a, art. 346 ust. 2 i art. 347–356 oraz art. 358–366 nie stosuje się. Przepisy art. 13, art. 22a, art. 32 ust. 5, art. 36–40 i art. 43 stosuje się odpowiednio jedynie wówczas, gdy wniosek o ogłoszenie upadłości złożył wyłącznie wierzyciel. Przepis art. 361 stosuje się odpowiednio jedynie wówczas, gdy upadłość została ogłoszona wyłącznie na skutek uwzględnienia wniosku wierzyciela.

1a. W postępowaniu o ogłoszenie upadłości uczestnik postępowania może złożyć wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży składników majątku o znacznej wartości. Przepisy art. 56a–56h stosuje się odpowiednio.

2. Postępowanie upadłościowe w sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu prowadzi się także wtedy, gdy dłużnik ma tylko jednego wierzyciela.

3. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik, z uwzględnieniem przepisów art. 8 i art. 9. Do wniosku o ogłoszenie upadłości i innych pism procesowych oraz dokumentów składanych przez dłużnika stosuje się odpowiednio przepis art. 216aa. W przypadku, o którym mowa w art. 216aa ust. 1, wniosek o ogłoszenie upadłości składa się na formularzu.

3a. Do doręczeń dokonywanych dłużnikowi przepisy art. 220 ust. 3, 4 i 6 stosuje się odpowiednio.

4. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, adres oraz numer PESEL dłużnika, a jeżeli dłużnik nie posiada numeru PESEL – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 1a) NIP dłużnika, jeżeli dłużnik miał taki numer w ciągu ostatnich dziesięciu lat przed dniem złożenia wniosku;
- 2) wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika;
- 3) wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
- 4) aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników;
- 5) spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty;
- 6) spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności; wskazanie wierzytelności w spisie wierzytelności spornych nie stanowi jej uznania;
- 7) listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych;
- 8) informację o osiągniętych przychodach oraz o kosztach poniesionych na swoje utrzymanie oraz osób pozostających na utrzymaniu dłużnika, w ostatnich sześciu miesiącach przed dniem złożenia wniosku;
- 9) informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były nieruchomości, akcje lub udziały w spółkach;
- 10) informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były ruchomości, wierzytelności lub inne prawa, których wartość przekracza 10 000 zł;
- 11) oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku.

5. Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel, przepisów ust. 4 pkt 2 i 4–11 nie stosuje się. Przed wydaniem orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości sąd może zobowiązać dłużnika do przedstawienia informacji, o których mowa w ust. 4, w terminie dwóch tygodni.

5a. Wartość, o której mowa w ust. 4 pkt 10, ustala się dla wszystkich czynności dotyczących tego samego prawa lub wierzytelności, dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku.

5b. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 11, nie jest zgodne z prawdą, dłużnik ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek podania nieprawdziwych danych we wniosku o ogłoszenie upadłości.

5c. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 4 pkt 1, rozumie się w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej.

6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy wniosku o ogłoszenie upadłości, mając na uwadze podmiot, który składa wniosek, oraz zakres informacji, których umieszczenie we wniosku jest niezbędne.

Art. 491³. Sprawy o ogłoszenie upadłości objęte przepisami niniejszego tytułu rozpoznaje sąd upadłościowy w składzie jednego sędziego zawodowego.

Art. 491⁴. (uchylony)

Art. 491⁵. 1. Uwzględniając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, adres oraz numer PESEL dłużnika (upadłego), a jeżeli upadły nie posiada numeru PESEL – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 1a) wymienia NIP, jeżeli upadły miał taki numer w ciągu ostatnich dziesięciu lat przed dniem złożenia wniosku;

- 2) określa, że upadły jest osobą nieprowadzącą działalności gospodarczej;
- 3) wzywa wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia wierzytelności syndykowi;
- 4) wzywa osoby, którym przysługują prawa oraz prawa i roszczenia osobiste ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłaszania syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe w terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w Rejestrze pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym; dla wierzycieli, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wskazuje adres do zgłoszenia praw oraz praw osobistych i roszczeń ciężących na nieruchomości syndykowi;
- 5) wyznacza syndyka;
- 6) określa, czy postępowanie upadłościowe będzie prowadzone w trybie określonym w art. 491¹ ust. 1 czy 2;
- 7) jeżeli postępowanie upadłościowe będzie prowadzone w trybie określonym w art. 491¹ ust. 2, w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd określa również, czy funkcje sędziego-komisarza oraz zastępcy sędziego-komisarza będzie pełnił sędzia czy referendarz sądowy.

2. O prowadzeniu postępowania upadłościowego w trybie określonym w art. 491¹ ust. 2 sąd może postanowić również po ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie o prowadzeniu postępowania upadłościowego w trybie określonym w art. 491¹ ust. 2 przysługuje zażalenie. Postanowienie w przedmiocie trybu prowadzenia postępowania upadłościowego obwieszcza się.

3. Jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie określonym w art. 491¹ ust. 1, a do wykonania określonej czynności właściwy jest sędzia-komisarz, to czynność tę wykonuje jako sędzia-komisarz wyznaczony sędzia, do którego przepisy o czynnościach sędziego-komisarza stosuje się odpowiednio.

4. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się dane, o których mowa w art. 491² ust. 5c.

Art. 491⁶. 1. Postanowienie o ogłoszeniu upadłości doręcza się również syndykowi.

2. O ogłoszeniu upadłości powiadamia się właściwą izbę administracji skarbowej oraz właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Art. 491^{6a}. 1. W zawiadomieniu skierowanym do wierzycieli syndyk poucza ich o treści art. 54a, art. 216a–216ab, art. 235–237, art. 239a–241, art. 491^{12a}, art. 491¹⁴ ust. 5, 6 i 8, art. 491^{14a} i art. 491¹⁶, wskazuje sąd, do którego można zażądać postanowienia o ogłoszeniu upadłości zgodnie z art. 54a ust. 1, imię i nazwisko albo nazwę syndyka, adres, na który należy dokonać zgłoszenia wierzytelności, o której mowa w art. 216aa ust. 1, termin, w którym należy dokonać zgłoszenia wierzytelności, albo sposób obliczenia tego terminu oraz podaje numer rachunku bankowego, na który należy wpłacić zryczałtowane koszty, o których mowa w art. 235 ust. 1.

2. W zawiadomieniu skierowanym do małżonka dłużnika syndyk poucza go o treści art. 124–126, art. 491¹⁴ ust. 5, 6 i 8, art. 491^{14a} i art. 491¹⁶.

Art. 491⁷. 1. W przypadku, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania albo w masie upadłości brak jest płynnych funduszy na ich pokrycie, koszty te pokrywa tymczasowo Skarb Państwa.

2. (uchylony)

3. Jednocześnie z ogłoszeniem upadłości sąd przyznaje syndykowi zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, chyba że majątek upadłego pozwala na bieżące pokrywanie kosztów postępowania. W dalszym toku postępowania, w razie potrzeby, sąd przyznaje syndykowi zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

4. Syndyk zwraca Skarbowi Państwa wypłacone kwoty niezwłocznie po wpływie do masy upadłości funduszy wystarczających na pokrycie kosztów postępowania.

5. W przypadku postępowania wszczętego wyłącznie na wniosek wierzyciela przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli dłużnik nie sprzeciwia się umorzeniu postępowania. Przed umorzeniem postępowania sąd wysłuchuje dłużnika.

Art. 491⁸. 1. Po ogłoszeniu upadłości syndyk zwraca się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla upadłego z wnioskiem o udzielenie informacji dotyczących upadłego, mających wpływ na ocenę jego sytuacji majątkowej, w szczególności dotyczących okoliczności powodujących powstanie po stronie upadłego obowiązku podatkowego w okresie pięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, oraz zasięga informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy upadły jest współnikiem spółek handlowych, jak również czy w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości sprawował funkcję członka organu spółek handlowych i czy w stosunku do tych spółek ogłoszono upadłość.

2. Syndyk informuje sędziego-komisarza o niezgodności informacji uzyskanych w sposób, o którym mowa w ust. 1, z danymi podanymi przez upadłego we wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 491⁹. 1. Sąd ustala wynagrodzenie syndyka w postępowaniu prowadzonym według przepisów niniejszego tytułu biorąc pod uwagę wysokość funduszy masy upadłości, stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, zakres czynności podejmowanych w postępowaniu, stopień ich trudności oraz czas trwania postępowania.

2. Wynagrodzenie syndyka ustala się w wysokości od jednej czwartej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do jego dwukrotności.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd może ustalić wynagrodzenie syndyka w wysokości do czterokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione zwiększonym nakładem pracy syndyka wynikającym w szczególności ze stopnia skomplikowania postępowania oraz liczby wierzycieli.

4. W przedmiocie wynagrodzenia syndyka oraz zwrotu jego wydatków orzeka sąd upadłościowy w składzie jednego sędziego zawodowego.

Art. 491¹⁰. 1. Sąd umarza postępowanie na wniosek upadłego.

2. Jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, sąd, z urzędu albo na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli, umarza postępowanie, chyba że uchybienie przez upadłego ciężącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

2a. Sąd umarza postępowanie, jeżeli zostanie ujawnione, że dane podane przez dłużnika we wniosku o ogłoszenie upadłości są niezgodne z prawdą lub niepełne, chyba że niezgodność lub niepełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

3. Sąd nie umarza postępowania, jeżeli umorzenie postępowania mogłoby skutkować pokrzywdzeniem wierzycieli.

4. Na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania przysługuje zażalenie.

5. Do postępowania wszczętego na wniosek wierzyciela przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

Art. 491¹¹. (uchylony)

Art. 491^{11a}. 1. Wyboru sposobu likwidacji masy upadłości dokonuje samodzielnie syndyk w sposób, który umożliwi zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu, z uwzględnieniem kosztów likwidacji.

2. O wyborze sposobu likwidacji nieruchomości oraz wyborze sposobu likwidacji składników masy upadłości, których wartość oszacowania wskazana w spisie inwentarza przekracza pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedzającego złożenie spisu inwentarza, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, syndyk zawiadamia wierzycieli oraz sąd za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy. W zawiadomieniu syndyk wskazuje sposób likwidacji oraz minimalną cenę.

3. Na skutek skargi na czynności syndyka, o której mowa w art. 491^{12a}, lub z urzędu sąd, w drodze postanowienia, zakazuje syndykowi dokonania likwidacji składnika masy upadłości w wybrany przez syndyka sposób lub za wskazaną minimalną cenę, jeżeli likwidacja byłaby niezgodna z prawem albo prowadziłaby do pokrzywdzenia upadłego lub wierzycieli.

4. Przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 3, sąd może wstrzymać dokonanie likwidacji składnika masy upadłości. O wstrzymaniu likwidacji składnika masy upadłości sąd zawiadamia syndyka w dniu wydania postanowienia o wstrzymaniu likwidacji.

5. W przypadku braku wstrzymania lub zakazu likwidacji składnika masy upadłości likwidacja może nastąpić po upływie czternastu dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2.

Art. 491¹². Syndyk może pisemnie upoważnić upadłego do sprzedaży ruchomości należących do masy upadłości. Do upoważnienia stosuje się odpowiednio przepisy o pełnomocnictwie.

Art. 491^{12a}. 1. Na czynności syndyka przysługuje skarga do sądu upadłościowego. Dotyczy to także zaniechania przez syndyka dokonania czynności.

2. Skargę może złożyć upadły, wierzyciel lub inna osoba, której prawo zostało przez czynności lub zaniechanie syndyka naruszone albo zagrożone.

3. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom pisma procesowego oraz określać zaskarżoną czynność lub czynność, której zaniechano, jak również wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności, wraz z uzasadnieniem.

4. Skargę wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia dokonania czynności, gdy upadły, wierzyciel lub osoba, której prawo zostało przez czynność syndyka naruszone albo zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona; w innych przypadkach – od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności upadłego, wierzyciela lub osoby, której prawo zostało przez czynność syndyka naruszone albo zagrożone, a w braku zawiadomienia – od dnia powzięcia wiadomości przez skarżącego o dokonanej czynności. Skargę na zaniechanie przez syndyka dokonania czynności wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się, że czynność miała być dokonana.

5. Skargę wnosi się do syndyka, który dokonał zaskarżonej czynności lub zaniechał jej dokonania. Syndyk w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą do właściwego sądu upadłościowego, chyba że skargę w całości uwzględni. O uwzględnieniu skargi syndyk zawiadamia skarżącego oraz zainteresowanych, których uwzględnienie skargi dotyczy, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy.

6. Sąd rozpoznaje skargę w terminie siedmiu dni od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu – od dnia jej uzupełnienia.

7. Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania upadłościowego ani dokonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd wstrzyma dokonanie czynności.

8. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie. Na postanowienie sądu o odrzuceniu skargi służy zażalenie.

9. W razie odrzucenia skargi sąd z urzędu bierze pod uwagę okoliczności wskazane w skardze i w razie potrzeby wydaje syndykowi polecenie dokonania odpowiednich czynności lub zakazuje syndykowi dokonania określonych czynności.

Art. 491¹³. (uchylony)

Art. 491¹⁴. 1. Po upływie terminu do zgłaszania wierzytelności i przeprowadzeniu likwidacji majątku wchodzącego w skład masy upadłości syndyk składa sądowi projekt planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informację, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a.

2. W przypadku postępowania wszczętego wyłącznie na wniosek wierzyciela syndyk składa sądowi projekt planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informację, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, chyba że dłużnik na wezwanie syndyka oświadczy, że nie wnosi o sporządzenie planu spłaty wierzycieli ani o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub o warunkowe umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Jeżeli dłużnik na wezwanie syndyka oświadczy, że nie wnosi o sporządzenie planu spłaty wierzycieli ani o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub o warunkowe umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, sąd wydaje postanowienie o zakończeniu postępowania.

3. Do projektu planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informacji, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, syndyk załącza:

- 1) dowody doręczenia upadłemu oraz wierzycielom projektu planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informacji, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, wraz z pouczeniem o treści ust. 4 i zobowiązaniem do złożenia stanowiska, o którym mowa w pkt 2, w terminie czternastu dni;
- 2) stanowiska upadłego oraz wierzycieli albo informację, że upadły lub wierzyciele nie złożyli stanowiska wraz z podaniem przyczyny jego niezłożenia.

4. Sąd ustala plan spłaty wierzycieli albo w przypadku, o którym mowa w art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowo umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli albo wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 491^{14a} ust. 1, po przeprowadzeniu rozprawy, jeżeli upadły, syndyk lub wierzyciel złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy. O terminie rozprawy zawiadamia się upadłego i syndyka oraz wierzyciela, który złożył wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

5. W przypadku braku zgłoszeń wierzytelności i braku wierzytelności, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej podlegałyby z urzędu umieszczeniu na liście wierzytelności, sąd, po upływie terminu do zgłoszenia wierzytelności, wydaje postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, chyba że w toku postępowania nie zostały zaspokojone koszty tego postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa lub inne zobowiązania masy upadłości.

6. Zgłoszenie wierzytelności dokonane po złożeniu przez syndyka projektu planu spłaty wierzycieli z uzasadnieniem albo informacji, że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 491^{14a} ust. 1 lub art. 491¹⁶ ust. 1 lub 2a, pozostawia się bez rozpoznania.

7. Postanowienie w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oraz informację o prawomocności tych postanowień obwieszcza się. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia oraz informację o prawomocności tego postanowienia obwieszcza się.

8. Wydanie postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania.

Art. 491^{14a}. 1. Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeżeli:

- 1) upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,
- 2) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań

– chyba że ustalenie planu spłaty wierzycieli lub umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowe umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

2. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości, sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli, w którym wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, oraz dokonuje podziału funduszy masy upadłości między wierzycieli uczestniczących w planie spłaty. Przepisu art. 491²¹ nie stosuje się.

3. Wydanie postanowienia o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania.

Art. 491¹⁵. 1. W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd:

- 1) wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty;
- 2) dokonuje podziału funduszy masy upadłości pomiędzy wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, jeżeli w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości;
- 3) ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
- 4) określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

1a. W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony na okres krótszy niż trzydzieści sześć miesięcy ani dłuższy niż osiemdziesiąt cztery miesiące.

1b. W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70 % zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż rok.

1c. W przypadku gdy w drodze wykonania planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50 % zobowiązań objętych planem spłaty wierzycieli, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej zostałyby uznane na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż dwa lata.

1d. Do okresów spłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 4 oraz ust. 1a–1c, zalicza się okres od upływu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości do dnia ustalenia planu spłaty wierzycieli, chyba że dłużnik nie pokryłby w całości kosztów postępowania tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa. Do okresu spłaty nie zalicza się okresu warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2. Koszty postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa oraz inne zobowiązania masy upadłości niezaspokojone w toku postępowania uwzględnia się w planie spłaty wierzycieli w pełnej wysokości, chyba że możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe nie pozwalają na zaspokojenie kosztów postępowania tymczasowo pokrytych przez Skarb Państwa oraz innych zobowiązań masy upadłości w pełnej wysokości. W przypadku braku zgłoszeń wierzytelności i braku wierzytelności, które w postępowaniu upadłościowym prowadzonym zgodnie z przepisami części pierwszej podlegałyby z urzędu umieszczeniu na liście wierzytelności, w planie spłaty wierzycieli uwzględnia się wyłącznie zobowiązania, o których mowa w zdaniu poprzednim, a w przypadku braku takich zobowiązań umarza się zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

3. Koszty postępowania tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa nieuwzględnione w planie spłaty wierzycieli albo niezaspokojone w ramach wykonania planu spłaty wierzycieli ponosi Skarb Państwa.

4. Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego oraz wierzycieli co do treści planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu oraz ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności oraz stopień zaspokojenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

5. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jest skuteczne również w stosunkach pomiędzy upadłym, a poręczycielem, gwarantem i współdłużnikiem upadłego.

6. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed ustaleniem planu spłaty wierzycieli, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w art. 491²¹ ust. 2.

7. Do planu spłaty wierzycieli oraz wykonania określonego w planie spłaty wierzycieli podziału funduszy masy upadłości stosuje się odpowiednio przepisy art. 313 ust. 2, art. 335, art. 336, art. 340–348 i art. 352–356 oraz art. 358–360. W zakresie, w jakim plan spłaty wierzycieli obejmuje podział funduszy masy upadłości zgromadzonych w postępowaniu upadłościowym, plan spłaty wierzycieli wykonuje syndyk niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli.

Art. 491¹⁶. 1. Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

1a. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniu zgromadzono fundusze masy upadłości, sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli, w którym wymienia wierzycieli uczestniczących w planie spłaty, oraz dokonuje podziału funduszy masy upadłości między wierzycieli uczestniczących w planie spłaty i umarza zobowiązania upadłego niewykonane w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli. Plan spłaty wierzycieli obejmujący podział funduszy masy upadłości wykonuje syndyk.

2. Umarzając zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli sąd obciąża Skarb Państwa tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania.

2a. Jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustali plan spłaty wierzycieli. Przepisy art. 491¹⁴ ust. 7 i art. 491²¹ ust. 2 stosuje się. Przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio.

2b. Na podstawie złożonego w terminie, o którym mowa w ust. 2a, wniosku upadłego lub wierzyciela, o którym mowa w ust. 2a, sąd może uchylić postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustalić plan spłaty wierzycieli również po upływie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

2c. W okresie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego sytuację majątkową.

2d. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, albo zatwierdzić jej dokonanie.

2e. W okresie, o którym mowa w ust. 2c, upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie ze swojej sytuacji majątkowej i zawodowej za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jak również swoje możliwości zarobkowe, wydatki potrzebne na swoje utrzymanie i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym potrzeby mieszkaniowe. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

2f. W okresie, o którym mowa w ust. 2c, przepis art. 491¹⁵ ust. 6 stosuje się odpowiednio.

2g. Sąd uchyła postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, gdy w okresie, o którym mowa w ust. 2c, upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 2e,
- 2) w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2e, podał nieprawdziwe informacje, w szczególności zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe,
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona,
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli – chyba że uchylenie obowiązkom jest nieznaczne lub zaniechanie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi; przepis art. 491¹⁴ ust. 7 stosuje się.

2h. W razie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

2i. Jeżeli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2a, zobowiązania upadłego ulegają umorzeniu z upływem pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. W postanowieniu sąd wskazuje datę umorzenia zobowiązań upadłego.

3. Przepisy art. 491²¹ ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 491¹⁷. 1. Od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo w przedmiocie umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub w przedmiocie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje skarga kasacyjna.

2. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej, na wniosek skarżącego sąd może wstrzymać wydanie postanowienia, o którym mowa w art. 491²¹ ust. 1.

3. Jeżeli w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli zostanie uchylone, sąd uchyła postanowienie, o którym mowa w art. 491²¹ ust. 1.

4. Postanowienie Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania skargi kasacyjnej obwieszcza się.

Art. 491¹⁸. 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 1.

3. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

Art. 491¹⁹. 1. Jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli. Sąd może przedłużyć termin spłaty wierzycieli na dalszy okres nieprzekraczający osiemnastu miesięcy. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna.

2. Jeżeli brak możliwości wywiązania się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli ma charakter trwały i wynika z okoliczności niezależnych od upadłego, sąd na wniosek upadłego, po wysłuchaniu wierzycieli, może uchylić plan spłaty wierzycieli i umorzyć niewykonane zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 491¹⁵ ust. 1–3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu drugiej instancji skarga kasacyjna.

3. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli oraz upadły może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do wierzycieli, których wierzycielskość powstała przed ustaleniem planu spłaty wierzycieli zostały po jego ustaleniu stwierdzone prawomocnym orzeczeniem, ugodą zawartą przed sądem lub ostateczną decyzją.

5. Postanowienie o zmianie planu spłaty wierzycieli obwieszcza się. Postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie rozpoznania zażalenia na postanowienie o zmianie planu spłaty wierzycieli, postanowienie Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania skargi kasacyjnej oraz informację o prawomocności postanowienia o zmianie planu spłaty wierzycieli obwieszcza się.

Art. 491²⁰. 1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli, uchyla plan spłaty wierzycieli, chyba że uchybienie obowiązkowi jest nieznaczne lub dalsze wykonywanie planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli zgodnie z art. 491¹⁸ ust. 3;
- 2) w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe, o których mowa w art. 491¹⁸ ust. 3;
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w art. 491¹⁸ ust. 1, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona;
- 4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

3. W razie uchylenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.

4. Przepis art. 491¹⁹ ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 491^{20a}. W sprawach, o których mowa w art. 491¹⁹ i art. 491²⁰, sąd orzeka na rozprawie. O terminie rozprawy za wiadamia się wierzycieli przez obwieszczenie.

Art. 491²¹. 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty wierzycieli i umorzeniu zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości i niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

2a. Przepis art. 491¹⁹ ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1, niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałej przed dniem ustalenia planu spłaty wierzycieli z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w ust. 2.

Art. 491²². 1. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że w drodze układu zostaną osiągnięte cele postępowania, sędzia-komisarz, na wniosek upadłego, postanowieniem zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu zawarcia układu. Na postanowienie o odmowie zwołania zgromadzenia wierzycieli przysługuje zażalenie.

2. Zwołując zgromadzenie wierzycieli sędzia-komisarz może wstrzymać likwidację majątku upadłego, w szczególności lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje upadły. Na postanowienie w przedmiocie wstrzymania likwidacji przysługuje zażalenie.

3. Wniosek o zwołanie zgromadzenia wierzycieli złożony po zakończeniu likwidacji masy upadłości pozostawia się bez rozpoznania.

4. Układ może zostać przyjęty wyłącznie za zgodą upadłego.

5. W przypadku postępowania wszczętego na wniosek wierzyciela wniosek, o którym mowa w ust. 1, może złożyć również każdy z wierzycieli. Przepisu ust. 4 nie stosuje się.

Art. 491²³. Do zawarcia układu w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów niniejszego tytułu, do jego skutków, zmiany oraz uchylecia przepisy o układzie w postępowaniu upadłościowym prowadzonym wobec przedsiębiorców stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem przepisów art. 192 ust. 1 i 2.

Art. 491²⁴. 1. Po ogłoszeniu upadłości syndyk zakłada i prowadzi akta, w tym akta do zgłoszeń wierzytelności, w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2. Treść pism procesowych oraz dokumentów, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wniesionych z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, syndyk wprowadza do akt. Pisma procesowe oraz dokumenty składa się do zbioru dokumentów. Przepisy art. 216aa ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Akta udostępnia się w biurze syndyka, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzenia dostatecznie usprawiedliwi. W tym celu biuro syndyka jest czynne w dni powszednie co najmniej cztery następujące po sobie godziny dziennie między godziną 8.00 a 20.00.

4. Akta stanowią część akt sądowych. Po prawomocnym zakończeniu postępowania zbiór dokumentów jest przekazywany do sądu upadłościowego, który wydał postanowienie kończące postępowanie, i dołączany do akt sądowych.

5. Akta oraz zbiór dokumentów mogą być udostępniane służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości.

6. W przypadku odwołania, zmiany, zawieszenia oraz wygaśnięcia funkcji syndyka akta są przejmowane przez nowo wyznaczonego syndyka wraz ze zbiorem dokumentów.

7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia akt oraz zbioru dokumentów, w tym stosowane urządzenia ewidencyjne, a także udostępniania tych akt oraz zbioru dokumentów, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w nich zawartych.

TYTUŁ VI

Postępowanie o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej

Art. 491²⁵. 1. Dłużnik będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, który stał się niewypłacalny, może wystąpić do sądu upadłościowego o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli.

2. Sąd może skierować dłużnika, który złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, chyba że dłużnik we wniosku o ogłoszenie upadłości złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na udział w postępowaniu o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli.

3. Sąd uwzględnia wniosek dłużnika o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli albo może skierować go do tego postępowania, jeżeli możliwości zarobkowe dłużnika oraz jego sytuacja zawodowa wskazują na zdolność do pokrycia kosztów postępowania o zawarcie układu oraz możliwość zawarcia i wykonania układu z wierzycielami.

4. Do wniosku o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli stosuje się odpowiednio przepis art. 216aa. W przypadku, o którym mowa w art. 216aa ust. 1, wniosek o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli składa się na formularzu.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, powinien odpowiadać warunkom formalnym, o których mowa w art. 491² ust. 4, oraz zawierać wstępne propozycje układowe.

6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku dłużnika o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, mając na uwadze zakres informacji, których umieszczenie we wniosku jest niezbędne.

Art. 491²⁶. 1. Dłużnik wraz z wnioskiem o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli uiszcza zaliczkę na wydatki postępowania w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, pod rygorem zwrotu wniosku.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 491²⁵ ust. 2, dłużnik uiszcza zaliczkę na wydatki, o której mowa w ust. 1, nadzorczy sądowemu w terminie trzydziestu dni od dnia otwarcia postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli pod rygorem umorzenia postępowania i rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 491²⁷. 1. Uwzględniając wniosek o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli lub kierując dłużnika do tego postępowania, sąd wydaje postanowienie o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, w którym:

- 1) wymienia imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, adres oraz numer PESEL dłużnika, a jeżeli dłużnik nie posiada numeru PESEL – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację;
- 2) wyznacza nadzorcę sądowego.

2. Przez inne dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się dane, o których mowa w art. 491² ust. 5c.

Art. 491²⁸. 1. Postanowienie o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli obwieszcza się.

2. Postanowienie w przedmiocie otwarcia postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli doręcza się dłużnikowi, a postanowienie o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli doręcza się także nadzorczy sądowemu.

3. O otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli zawiadamia się właściwą izbę administracji skarbowej oraz właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Art. 491²⁹. Jednocześnie z otwarciem postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli sąd przyznaje nadzorczy sądowemu zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania o zawarcie układu oraz zarządza jej niezwłoczną wypłatę z zaliczki uiszczonej przez dłużnika.

Art. 491³⁰. Nadzorca sądowy w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli:

- 1) sporządza w porozumieniu z dłużnikiem propozycje układowe;
- 2) sporządza spis wierzytelności;
- 3) sporządza spis wierzytelności spornych;
- 4) zwołuje zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem.

Art. 491³¹. 1. Termin zgromadzenia wierzycieli ustala nadzorca sądowy w porozumieniu z dłużnikiem.

2. Zgromadzenie wierzycieli nie może odbyć się później niż trzy miesiące od dnia otwarcia postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, a w przypadku, o którym mowa w art. 491²⁵ ust. 2 – cztery miesiące od dnia otwarcia tego postępowania pod rygorem jego umorzenia.

3. Nadzorca sądowy zawiadamia wierzycieli o terminie i miejscu zgromadzenia za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe przesyłką poleconą, odpowiednio za potwierdzeniem odbioru albo za zwrotnym pokwitowaniem odbioru co najmniej dwa tygodnie przed dniem zgromadzenia. Wraz z zawiadomieniem należy doręczyć wierzycielowi propozycje układowe.

Art. 491³². 1. Zgromadzeniu wierzycieli przewodniczy nadzorca sądowy.

2. Z przebiegu zgromadzenia wierzycieli sporządza się protokół, który powinien zawierać treść układu oraz wymieniać wierzycieli głosujących za układem i przeciwko układowi.

3. Nadzorca sądowy przedstawia sądowi wniosek o zatwierdzenie układu albo o umorzenie postępowania w terminie dwudziestu jeden dni od dnia zgromadzenia wierzycieli.

Art. 491³³. 1. Układ jest zawierany na okres nieprzekraczający pięciu lat.

2. W przypadku, gdy układ obejmuje wierzytelności, o których mowa w art. 151 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, układ, w części dotyczącej tych wierzytelności, może być zawarty na okres przekraczający pięć lat.

3. W przypadku gdy w skład masy upadłości wchodzi nieruchomość służąca zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika lub osób znajdujących się na jego utrzymaniu, układ może być zawarty na okres przekraczający pięć lat, jeżeli przewiduje zachowanie nieruchomości przez dłużnika.

Art. 491³⁴. Dłużnik wykonuje układ za pośrednictwem nadzorca wykonania układu.

Art. 491³⁵. 1. Wynagrodzenie nadzorca sądowego wynosi równowartość 15 % poziomu zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu i składa się z opłaty wstępnej, wynoszącej połowę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, oraz kwot wypłacanych nadzorca sądowemu wraz z przekazaniem wynikających z układu świadczeń dla wierzycieli, w wysokości nieprzekraczającej równowartości 15 % każdorazowego świadczenia dla wierzycieli.

2. W przypadku gdy poziom zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu przekracza 100 000 złotych, wynagrodzenie od poziomu przewyższającego 100 000 złotych wynosi równowartość 3 % zaspokojenia wierzycieli.

3. W przypadku gdy poziom zaspokojenia wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu przekracza 500 000 złotych, wynagrodzenie od poziomu przewyższającego 500 000 złotych wynosi równowartość 1 % zaspokojenia wierzycieli.

4. Opłatę wstępną nadzorca sądowy pobiera po doręczeniu postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, a pozostałą część wynagrodzenia – równocześnie z dokonaniem wypłat dla wierzycieli w wykonaniu układu zatwierdzonego przez sąd.

5. Wynagrodzenie nadzorca sądowego nie może być niższe od opłaty wstępnej, o której mowa w ust. 1.

Art. 491³⁶. 1. Sąd umarza postępowanie o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, jeżeli:

- 1) dłużnik nie realizuje ciążących na nim obowiązków;
- 2) aktualne możliwości zarobkowe dłużnika oraz jego sytuacja zawodowa nie uprawdopodobniają zdolności do pokrycia kosztów postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli oraz możliwości zawarcia i wykonania układu z wierzycielami;
- 3) w terminie sześciu miesięcy od dnia wydania postanowienia o otwarciu postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli nadzorca sądowy nie przedstawi wniosku o zatwierdzenie układu.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 491²⁵ ust. 2, po prawomocnym umorzeniu postępowania sąd rozpoznaje wniosek dłużnika o ogłoszenie upadłości.

Art. 491³⁷. 1. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 491²⁷ ust. 1, nadzorca sądowy zakłada i prowadzi akta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe.

2. Treść pism procesowych oraz dokumentów, o których mowa w art. 216aa ust. 1, wniesionych z pominięciem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, nadzorca sądowy wprowadza do akt. Pisma procesowe oraz dokumenty składa się do zbioru dokumentów. Przepisy art. 216aa ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Akta udostępnia się w biurze nadzorca sądowego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, uczestnikom postępowania oraz każdemu, kto potrzebę ich przejrzania dostatecznie usprawiedliwi. W tym celu biuro nadzorca sądowego jest czynne w dni powszednie co najmniej cztery następujące po sobie godziny dziennie między godziną 8.00 a 20.00.

4. Akta stanowią część akt sądowych. Po prawomocnym zakończeniu postępowania zbiór dokumentów jest przekazywany do sądu upadłościowego, który wydał postanowienie kończące postępowanie, i dołączany do akt sądowych.

5. Akta oraz zbiór dokumentów mogą być udostępniane służbie nadzoru Ministra Sprawiedliwości.

6. W przypadku odwołania, zmiany, zawieszenia oraz wygaśnięcia funkcji nadzorcy sądowego akta są przejmowane przez nowo wyznaczonego nadzorcę sądowego wraz ze zbiorem dokumentów.

7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia akt oraz zbioru dokumentów, w tym stosowane urządzenia ewidencyjne, a także udostępniania tych akt oraz zbioru dokumentów, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w nich zawartych.

Art. 491³⁸. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym tytule do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne dotyczące przyspieszonego postępowania układowego, z tym że nie wyznacza się sędziego-komisarza i nie stosuje się przepisów o czynnościach sędziego-komisarza.

CZĘŚĆ CZWARTA

(uchylona)

CZĘŚĆ PIĄTA

PRZEPISY KARNE

Art. 522. 1. Kto będąc dłużnikiem albo osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, podaje we wniosku o ogłoszenie upadłości nieprawdziwe dane

– podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto będąc dłużnikiem lub osobą uprawnioną do reprezentowania dłużnika, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości podaje sądowi nieprawdziwe informacje co do stanu majątku dłużnika.

Art. 523. 1. Kto będąc upadłym albo osobą uprawnioną do reprezentowania upadłego, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, nie wydaje syndykowi całego majątku wchodzącego do masy upadłości, ksiąg rachunkowych lub innych dokumentów dotyczących jego majątku

– podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto będąc upadłym albo osobą uprawnioną do reprezentowania upadłego, który jest osobą prawną lub spółką handlową niemającą osobowości prawnej, nie udziela syndykowi lub sędziemu-komisarzowi informacji dotyczących majątku upadłego lub nie udostępnia syndykowi posiadanych przez siebie danych lub dokumentów pozwalających na wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 oraz art. 70 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, oraz obowiązku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 lub 2 i art. 19 ust. 3 rozporządzenia nr 596/2014.

CZĘŚĆ SZÓSTA

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

DZIAŁ I

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 524–535. (pominięte)

DZIAŁ II

Przepisy przejściowe

Art. 536. W sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 537. W sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, lecz jeszcze nie wydano postanowienia o ogłoszeniu upadłości, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości prowadzi się według przepisów ustawy.

Art. 538. 1. Jeżeli podanie o otwarcie postępowania układowego złożone zostało przed dniem wejścia w życie ustawy, lecz jeszcze nie orzeczono o otwarciu postępowania układowego, postępowanie prowadzi się według przepisów ustawy. Sąd może zobowiązać dłużnika do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu zgodnie z przepisami ustawy.

2. W sprawach, w których postanowienie o otwarciu układu zostało wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz. U. poz. 836, z późn. zm.²²⁾), z wyjątkiem art. 31 § 5 zdanie drugie.

Art. 539. W sprawach, o których mowa w art. 536 i 538 ust. 2, wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego dokonuje się według przepisów dotychczasowych.

Art. 540. Do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie art. 17² rozporządzenia, o którym mowa w art. 545 pkt 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 541. (pominięty)

Art. 542. (pominięty)

Art. 543. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o „postępowaniu upadłościowym”, rozumie się przez to postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku upadłego.

Art. 544. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o „postępowaniu układowym”, rozumie się przez to także postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu.

DZIAŁ III

Przepisy końcowe

Art. 545. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. poz. 512, z późn. zm.²³⁾);
- 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Przepisy wprowadzające prawo upadłościowe (Dz. U. poz. 835 oraz z 1946 r. poz. 197, 321 i 329);
- 3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo o postępowaniu układowym (Dz. U. poz. 836, z późn. zm.²²⁾).

Art. 546. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2003 r., z tym że:

- 1) w przypadku przedsiębiorców, którzy złożyli wnioski, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. poz. 1800, z późn. zm.²⁴⁾), oraz dłużników odpowiadających solidarnie wraz z przedsiębiorcami, będących stroną postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego na podstawie tej ustawy, przepisy niniejszej ustawy o postępowaniu naprawczym wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁵⁾, z tym że postępowanie naprawcze nie obejmuje zobowiązań cywilnoprawnych i publicznoprawnych objętych postępowaniem toczącym się na podstawie przepisów o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, jeżeli przedsiębiorca jest stroną takiego postępowania w chwili ogłoszenia oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym;
- 2) przepisy art. 451, art. 454–470, art. 481 i art. 482 stosuje się z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej²⁶⁾.

²²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1950 r. poz. 349, z 1990 r. poz. 320, z 1996 r. poz. 43 i 189 oraz z 1997 r. poz. 592, 770 i 885.

²³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. poz. 1, z 1995 r. poz. 426, z 1996 r. poz. 43, 189, 496 i 703, z 1997 r. poz. 153, 349, 751, 770 i 940, z 1998 r. poz. 756, z 2000 r. poz. 306, 948, 1037 i 1193 oraz z 2001 r. poz. 18.

²⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. poz. 844 i 2271, z 2004 r. poz. 1291, z 2006 r. poz. 1121 oraz z 2009 r. poz. 1664 i 1707.

²⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 9 kwietnia 2003 r.

²⁶⁾ Rzeczpospolita Polska uzyskała członkostwo w Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r.